

**Stichting
Molenaarspensioenfonds**

Jaarverslag 2020

Verrijn Stuartlaan 1e,
2288 EK Rijswijk ZH
Telefoon 088 1198030
Mail: Info@molenaarspensioenfonds.nl
Internet: www.molenaarspensioenfonds.nl

Inhoudsopgave

BESTUURSVERSLAG	3
Voorwoord	4
Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen	6
1 Visie, missie en strategie.....	8
1.1 Toekomstvisie	8
1.2 Visie en missie.....	8
1.3 Strategie.....	8
2 Karakteristieken van het MPF.....	10
2.1 Profiel van de organisatie	10
2.1.1 Samenstelling bestuur	11
2.1.2 Sleutelfuncties.....	16
2.1.3 Samenstelling verantwoordingsorgaan	17
2.1.4 Raad van toezicht.....	18
2.1.5 Klachtenregeling, geschillenregeling en geschillencommissie	19
2.1.6 Bij het MPF betrokken partijen	20
3 Verslag van het bestuur van MPF	24
3.1 Bestuursbesluiten	24
3.2 Governance.....	32
3.2.1 Bestuurlijke commissiestructuur	32
3.2.2 Code pensioenfondsen	32
3.2.3 Diversiteitsbeleid	34
3.2.4 Geschiktheid en functioneren bestuur	34
3.2.5 Integriteitsbeleid.....	35
3.2.6 Gedragscode	35
3.2.7 AVG	36
3.2.8 Toezichthouders AFM, DNB en AP.....	36
3.3 Communicatie	38
3.4 Belangrijke ontwikkelingen.....	39
3.4.1 Sociaal-economische en financiële ontwikkelingen	39
3.5 Vermogensbeheer.....	42
3.5.1 Samenvatting van het beleggingsbeleid	42
3.5.2 Maatschappelijk verantwoord beleggen	44
3.5.5 Z-score.....	50

3.6	Risico en beheersing	50
3.7	Uitvoeringskosten	59
3.7.1	Transparantie	59
3.7.2	Kosten van pensioenbeheer	59
3.7.3	Kosten vermogensbeheer	62
3.7.4	Bestuursoordeel over kosten	64
	VERANTWOORDING EN TOEZICHT	66
	Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan	67
	Activiteiten	67
	Uitgebrachte adviezen	67
a.	Addendum communicatiebeleidsplan.....	67
b.	Wijziging geschillenreglement	68
c.	Wijziging uitvoeringsreglement.....	68
d.	Premiesamenstelling en hoogte van de premiecomponenten 2020.....	68
	Premiebeleid	71
	Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan	72
	Het verslag van de Raad van Toezicht	73
	Reactie van het bestuur op het verslag van de Raad van Toezicht	77
	JAARREKENING.....	78
	Balans per 31 december	79
	Staat van baten en lasten	81
	Resultaat naar bronnen	83
	Kasstroomoverzicht	84
	Toelichting op de grondslagen.....	85
	Toelichting op de balans	93
	Toelichting op de staat van baten en lasten	108
	OVERIGE GEGEVENS.....	116
	Actuariële verklaring.....	117
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.....	119
	Verantwoording Code Pensioenfondsen, februari 2021	126

BESTUURSVERSLAG

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt het bestuursverslag 2020 van Stichting Molenaarspensioenfonds (hierna: het MPF). Dit bestuursverslag bestaat uit het verslag van het bestuur en de jaarrekening.

Bestuursverslag

In het bestuursverslag zijn onder meer de volgende onderwerpen opgenomen: de kerncijfers, de visie, missie en strategie van het pensioenfonds, een beschrijving van de organisatie van het pensioenfonds, het verslag van het bestuur en de kenmerken van de pensioenregeling. Tevens geeft het bestuur transparantie m.b.t. de kosten van het vermogensbeheer en de pensioenadministratie. Tot slot zijn het verslag van de raad van toezicht en het oordeel van het verantwoordingsorgaan in het bestuursverslag opgenomen.

In het verslag van het bestuur gaat het bestuur vervolgens uitgebreid in op beleidsmatige onderwerpen die in 2020 door het bestuur behandeld zijn.

Jaarrekening, actuariële verklaring en controleverklaring

De jaarrekening gaat over het fondsvermogen en de veranderingen daarin gedurende het jaar 2020. De actuariële verklaring en de controleverklaring treft u onder de overige gegevens aan.

De bedragen in dit jaarverslag zijn afgerond op en vermeld in een veelvoud van duizend (€ 1.000) tenzij expliciet anders is aangegeven.

Belangrijkste bestuurlijke aangelegenheden

Strategie

Het bestuur van het MPF heeft met het oog op de toekomst van het pensioenfonds een strategisch plan opgesteld. Belangrijk speerpunt van dit plan was in eerste instantie 'Draagvlakverbreding'. De toename van het aantal aangesloten werkgevers in de jaren tot en met 2017 laat zien dat dit beleid van het bestuur een positief effect gehad heeft. Ondanks een gematigde groei van het aantal aangesloten ondernemingen en van het aantal deelnemers in 2018 en 2019 verwacht het bestuur in de nabije toekomst geen substantiële groei meer. Zonder deze substantiële groei is het pensioenfonds niet toekomstbestendig. Daarom heeft het bestuur in 2019 opdracht gegeven aan een externe deskundige om samen met het bestuur diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Ook Sociale Partners zijn bij dit onderzoek betrokken. In 2020 heeft het bestuur op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat er voor het MPF geen redenen zijn om als pensioenfonds zelfstandig te blijven bestaan. Daarom heeft het bestuur in 2020 het voorgenomen besluit genomen om op te gaan in een ander pensioenfonds. Het bestuur heeft het jaar 2020 gebruikt om de mogelijkheden tot een collectieve waardeoverdracht (hierna CWO) naar de beoogde kandidaat te verkennen. Deze verkenning zet zich in 2021 voort en de intentie is dat dit leidt tot een mogelijk besluit tot een CWO per 31 december 2021 onder voorbehoud van een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. Alvorens daadwerkelijk tot een CWO over te kunnen gaan moet De Nederlandsche Bank (hierna: DNB) een verklaring van geen bezwaar afgeven. Tevens is goedkeuring van het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid nodig.

Uitbesteding

DNB voerde in april 2018 bij het MPF een onderzoek uit naar een robuuste en beheerste pensioenadministratie. De opvolging van de bevindingen van DNB liep door in 2019 en resulteerde in een eindrapportage dat in januari 2020 bij DNB ingediend is. DNB oordeelde n.a.v. deze eindrapportage dat alle bevindingen n.a.v. voormeld onderzoek in voldoende mate opgelost zijn.

In 2020 heeft het MPF zich intensief beziggehouden met het borgen van een robuuste en beheerste pensioenadministratie per 1 januari 2021. Reden was de financiële situatie van pensioenuitvoeringsorganisatie stichting AGH (hierna: AGH) welke een bedreiging vormde voor het voortbestaan van AGH. Doordat Appel Pensioenuitvoering per 31 december 2020 de activa van AGH heeft overgenomen is dit risico genormaliseerd. Aangezien de continuïteit gewaarborgd is en ook de dienstverlening van AGH op niveau is heeft het MPF in december 2020 besloten om per 1 januari 2021 een DVO af te sluiten met AGH. Deze DVO is inmiddels overgegaan naar Appel Pensioenuitvoering.

Ontwikkeling financiële positie

Sinds 2015 is de financiële positie van het MPF onvoldoende. Daarom heeft het MPF op 31 maart 2016 een herstelplan ingediend bij DNB. Omdat de financiële positie van het pensioenfonds ook in 2020 onvoldoende was, heeft het MPF eind maart 2021 een geactualiseerd herstelplan bij DNB ingediend. De grootste oorzaak van de dalende financiële positie is de langdurende lage rente. De beleggingsopbrengsten zijn goed, maar onvoldoende om de gevolgen van de lage rente op te vangen.

De Z-score voor het jaar 2020 bedraagt 0,753. De uitkomst van de performancetoets bedraagt 1,19 en is dus positief. Het MPF zit daarmee boven de toegestane norm.

Pensioenregeling

Het MPF heeft de opdracht van cao-partijen voor de uitvoering van de pensioenregeling per 1 januari 2020 aanvaard. De premie bedroeg in 2020 27,71% van de pensioengrondslag en was daarmee gelijk aan de premie in 2019. In 2019 heeft het bestuur intensieve discussies met Sociale Partners gevoerd over de premie 2020. Dit gezien de lage premiedekkingsgraad en de urgentie die het bestuur vanuit evenwichtige belangenafweging voelt om de premiedekkingsgraad op een acceptabel niveau te brengen en te houden. Sociale Partners besloten echter de premie voor 2020 op het niveau van 27,71% te handhaven zoals vastgelegd in de cao die tot 1 juli 2020 van toepassing was. Om de premie verder te verhogen, moesten de meerjarige afspraken tussen MPF en Sociale Partners over de premie opgebroken worden. Sociale Partners vonden dit te ingrijpend waardoor de premie niet verder verhoogd kon worden. Omdat de premie van 27,71% hoger is dan de gedempte kostendekkende premie en daarmee voldoet aan de wettelijke eisen heeft het bestuur van het MPF ingestemd met een gelijkblijvende premie voor 2020. In 2020 hebben bestuur en Sociale Partners opnieuw intensief gesproken over de pensioenregeling en de noodzaak om, mede vanuit het oogpunt van een evenwichtige belangenbehartiging, de premiedekkingsgraad van het pensioenfonds te verhogen. Sociale Partners zijn uiteindelijk een verhoging van het premiepercentage van 27,71% naar 30,40% overeengekomen en een verlaging van het opbouwpercentage van 1,872% naar 1,64%. De premiedekkingsgraad stijgt daardoor naar rond de 70%. Wanneer de CWO per 31 december 2021 niet doorgaat, zal het bestuur in 2021 opnieuw met Sociale Partners in gesprek gaan teneinde de premiedekkingsgraad nog meer richting de door het bestuur gewenste 90% te bewegen.

Het opbouwpercentage was voor 2020 ongewijzigd 1,872% van de pensioengrondslag. Voor 2021 geldt een opbouwpercentage van 1,64%.

Coronapandemie

Eind 2019 werd in China de eerste besmetting met COVID 19 geconstateerd wat later uitgroeide tot een wereldwijde coronapandemie met een grote sociale en economische impact voor iedereen. De financiële markten lieten hierdoor eind februari en begin maart 2020 forse verliezen zien waardoor de dekkinggraden van de pensioenfondsen aanzienlijk daalden. De financiële markten hebben zich in de loop van 2020 echter hersteld. Vooralsnog is het einde van de pandemie en de daaraan verbonden beperkende overheidsmaatregelen nog niet in zicht. In het kader van corona nam het MPF extra maatregelen zoals het aanpassen van liquiditeiten, extra monitoring van debiteuren en ontwikkelingen in de bedrijfstak, het houden van digitale vergaderingen en het bij uitbestede partijen nagaan of hun IT infrastructuur voldoende veilig was voor werken op afstand. MPF wenst de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers daarom heel veel sterkte met alle gevolgen die de coronapandemie op het gebied van gezondheid, sociale isolatie en bedrijfsvoering met zich meebrengt.

Vasstelling bestuursverslag

Het bestuur van het MPF heeft het jaarverslag 2020 en de daarbij behorende staten voor DNB vastgesteld op 21 juni 2021.

Het bestuur van MPF bedankt iedereen die zich in 2020 voor het MPF ingezet heeft.

Stichting Molenaarspensioenfonds
Rijswijk, 21 juni 2021

R. Barnhoorn, plv. werknemersvoorzitter
R. Hagendijk, werkgeversvoorzitter

Meerjarenoverzicht van kerncijfers en kengetallen

	2020	2019	2018	2017	2016
Franchise (x € 1,00)	14.167	13.785	13.344	13.123	12.953
Maximum grondslag (x € 1,00)	43.065	42.142	41.270	40.578	39.810
Maximum jaarsalaris (x € 1,00)	57.232	55.927	54.614	53.701	52.763
Werkgevers (aantal)	152	147	149	145	200
Deelnemers (aantal)					
Premiebetalend	3.450	3.222	2.851	2.640	2.194
Arbeidsongeschikt	75	79	85	75	71
(Partieel) arbeidsongeschikt	-	-	-	-	-
Deeltijdpensioenen	-	-	-	-	13
Totaal actief	3.525	3.301	2.936	2.715	2.278
Gewezen deelnemers (slapers)	5.924	6.246	6.097	5.874	5.865
Totaal deelnemers	9.449	9.547	9.033	8.589	8.143
Pensioengerechtigden (aantal)					
Ouderdomspensioen	1.670	1.627	1.600	1.550	1.450
Nabestaandenpensioen	689	676	671	667	654
Wezenpensioen	29	27	26	25	24
Totaal pensioengerechtigden	2.388	2.330	2.297	2.242	2.128
Pensioenen					
Premiebijdrage	27.297	24.497	26.885	18.480	13.548
Kostendeekkende premie	46.472	34.731	27.476	27.161	16.037
Gedempte kostendeekkende premie	22.847	20.220	16.378	15.839	12.624
Feitelijke premie	27.297	24.446	21.774	18.197	14.668
Uitkeringen	8.823	8.274	7.994	7.727	7.039
Afkoop kleine pensioenen	149	105	135	224	130
Kosten					
Uitvoeringskosten	2.676	2.068	1.511	1.822	2.160
Uitvoeringskosten per deelnemer (x € 1,00)	452	368	288	286	491
Totaal beleggingskosten (incl. transactiekosten)	1.776	1.556	1.522	1.180	933
Beleggingskosten per deelnemer	300	276	291	238	212
Vermogen en solvabiliteit					
Aanwezig vermogen	769.639	677.402	545.630	520.210	501.675
Vereist eigen vermogen	77.290	68.626	56.348	46.128	43.188
Minimaal vereist eigen vermogen (FTK)	25.694	22.895	18.582	13.651	13.007
Algemene reserve	-13.127	-22.761	-27.175	2.347	-8.771
Pensioenverplichtingen	698.596	624.696	510.334	465.684	460.942
Herverzekeringsdeel technische voorziening	282.374	280.725	251.375	248.404	246.295
Technische voorziening excassokosten	6.881	6.840	6.124	6.051	6.315
Voorziening VUT graan	460	532	604	676	748
Spaarfonds gemoedsbezwaarden	281	268	379	358	326
Actuele dekkingsgraad	109,1%	107,3%	105,6%	110,3%	107,4%
Beleidsdekkingsgraad	102,5%	106,4%	108,8%	109,6%	105,1%
Vereiste dekkingsgraad (eigen beheer)	111,0%	110,9%	110,9%	109,8%	109,2%
Minimaal vereiste dekkingsgraad (eigen beheer)*	106,0%	106,5%	-	-	-
Minimaal vereiste dekkingsgraad (totaal fonds)	103,6%	103,6%	-	-	-

BESTUURSVERSLAG

	2020	2019	2018	2017	2016
Beleggingsportefeuille					
Vastgoedbeleggingen	14.411	11.954	8.645	9.875	8.920
Aandelen	196.696	161.679	119.770	115.012	100.230
Vastrentende waarden	267.547	217.826	158.538	148.648	136.340
Overige beleggingen	58	51	7	-16	-16
	478.713	391.511	286.960	273.519	245.474
Totaal belegd vermogen in herverzekerde depots **	111.665	113.625	113.666	119.970	120.978
Beleggingsrendement					
Beleggingsopbrengsten	68.848	80.625	-4.803	13.830	25.639
Totaal rendement portefeuille (excl. renteaftdekking) ***	9,11%	17,05%	-4,73%	10,21%	6,44%
Totaal rendement portefeuille (incl. renteaftdekking)	17,23%	27,61%	-1,64%	6,05%	10,36%
Benchmarkrendement portefeuille	7,83%	16,38%	-4,92%	8,75%	-
Kosten vermogensbeheer (excl. transactiekosten)	1.342	1.250	1.165	1.084	843
Kosten vermogensbeheer in % gemiddeld belegd vermogen	0,28%	0,26%	0,29%	0,31%	0,23%
Transactiekosten	434	305	356	96	90
Transactiekosten in % gemiddelde belegd vermogen	0,08%	0,06%	0,09%	0,03%	0,03%
Z-score	0,753	0,587	0,228	0,944	0,154
Performancetoets	1,19	1,00	1,08	0,99	0,40

* Het vergelijkend cijfer 2019 is op verzoek van de actuaris aangepast van 108,1% naar 106,5%.

** Met ingang van 2015 wordt gerapporteerd over de performance van het herverzekerde depot, het depot vrij vermogen en het depot 0.

*** Het totaal rendement portefeuille (excl. Renteaftdekking) is het resultaat van de totale beleggingsportefeuille excl. het resultaat uit het AeAM Strategic Liability Matching Fund.

1 Visie, missie en strategie

1.1 Toekomstvisie

Het Nederlandse pensioenstelsel wordt met zijn verplichtstelling en zijn solidariteitsbeginsel gezien als één van de beste pensioenstelsels in de wereld. Het bestuur van het MPF twijfelt daarom niet aan het nut van een breed gedragen bedrijfstakpensioenfonds, dat zonder winstoogmerk ingelegde pensioengelden zo efficiënt mogelijk beheert. Het bestuur van het MPF volgt de brede maatschappelijke discussie rondom pensioen. Ook de ontwikkelingen rondom de stelselherziening worden gevolgd.

Het bestuur van het MPF heeft met het oog op de toekomst van het pensioenfonds een strategisch plan opgesteld. Belangrijk speerpunt was 'Draagvlakverbreding'. Het MPF wilde de pensioenregeling aantrekkelijk maken voor en onder de aandacht brengen bij vrijgestelde ondernemingen en aan de sector gelieerde bedrijven om te bewerkstelligen dat zij hun vrijstelling opnieuw tegen het licht zouden houden c.q. zich vrijwillig aan zouden sluiten. De toename van het aantal aangesloten werkgevers in de jaren tot en met 2017 laat zien dat dit beleid van het bestuur van MPF een positief effect heeft gehad. Ondanks een gematigde groei van het aantal aangesloten ondernemingen en van het aantal deelnemers in 2018 en 2019 verwacht het bestuur geen substantiële groei meer in de nabije toekomst. En zonder die substantiële groei is het fonds niet toekomstbestendig. De kosten per deelnemer zullen dan alleen maar toenemen. Daarom heeft het bestuur opdracht gegeven aan een externe deskundige om samen met het bestuur diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Dit onderzoek heeft in 2019 grotendeels zijn beslag gekregen. Ook Sociale Partners zijn bij dit onderzoek betrokken.

In 2020 heeft het bestuur op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat er voor MPF geen redenen zijn om als pensioenfonds zelfstandig te blijven bestaan. Daarom heeft het bestuur in 2020 het voorgenomen besluit genomen om op te gaan in een ander pensioenfonds. Het bestuur heeft het jaar 2020 gebruikt om de mogelijkheden tot een collectieve waardeoverdracht (hierna CWO) naar de beoogde kandidaat te verkennen. Deze verkenning zet zich in 2021 voort en zal naar verwachting resulteren in een definitief besluit tot een CWO per 31 december 2021 onder voorbehoud van een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. Alvorens daadwerkelijk tot een CWO over te kunnen gaan, moet tevens DNB goedkeuring geven.

1.2 Visie en missie

De visie van het MPF is om de deelnemers nu en in de toekomst op een transparante wijze een adequaat pensioen te bieden.

De missie is op een verantwoorde wijze, door optimaal beheer en toezicht, de verplichtingen aan de deelnemers waarmaken.

De zes kernwaarden voor het MPF zijn:

1. optimaal beheer van het vermogen;
2. vertrouwen;
3. betrokkenheid;
4. deskundigheid;
5. bereikbaarheid door goede communicatie;
6. duurzaamheid.

Het karakter van de sector dient zichtbaar te zijn in het MPF. De stakeholders moeten zich kunnen vinden in waar het MPF voor staat. Voor de deelnemers is het belangrijk dat zij kunnen aangeven wat zij verwachten van het MPF en dat het MPF waarmaakt wat het belooft en dit zichtbaar maakt.

1.3 Strategie

Het bestuur van het MPF heeft in 2015 zijn strategisch plan opgesteld voor een periode van vijf jaar met daarin de kernwaarden en de beleidsdoelen die het bestuur van het MPF heeft opgesteld. Het bestuur van het MPF zal bij zijn beslissingen bewust de visie, de missie en de kernwaarden van het MPF in ogenschouw nemen.

Het strategisch plan is een overkoepelend plan van aanpak dat het strategisch kompas van het bestuur voor de periode 2015 – 2020 vormt. De strategie van het MPF (streven naar schaalvergroting om de kosten te drukken) is onveranderd gebleven maar de visie van het bestuur op hoe deze schaalvergroting tot stand moet komen is wel gewijzigd: van draagvlakverbreding naar het doen van onderzoek naar de toekomst van het pensioenfonds waaronder het opgaan in een ander pensioenfonds. Het bestuur van MPF gaat er van uit dat het MPF tot en met 2021 continuïteit kan bieden en op korte termijn niet overgaat tot consolidatie. Wel zijn voor na 2020 diverse toekomstscenario's nader onderzocht wat in 2020 resulteerde in een voorgenomen besluit om d.m.v. een CWO op te gaan in een ander pensioenfonds. Dit wordt nader toegelicht aan het eind van paragraaf 3.1 over bestuursbesluiten.

De strategie van het MPF geeft antwoord op vragen als 'Waar gaat de organisatie heen?', 'Welke doelen streeft het MPF na?' en 'Welke middelen gaat het MPF inzetten?'.

Het MPF heeft als doel om de deelnemers, de gewezen deelnemers en de pensioengerechtigden binnen de werkingssfeer van de verplichtstellingsbeschikking te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom, overlijden en arbeidsongeschiktheid. Het streven hierbij is om een pensioenregeling van 75% middelloon met jaarlijkse indexatie tegen marktconforme kosten uit te voeren en optimaal te beheren.

Opdracht MPF

Het MPF heeft als opdracht uitvoering te geven aan het uitvoeringsreglement zoals dat geldt voor de aangesloten werkgevers, de deelnemers, de premievrije deelnemers, de gewezen deelnemers en de uitkeringsgerechtigden.

Doelgroepen MPF

De doelgroepen van het MPF zijn:

- (gewezen) deelnemers;
- pensioengerechtigden;
- werkgevers.

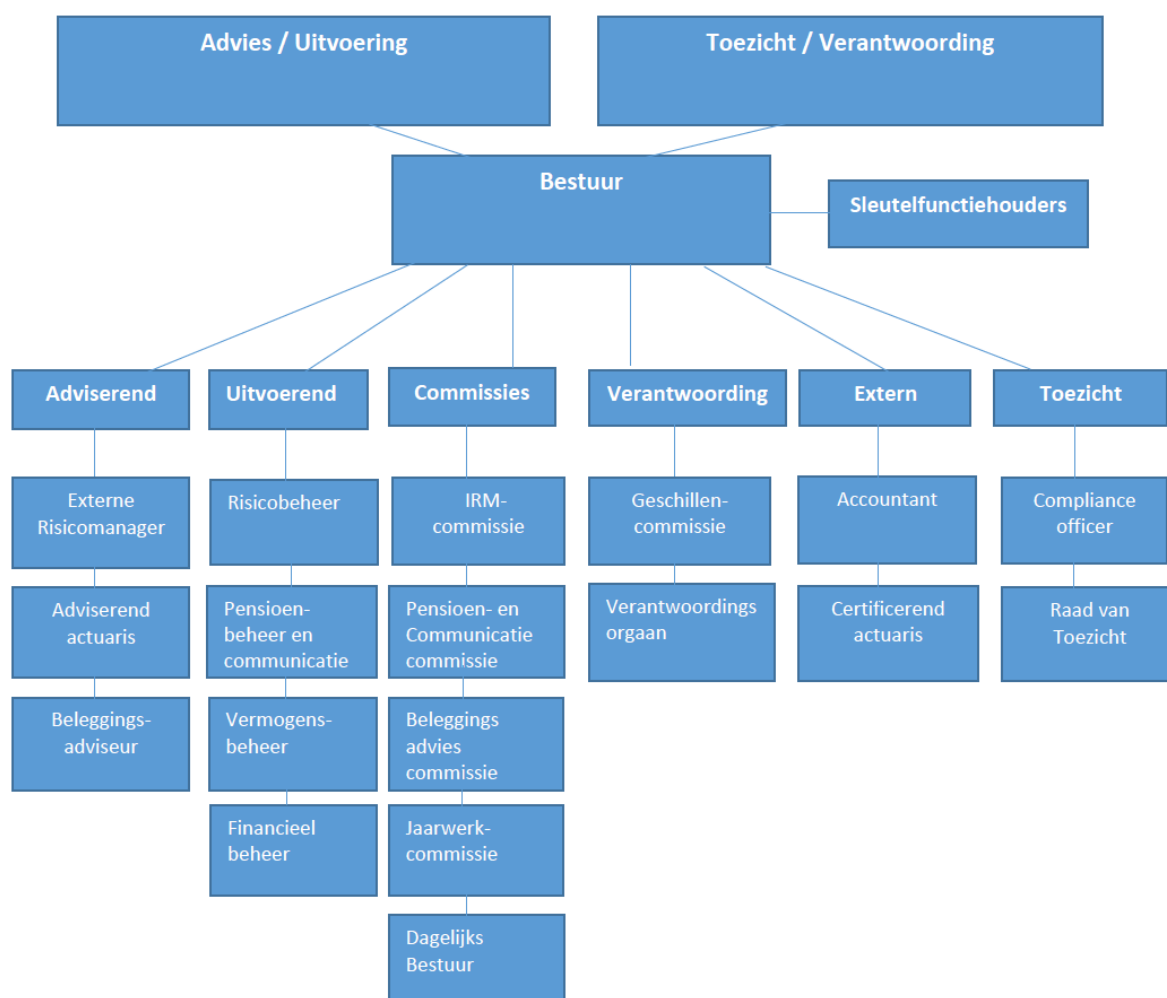
De bij het pensioenfonds betrokken Sociale Partners, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan zijn betrokken bij en geïnformeerd over de speerpunten van het strategisch plan van het MPF incl. de toekomstvisie van het bestuur. Het bestuur van MPF monitort het strategisch plan jaarlijks en actualiseert dit als daar aanleiding toe is. Gezien de gewijzigde toekomstvisie van het MPF en het verstrijken van de periode van vijf jaar waarvoor het strategisch plan in 2015 opgesteld is, zal het bestuur het strategisch plan in 2021 actualiseren.

2 Karakteristieken van het MPF

2.1 Profiel van de organisatie

Het MPF, statutair gevestigd te Amsterdam, is in 2003 opgericht als verplicht gesteld pensioenfonds. Voor deze datum bestond de voorganger van deze stichting, de Stichting Pensioenfonds voor het Molenaarsbedrijf en aanverwante bedrijven, statutair gevestigd te Amsterdam en opgericht in 1959. De laatste statutenwijziging heeft plaatsgevonden op 14 oktober 2020. De stichting is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 41149465. Het MPF is een bedrijfstakpensioenfonds dat is aangesloten bij de Pensioenfederatie. De Pensioenfederatie bevordert samen met en namens haar leden de doorontwikkeling, instandhouding en uitvoering van een kwalitatief goed en betrouwbaar pensioenstelsel in Nederland.

Hieronder is de organisatie van het MPF schematisch weergegeven.

Figuur 1 Organisatieschema van het MPF per 31 december 2020.

Beheer belegd vermogen en opgebouwde pensioenaanspraken

Sinds de omvorming tot een verplicht gesteld bedrijfstakpensioenfonds in 2003 is de administratie en het belegd vermogen van het pensioenfonds onderverdeeld in 3 depots. Gezamenlijk vormen deze depots het pensioenvermogen waar alle deelnemers aanspraak op maken.

- Er is geen sprake van losse depots die toe te wijzen zijn aan specifieke deelnemers: het herverzekerd depot heeft betrekking op alle pensioenen opgebouwd voor 1 januari 2006;
- het depot vrij vermogen heeft betrekking op alle pensioenen opgebouwd vanaf 1 januari 2006. Dit depot is in eigen beheer;
- depot 0 heeft betrekking op aanspraken van de basis- en aanvullende regeling binnen het garantiecontract, zonder winstdeling. De winstdeling is in het verleden contant door Aegon met het fonds afgerekend. Deze aanspraken komen volledig voor rekening en risico van Aegon.

Het beheer van de opgebouwde pensioenaanspraken was na 1 januari 2006 bij Aegon ondergebracht. Per 1 januari 2010 is het beheer van de uitkeringen, die door Aegon werden verzorgd, door Syntrus Achmea overgenomen. Door deze efficiëncyslag hebben de deelnemers het gemak van één pensioenuitvoeringsorganisatie van wie zij alle informatie ontvangen over hun pensioenregeling en waar zij met hun vragen terecht kunnen. Vanaf 1 januari 2017 heeft het MPF een administratieovereenkomst met AGH gesloten voor het uitvoeren van de deelnemers-, de pensioengerechtigden-, de werkgevers- en de financiële administratie. De activa van AGH is per 31 december 2020 overgenomen door Appel Pensioenuitvoering. Het beheer van alle opgebouwde pensioenaanspraken is daarmee per 1 januari 2021 ondergebracht bij deze pensioenuitvoeringsorganisatie. De bestuursondersteuning heeft het MPF ondergebracht bij Montae & Partners.

2.1.1 Samenstelling bestuur

Het bestuur van het MPF is een paritair bestuur dat bestaat uit zeven leden: drie vertegenwoordigers namens werkgevers, drie vertegenwoordigers namens werknemers en één vertegenwoordiger namens pensioengerechtigden. Vanuit een gezamenlijke verantwoordelijkheid behartigt het bestuur op evenwichtige wijze de belangen van alle betrokkenen bij het MPF. Deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en aangesloten bedrijven kunnen rekenen op deskundig en integer handelen door het bestuur van het MPF.

Bestuursleden mogen alleen worden benoemd als DNB een ‘verklaring van geen bezwaar’ heeft afgegeven. Naar het oordeel van DNB moeten de personen die het beleid van een pensioenfonds (mede) bepalen voldoende deskundig zijn en beschikken over de juiste competenties met het oog op het behartigen van de belangen van de (gewezen) deelnemers en overige belanghebbenden. Ook worden zij beoordeeld op betrouwbaarheid, integriteit en het beschikbaar hebben van voldoende tijd voor het pensioenfonds. De bestuursleden worden daarom door DNB getoetst op geschiktheid. Het bestuur wordt bijgestaan door externe adviseurs.

De samenstelling van het bestuur van MPF was per 31 december 2020 als volgt.

Naam	Geboortjaar	Functie	Vertegenwoordiging	Aftredend op
Werkgevers				
De heer R. Hagendijk	1952	werkgeversvoorzitter	Nevedi	1 januari 2024
De heer J.J. Teuwen	1971	plv. werkgeversvoorzitter en sleutelfunctiehouder interne audit	Nevedi	1 januari 2024
Mevrouw I.W. Hollander	1971	Lid	Nevedi	1 januari 2023
Werknemers				
De heer R. Barnhoorn	1964	plv. werknemersvoorzitter	FNV	1 januari 2024
De heer J.W. Eggen	1963	Lid en sleutelfunctiehouder risicobeheer	De Unie	1 januari 2024
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen	1974	Lid	CNV Vakmensen	1 januari 2025
Pensioengerechtigden				
Mevrouw E.R. Bronswijk	1971	werknemersvoorzitter	Pensioengerechtigden	1 juli 2022

De heren Teuwen en Eggen zijn per 1 januari 2020 voor vier jaar herbenoemd. De heer G.H. Koudys is per 1 juli 2020 teruggetreden uit het bestuur.

BESTUURSVERSLAG

De heer Koudys had op voordracht van werknemersorganisatie CNV Vakmensen zitting in het bestuur en was plv. Werknemersvoorzitter. Op voordracht van CNV Vakmensen is mevrouw Kisoen, na goedkeuring door DNB, per 4 augustus 2020 tot het bestuur toetreden.

Het bestuur van MPF heeft met ingang van 2017 een bestuurderservaringsplaats ingesteld. Het bestuur van MPF stelt zo jonge bestuurders in de gelegenheid om ervaring op te doen. De zittingstermijn is steeds voor de duur van een jaar en de betreffende persoon heeft de status van toehoorder. In de periode april 2019 tot en met maart 2020 werd de bestuurderservaringsplaats ingevuld door mevrouw C.K. Theunisse-den Engelsman. In de periode april 2020 tot en met maart 2021 wordt de bestuurderservaringsplaats ingevuld door de heer A.H. van den Langenberg. I.v.m. de beoogde CWO per 31 december 2021 heeft het bestuur in overleg met de heer Van den Langenberg besloten deze termijn te verlengen tot en met 31 december 2021.

Per 1 januari 2020 is werkgeversvoorzitter Hagendijk de voorzitter van het bestuur van het MPF. Conform de statuten van het pensioenfonds is werknemersvoorzitter Bronswijk in 2021 en 2022 de voorzitter van het bestuur.

Nevenfuncties

De leden van het bestuur van MPF en het expertlid BAC hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

De heer R. Hagendijk	Voorzitter RvC Rabo Regio Schiphol Lid Algemene Leden Raad Rabo Lid spoedcommissie Rabo Voorzitter VvE Aquaradius Bestuurslid Stichting Continuïteit AGH (vanaf 1 maart 2020)
De heer J.J. Teuwen	Financieel Directeur bij Fransen Gerrits Vastgoed BV in Erp Geschäftsführer bij Vikra Holding GmbH in Casekow (Duitsland) Geschäftsführer bij Vikra Futter GmbH in Casekow (Duitsland) Voorzitter Medezeggenschapsraad van Kindcentrum Puur Sang in Mierlo (tot juli 2020) Voorzitter Oud Voortrekkers Vereniging in Mierlo Secretaris en penningmeester van Stichting Outdoor Adventure in Mierlo
Mevrouw I.W. Hollander	Senior adviseur vermogensbeheer Pensioenfonds WRI Extern lid beleggingscommissie Pensioenfonds Recreatie Voorzitter Klantenraad SAREF
De heer R. Barnhoorn	Pensioenfondsbestuurder/adviseur FNV Lid bestuur Bedrijfspensioenfonds voor het Bakkersbedrijf <ul style="list-style-type: none">- Werknemersvoorzitter/lid dagelijks bestuur- Lid risicocommissie- Lid pensioencommissie Vereffenaar pensioenfonds True Bleu (ICT sector) Lid belanghebbende orgaan kring D St. De Nationale APF Lid commissie van beroep Stichting Pensioenfonds ABP Lid commissie van beroep BPL (Landbouw)

BESTUURSVERSLAG

De heer J.W. Eggen	<p>Adviseur Pensioenen bij De Unie</p> <p>Bestuurslid Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Zoetwarenindustrie</p> <p>Bestuurslid Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen voor de Reisbranche</p> <p>Vereffenaar Stichting Bedrijfstakpensioenfondsen TrueBlue</p> <p>Lid Belanghebbendenorgaan kring D De Nationale APF</p>
De heer G.H. Koudys (tot juli 2020)	<p>Bestuurslid Pensioenfondsen Havens (slapend fonds)</p> <p>Pensioenfondsenbestuurder CNV Vakmensen</p>
Mevrouw U.S. van den Bout-Kisoen (vanaf 4 augustus 2020)	<p>Pensioenfondsenbestuurder CNV Vakmensen</p> <p>Werknemersvoorzitter Bedrijfstakpensioenfondsen AVH</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lid Dagelijks Bestuur - Lid Beleggings- en Balansmanagementcommissie - Lid Projectgroep Transitie <p>Bestuurslid Bedrijfstakpensioenfondsen HiBin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Lid Communicatie, Contracten en Pensioenzaken Commissie
Mevrouw E.R. Bronswijk	<p>Pensioenbestuurder FNV</p> <p>Bestuurslid Bpf AVH (t/m 30 juni 2020)</p> <p>Bestuurslid Bpf VLEP</p> <p>Bestuurslid Stichting Continuïteit Dienstverlening Pensioenfondsen (tot 1-3-2020)</p>
De heer R. Albrecht (expertlid BAC; geen bestuurslid)	<p>Bestuurslid Pensioenfondsen Alliance</p> <p>Adviseur beleggingscommissie Total Pensioenfondsen</p> <p>Lid visitatiecommissie Pensioenfondsen Ecolab</p> <p>Docent, SPO</p> <p>Voorzitter beleggingsadviescommissie SPRH</p> <p>Lid raad van toezicht Pensioenfondsen Bakkers</p> <p>Ethics trainer, NNIP, PGGM, MN, Pelargos, Charco & Dique,</p> <p>Lid commissie ethiek, CFA Society VBA Netherlands</p> <p>Voorzitter beleggingsadviescommissie Pensioenfondsen Owase</p> <p>Investment consultant</p>

Bestuurlijke commissies en werkgroepen

Het bestuur van het MPF werkt met vaste en tijdelijke bestuurlijke commissies en projectgroepen. In het verslagjaar kende het MPF, naast het Dagelijks Bestuur, de volgende vier commissies en de volgende projectgroep:

- pensioen- en communicatiecommissie (PCC);
- beleggingsadviescommissie (BAC);
- jaarwerkcommissie (JWC);
- risicomanagementcommissie (IRMC);

- projectgroep Toekomst

De commissies en de projectgroep worden bemenst door bestuursleden. Hieraan kunnen adviseurs en externe deskundigen worden toegevoegd. De commissies/projectgroep bereiden bestuursbesluiten voor en zien toe op een correcte uitvoering van de genomen besluiten. In vergelijking met een projectgroep heeft een commissie een structureel karakter en zijn de bevoegdheden formeel vastgelegd in een reglement.

Bij de bemensing van de commissies is, waar mogelijk, rekening gehouden met de pariteit binnen het bestuur van MPF. Het voordeel van het instellen van bestuurlijke commissies is dat het bestuur van het MPF de focus kan houden op de uitgezette beleidslijnen. De commissies brengen na een gedegen voorbereiding advies uit aan het bestuur van het MPF over onderwerpen die binnen het aandachtsgebied van de betreffende commissie vallen.

Naast voormelde commissies kent het bestuur van het MPF ook nog een controlecommissie aan welke commissie de door het pensioenfonds te betalen facturen voor akkoord worden voorgelegd. De commissie bestaat uit twee bestuursleden waarvan de samenstelling rouleert. Elk jaar wordt één van de leden door een ander bestuurslid vervangen. Hierdoor wordt de totale zittingsduur van een bestuurslid in deze commissie twee jaar. De controlecommissie bestond op 31 december 2020 uit mevrouw Hollander en de heer Teuwen. Per 1 januari 2021 is de heer Teuwen vervangen door mevrouw van den Bout - Kisoen.

a. Dagelijks Bestuur

Het DB bestaat uit de werkgeversvoorzitter en de werknemersvoorzitter van het bestuur. Het DB:

- vertegenwoordigt het bestuur en is namens het bestuur bevoegd om uitvoeringsbesluiten te nemen die voortvloeien uit vastgesteld beleid;
- is primair aanspreekpunt voor de dagelijkse gang van zaken betreffende bestuursondersteuning en de uitvoeringswerkzaamheden;
- ondertekent vastgelegde besluiten, notulen van bestuursvergaderingen, formele teksten die in het bestuur genomen besluiten verwoorden, formele brieven die namens het pensioenfonds verzonden worden;
- bereidt samen met bestuursondersteuning de bestuursvergaderingen voor;
- monitort de strategie van het pensioenfonds en de uitvoering van de actiepunten in dat kader;
- ziet toe op de opvolging van de bevindingen van de bestuurlijke commissies, de controlerend accountant, de certificerend actuaris, de houders van sleutelfuncties zoals genoemd in de statuten van het pensioenfonds, de externe compliance officer, de functionaris gegevensbescherming, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht in het geval die zijn voortgekomen uit het bestuursverslag van enig jaar;
- kan voorstellen met betrekking tot de uitvoering van beleid ter besluitvorming indienen bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van het DB zijn vastgelegd in het reglement van het DB.

Het Dagelijks Bestuur bestond op 31 december 2020 uit de volgende bestuursleden:

- de heer Hagendijk (werkgeversvoorzitter)
- mevrouw Bronswijk (werknemersvoorzitter)

Het DB vergaderde in 2020 10 keer. Daarnaast kwam het DB nog 5 keer bij elkaar voor gesprekken met de raad van toezicht, DNB en AGH en voor overleg met de sleutelfunctiehouder risicobeheer en externe adviseurs AethiQs en Mastermind over de financiële situatie van AGH.

b. Pensioen- en Communicatiecommissie (PCC)

De PCC adviseert de commissie onder meer over het opstellen en aanpassen van (beleids)documenten van het pensioenfonds waaronder de statuten en pensioenreglementen, het (jaarlijks) vaststellen van de pensioenpremies en parameters van het pensioenfonds, het aanpassen van de uitbesteding in het algemeen en de dienstverleningsovereenkomst met de uitvoerder(s) in het bijzonder, het beleidsplan communicatie en het jaarplan communicatie, inhoud en vormgeving communicatie in het algemeen, zowel schriftelijk als digitaal.

De PCC heeft het mandaat voor:

- het realiseren van statuten- en reglementswijzigingen nadat het bestuur erover heeft besloten;
- het overleggen met en aansturen van de adviserend actuaris, waaronder met betrekking tot het vaststellen van de pensioenpremies en de parameters;

- het uitwerken van de aanpassing van de dienstverleningsovereenkomst met de uitvoerder(s), nadat het bestuur erover heeft besloten, en het overleggen met en aansturen van de uitvoerder;
- het aansturen van de functionaris gegevensbescherming van het fonds in het kader naleving van het privacybeleid;
- de tekst van standaard brieven aan (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers;
- het geven van akkoord voor de uitvoering van niet-wettelijk verplichte communicatie, waaronder brochures en fotografie;
- het geven van opdracht voor onderzoeken en de goedkeuring van kosten daarvan op het gebied van communicatie;
- het geven van goedkeuring van plannings met betrekking tot communicatietrajecten;
- de verwerking van onderwerpen in communicatie-uitingen nadat het bestuur hierover heeft besloten.

De commissie kan voorstellen ter besluitvorming indienen bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van de PCC zijn vastgelegd in het reglement van de PCC.

De PCC bestond op 31 december 2020 uit de volgende bestuursleden:

- mevrouw Bronswijk (voorzitter)
- de heer Koudys (tot 1 juli 2020)
- mevrouw Van den Bout- Kisoen (m.i.v. 4 augustus 2020)

De commissie vergaderde in 2020 10 keer. Daarnaast kwam de PCC nog een keer samen met het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht inzake verantwoording Code Pensioenfondsen.

c. *Beleggingsadviescommissie (BAC)*

De BAC monitort:

- de afspraken die zijn vastgelegd in de uitbestedingsovereenkomst en de dienstverleningsovereenkomst met de vermogensbeheerder;
- de resultaten van het beleggingsbeleid waarover wordt gerapporteerd in maand- en kwartaalrapportages;
- de risicobeheersmaatregelen die zijn vastgelegd in de beleggingsmandaten en beleggingsrichtlijnen waarover wordt gerapporteerd in maand- en kwartaalrapportages;
- de risicobeheersmaatregelen die zijn vastgelegd in de beleggingsmandaten en beleggingsrichtlijnen waarover wordt gerapporteerd in de risicorapportage;
- de financiële en niet-financiële risico's voortvloeiend uit de uitvoering van het beleggingsbeleid.

De BAC adviseert het bestuur over de beleggingsbeginselen (welke beginselen als bijlage 9 aan de Abtn toegevoegd zijn), het beleggingsbeleid (waaronder ALM en opstellen beleggingsplan), de beleggingsportefeuille, investeringen en desinvesteringen en het risicobeleid inzake de beleggingen. Het strategisch beleggingsplan en het jaarlijks beleggingsplan zijn opgenomen in een IPS dat jaarlijks door de BAC opgesteld en door het bestuur vastgesteld wordt.

De BAC heeft mandaat voor besluiten inzake aanpassing renteafdekking die binnen bestaand beleid passen (rebalancing en aanpassingen bij overschrijding bandbreedtes), voorbereiding van contractaangelegenheden, het geven van additionele onderzoekopdrachten aan de uitvoerder en de evaluatie van beleggingscategorieën.

De BAC rapporteert haar bevindingen (monitoring) minimaal vier keer per jaar aan het bestuur. De BAC kan voorstellen ter besluitvorming indienen bij het bestuur. De taken en bevoegdheden van de BAC zijn vastgelegd in het reglement van de BAC.

De Beleggingsadviescommissie bestond op 31 december 2020 uit de volgende bestuursleden:

- mevrouw Hollander (voorzitter)
- de heer Hagendijk
- de heer Albrecht (expert-lid; geen bestuurslid)

De heer Hagendijk is na goedkeuring door DNB per 25 maart 2020 toetreden tot de BAC.

De commissie vergaderde in 2020 zes keer.

d. *Jaarwerkcommissie*

De jaarwerkcommissie is primair verantwoordelijk voor het jaarwerkproces en stuurt dat aan. De commissie onderhoudt tijdens het jaarwerkproces en zo nodig daarbuiten de contacten met de verschillende actoren die bij het jaarwerkproces betrokken zijn. De commissie coördineert de contacten en informatie-uitwisseling van de actoren onderling en van de actoren met de commissie.

BESTUURSVERSLAG

De commissie adviseert het bestuur inzake de inhoud van het jaarwerk en legt het concept bestuursverslag aan het bestuur, de raad van toezicht en het verantwoordingsorgaan voor. De commissie rapporteert aan het bestuur. De commissie kan voorstellen inzake het jaarwerkproces ter besluitvorming indienen bij het bestuur.

De taken en bevoegdheden van de JWC zijn vastgelegd in het reglement van de JWC.

De Jaarwerkcommissie bestond op 31 december 2020 uit de volgende bestuursleden:

- de heer Teuwen (voorzitter)
- mevrouw Bronswijk

De commissie vergaderde in 2020 4 keer.

e. *IRM-commissie*

De IRM-commissie houdt zich bezig met de tijdige, juiste en correcte uitvoering van het risicomanagementbeleid zoals dat door het bestuur is vastgesteld. Daarnaast ziet de commissie erop toe dat het Dagelijks Bestuur en de overige bestuurlijke commissies de monitoring van de operationele risico's waarvoor zij verantwoordelijk zijn, tijdig en adequaat uitvoeren, waaronder de wijze waarop de administrateur en vermogensbeheerder de risico's m.b.t. de dienstverlening beheren. De IRM-commissie is tevens belast met de vervulling van de sleutelfunctie 'risicobeheerfunctie'. Ter ondersteuning wordt gebruik gemaakt van een externe partij. De taken en bevoegdheden van de IRM-commissie zijn vastgelegd in het reglement van de IRM-commissie.

De IRM-commissie bestond op 31 december 2020 uit de volgende bestuursleden:

- de heer Eggen (voorzitter)
- de heer Barnhoorn

De commissie vergaderde in 2020 9 keer. Daarnaast organiseerde de IRM-commissie een sessie rondom IRM voor het verantwoordingsorgaan.

2.1.2 Sleutelfuncties

Het MPF heeft de sleutelfuncties als volgt ingericht:

Sleutelfunctie	Houder van de functie	Vervuller van de functie
Risicomanagement	Bestuurslid (Voorzitter IRM-commissie)	IRM-commissie, ondersteund door externe partij
Interne audit	Bestuurslid	Uitbesteed aan externe partij
Actuariel	Uitbesteed aan certificerend actuaris	Uitbesteed aan certificerend actuaris

Deze inrichting is in 2020 door DNB goedgekeurd.

Interne auditfunctie

In het najaar van 2020 is de sleutelfunctiehouder interne audit benoemd en is InAudit aangesteld als vervuller van de interne audit functie (IAF). Conform de door het bestuur goedgekeurde Interne Audit Charter is voor 2020 een auditjaarplan opgesteld door de sleutelfunctiehouder interne audit en door het bestuur goedgekeurd. In dit jaarplan werden twee audits voorzien. Beide audits zijn in 2020 gestart, maar de afronding wordt pas in 2021 voorzien. Daarnaast heeft het bestuur rechtstreeks aan de vervuller van de interne audit functie opdracht gegeven om het project ter voorbereiding van de collectieve waardeoverdracht te auditeren.

Actuariële functie

Triple A is aangewezen als actuariële sleutelfunctiehouder. De actuariële sleutelfunctiehouder heeft in 2020 vier kwartaalrapportages uitgebracht, waarin de sleutelfunctiehouder verantwoording geeft over de volgende werkzaamheden die voor het fonds verricht zijn:

- Controle van de door het fonds vastgestelde technische voorzieningen per maandultimo op basis van een schattingsmethode.
- Toetsen van de gehanteerde actuariële veronderstellingen aan de realisaties.

- Toetsen van de kwaliteit van de gehanteerde basisgegevens.
- Beoordelen van de impact van de aanpassing van de gehanteerde overlevingstafels en ervaringssterfte op de technische voorzieningen.
- Beoordelen van de vaststelling van de toeslagverlening per 1 januari 2021 (deze bedroeg overigens 0%).
- Beoordelen van het proces van totstandkoming van de premiestelling 2021.
- Controle op de door het fonds vastgestelde flexibiliseringsfactoren 2021.

Naast voormelde werkzaamheden heeft de actuariële sleutelfunctiehouder op regelmatige basis contact gehad met de overige sleutelfunctiehouders.

Risicobeheer functie

Het pensioenfonds heeft in 2020, rekening houdend met de fase van volwassenheid van het fonds en IRM, weer grote stappen gezet in de werking van het IRM en het transparant maken en inzichtelijk maken van het risicoprofiel van het pensioenfonds. Er zijn, anders dan de reeds besproken strategische, operationele en thematische risico's in de risicoparaagraaf van dit jaarverslag, geen andere risico's die thans materieel zijn en de doelmatigheid van het IRM kunnen aantasten.

De sleutelfunctiehouder risicobeheer heeft in 2020 een risico-opinie en -analyse opgesteld over de volgende onderwerpen:

- de uitbesteding aan AGH;
- de overname van de activa van AGH door Appel Pensioenuitvoering;
- het uitstellen van de collectieve waardeoverdracht van het fonds tot 1 januari 2022;
- het liquiditeitsbeleid van het fonds.

2.1.3 Samenstelling verantwoordingsorgaan

Het bestuur van het MPF legt jaarlijks verantwoording af aan het verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop dat beleid is uitgevoerd. Door het verantwoordingsorgaan wordt jaarlijks een oordeel gegeven over de beleidskeuzes, de handelswijze en het gevoerde beleid van het bestuur van het MPF.

Dit oordeel wordt voor commentaar voorgelegd aan het bestuur van het MPF. Het oordeel van het verantwoordingsorgaan en de reactie van het bestuur van het MPF hierop worden integraal opgenomen in het verslag van het bestuur onder 'Verantwoording en toezicht'.

De taken en bevoegdheden van het verantwoordingsorgaan zijn conform de Pensioenwet en vastgelegd in de statuten van het pensioenfonds en in het reglement van het verantwoordingsorgaan.

De samenstelling van het verantwoordingsorgaan was per 31 december 2020 als volgt:

Naam	Geboortjaar	Functie	Vertegenwoordiging	Aftredend op
De heer L. Mertens	1983	voorzitter	Werknemers	1 juli 2020
Mevrouw M. Wijnen	1961	lid	Werkgevers	1 juli 2022
De heer J. Smits	1961	lid	Pensioengerechtigden	1 juli 2022
De heer L.M.J. Sanders	1968	lid	Werknemers	1 juli 2021
De heer S. de Graaf	1986	plv. voorzitter	Werkgevers	1 juli 2022
De heer B.J.M. van Raaij	1951	lid	Pensioengerechtigden	1 juli 2021

De heer E. Oonk is per 1 januari 2020 teruggetreden uit het verantwoordingsorgaan en per 19 februari 2020 opgevolgd door de heer Van Raaij. De heer Mertens is per 1 juli 2020 herbenoemd.

Met ingang van 1 januari 2020 is de heer Mertens voorzitter van het verantwoordingsorgaan.

Nevenfuncties

De leden van het verantwoordingsorgaan hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

BESTUURSVERSLAG

De heer L. Mertens	Fysiotherapeut in het Franciscus Vlietland Freelance IT consultant op projectbasis
De heer S. de Graaf	Finance Director bij Ebro Foods Nederland Brands BV
Mevrouw M. Wijnen	Hoofd financiële administratie Schils BV
De heer L.M.J. Sanders	Allroundoperator/Heftruckchauffeur bij Havens Graanhandel NV te Maashees Lid van de kascontrolecommissie van het Horstermannenkoor
De heer J. Smits	Assistent bedrijfsleider Agrifirm Feed; fabriek Zwolle Vrijwilliger bij korfbalvereniging RoReKo in de Wijk en actief als bondsscheidsrechter Secretaris van Stichting Dorpshuis De Havezate
De heer B.J.M. van Raaij	Als ZZP'er werkzaam: Van Raaij VIP management & advies Veelal actief als interim manager en adviseur voor meerdere/verschillende opdrachtgevers; in 2020: ABZ Diervoeding te Nijkerk als interim manager verkoop varkenshouderij Nijha BV Lochem: adviseur voor de OR i.v.m. reorganisatie Actueel ander (vrijwilligers)werk: Zonnebloem Regio IJsselstreek Voorzitter en van daaruit gekozen tot afgevaardigde in de Nationale vergadering van de Zonnebloem Zonnebloem Warnsveld Penningmeester 2020 gestopt; vanaf februari 2020 voorzitter CNV Sectorraad Zelfstandige Professionals en van daaruit afgevaardigde in de Bondsraad CNV Belastingsservice coördinator en invuller provincie Gelderland Chauffeur Rolstoelbus Zutphen e.o. Secretaris en boekhouder DW Vorwerk Beleggingsmij. BV te Doetinchem (Fiscale Boekhouding en beleggen voor een lijfrentebeleggings-BV) Boekhouder voor GoodBookShop te Doetinchem (een Christelijke boekwinkel (stichting) BTW boekhouding en opstellen jaarrekening Voorzitter Zonnepark Leesten-Oost te Zutphen (een coöperatieve postcoderoos zonnepark). Voorzitterschap is in november 2020 overgedragen

2.1.4 Raad van toezicht

De raad van toezicht bestaat uit drie onafhankelijke deskundigen en heeft tot taak toezicht te houden op het beleid van het bestuur en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De raad van toezicht is ten minste belast met het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het bestuur van het MPF.

De taken en bevoegdheden van de raad van toezicht zijn conform de Pensioenwet en neergelegd in de statuten van het pensioenfonds en het reglement van de raad van toezicht.

De samenstelling van de raad van toezicht was per 31 december 2020 als volgt:

BESTUURSVERSLAG

Naam	Geboortejaar	Functie	Aftredend op
De heer R. Waals	1960	Lid	1 januari 2026
Mevrouw M.C. Menko	1962	Lid	1 juli 2027
De heer C.J.M. de Wit	1951	Voorzitter	1 juli 2021

Nevenfuncties

De leden van de raad van toezicht hebben in het verslagjaar de volgende nevenfuncties verricht:

Mevrouw M.C. Menko	Bestuurslid Stichting Nederlands Investment Managers Forum Voorzitter bestuur Vereniging van Eigenaren 'De Hofmeester' Voorzitter bestuur Vereniging van Eigenaren 'Pootstraat 16-18-20, Delft' Ondersteuning BAC Diaconie Den Haag
De heer R. Waals	Lid Raad van Toezicht Bedrijfstakpensioenfonds Wonen Lid Raad van Toezicht Bedrijfstakpensioenfonds SPTT – Tandtechniek Dagvoorzitter Neyenrode ad hoc – PE Programma RvB/ RvC verzekeraars
De heer C.J.M. de Wit	Voorzitter Raad van Toezicht Bpf voor de Tandtechniek i.l. Lid Raad van Toezicht Chiqcare Woonzorg B.V. Opleider en trainer bij Penvita Education B.V.

2.1.5 Klachtenregeling, geschillenregeling en geschillencommissie

Klachtenregeling

De klachtenregeling is van toepassing op klachten van belanghebbenden over de uitvoering van de pensioenregeling. De klachten worden door Appel Pensioenuitoering behandeld. Indien de klager zich niet met de inhoud van de beslissing kan verenigen, kan deze in beroep gaan bij het bestuur van het MPF. De klachtenregeling is vastgelegd in het Klachtenreglement. In 2020 is er geen beroep gedaan op het bestuur van het MPF om klachten te behandelen.

Geschillenregeling en geschillencommissie

De geschillenregeling voorziet in de behandeling van geschillen tussen de deelnemer en het MPF. Van een geschil is sprake als een deelnemer zich niet kan verenigen met een inhoudelijk (uitsluitend) jegens hem genomen besluit van het bestuur van het MPF. Deze behandeling vindt plaats door de onafhankelijke, externe geschillencommissie. De geschillencommissie beslist met inachtneming van het bepaalde in het pensioenreglement, de redelijkheid en de billijkheid. De beslissing van de geschillencommissie is voor partijen niet bindend.

De samenstelling, taken en procedures van de geschillencommissie zijn vastgelegd in het geschillenreglement. De geschillencommissie bestaat uit een voorzitter en twee overige leden. Het bestuur benoemt op voordracht van de in het bestuur van het MPF vertegenwoordigde werkgevers- en werknemersverenigingen de voorzitter en de overige leden. De Geschillencommissie is in 2018 bemenst. De leden kiezen uit hun midden een voorzitter.

De samenstelling van de Geschillencommissie was per 31 december 2020 als volgt:

Naam	Functie
De heer E. van de Lustgraaf	lid
De heer J. Verheij	lid
Mevrouw C.F.F. Wilms – aan 't Goor	voorzitter
De heer R. Bernsen	secretaris

In 2019 heeft een pensioengerechtigde een geschil aanhangig gemaakt inzake het niet voldoen van het pensioenfonds aan zijn verzoek tot premievrije voortzetting na arbeidsongeschiktheid. Het bestuur heeft daarom binnen de kaders van het geschillenreglement een onafhankelijke secretaris aan de geschillencommissie toegevoegd. De zitting van de geschillencommissie vond plaats op 12 februari 2020. De geschillencommissie stelde de pensioengerechtigde in het gelijk en adviseerde het bestuur om alsnog tot premievrije voortzetting over te gaan. Het bestuur is het niet eens met dit advies.

Het bestuur is van mening dat de geschillencommissie het tijdsbeeld (de arbeidsongeschiktheid is ongeveer 20 jaar geleden al ontstaan) en de belangen van de overige (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden van het pensioenfonds onvoldoende meegewogen heeft. Echter, nu het geschillenreglement tegenstrijdigheden bevatte over het al dan niet bindend zijn van het advies van de geschillencommissie heeft het bestuur besloten op basis van de hardheidsclausule alsnog tot premievrije voortzetting over te gaan. De discrepantie in het geschillenreglement is inmiddels in die zin hersteld dat in het reglement duidelijk opgenomen is dat de beslissing van de geschillencommissie niet bindend is.

Ombudsman Pensioenen

De Ombudsman Pensioenen is sinds 1 maart 2016 in de Code Pensioenfondsen opgenomen als onafhankelijke klachteninstelling voor pensioenfondsen. Door het opnemen van de Ombudsman Pensioenen in de Code Pensioenfondsen zijn nu alle pensioenfondsen in beginsel verplicht de Ombudsman Pensioenen te erkennen. Op grond van het 'pas toe of leg uit'-beginsel mag een pensioenfonds hiervan afwijken indien het gemotiveerd in het verslag van het bestuur uitlegt waarom het pensioenfonds deze norm niet toepast. Het MPF moet dan zelf een externe klachten- en geschillenprocedure inrichten. De Ombudsman Pensioenen is bij het MPF opgenomen in het klachten- en geschillenreglement. Hiermee voldoet het MPF aan de Code Pensioenfondsen.

2.1.6 Bij het MPF betrokken partijen

De volgende partijen waren in het boekjaar betrokken bij het MPF:

Actuaris

Certificerend

Triple A Risk Finance Certification

De heer P. Heesterbeek

Hoogoorddreef 54

1101 BE Amsterdam

Adviserend

AethiQs

De heer F. Verschuren

Rodezand 34 - Minervahuis III

3011 AN Rotterdam

Accountant

Ernst & Young Accountants LLP

De heer J. Slager

Wassenaarseweg 80

2596 CZ Den Haag

Adviseurs

Vermogensbeheer

Sprenkels & Verschuren

De heer R. van Asselt

Haaksbergerweg 13

1101 BP Amsterdam

Risicomangement

AethiQs

De heer V. Gangadin

BESTUURSVERSLAG

Haaksbergerweg 13
1101 BP Amsterdam

Uitbesteding en onderzoek toekomst pensioenfonds

Mastermind
De heer H. Uyan
Hoofdweg 121
1175 KN Lijnden

Sleutelfunctiehouder en – vervuller actuariële functie

Triple A Risk Finance Certification
De heer P. Heesterbeek
Hoogoorddreef 54
1101 BE Amsterdam

Sleutelfunctievervuller interne auditfunctie

InAudit BV
De heer R. Henriques
Sprankerenseweg 16
6974 BC Leuvenheim

Compliance officer

GBA-Accountants
De heer R. Mersch
Eisenhowerlaan 134
2517 KN Den Haag

Functionaris Gegevensbescherming (FG)

Lumen Group
Reactorweg 301
3542 AD Utrecht

Bestuursondersteuning

Montae & Partners
Verrijn Stuartlaan 1F
2288 EK Rijswijk ZH

Ondersteuner RvT
Pensioensecretaris.nl

Pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO)
pensioen- en financiële administratie

Administratie Groep Holland
Postbus 1044
2280 CA Rijswijk ZH

Het bestuur van het MPF heeft in het boekjaar de dagelijkse uitvoering van de werkzaamheden uitbesteed aan pensioenuitvoeringsorganisatie AGH. Deze werkzaamheden betreffen de pensioen- en financiële administratie. Conform de eisen van de Pensioenwet blijft het bestuur verantwoordelijk voor de juiste uitvoering van de uitbestede taken. Per 31 december 2020 zijn de activa van AGH overgenomen door pensioenuitvoeringsorganisatie Appel Pensioenuitvoering.

Tijdens vergaderingen van het bestuur van het MPF en de bestuurlijke commissies zijn, wanneer nodig, vertegenwoordigers van de pensioenuitvoeringsorganisatie aanwezig voor toelichting van de op kwartaalbasis op te leveren rapportages inzake de DVO, klachten- en geschillen en IRM. Zowel AGH als Appel Pensioenuitvoering beschikt over een ISAE 3402 type II-verklaring. (ISAE staat voor International Standard on Assurance Engagements).

Deze verklaring geeft inzicht in de bedrijfsprocessen en of de daarin opgenomen interne controles in opzet en bestaan adequaat zijn (type I) en dat de werking van de processen is getoetst gedurende een periode van een heel jaar en of deze processen effectief hebben gefunctioneerd (type II). De ISAE 3402 type II -audit wordt ieder jaar herhaald.

Appel Pensioenuitvoering heeft eind maart 2021 aan het bestuur van het MPF de ISAE 3402 type II-rapportage van AGH over 2020 opgeleverd. Deze rapportage wordt in de eerste lijn beoordeeld door de pensioen- en communicatiecommissie van het pensioenfonds en in tweede lijn door de risicomanagercommissie van het pensioenfonds waarna de resultaten in een bestuursvergadering besproken worden. Het bestuur van het MPF heeft in de bestuursvergadering op 18 mei 2021 de ISAE 3402 type II-rapportage van AGH over 2020 behandeld en kennisgenomen van de beheersmaatregelen. Het rapport kende geen oordeel met beperkingen en een acceptabel aantal bevindingen.

Het bestuur van het MPF heeft zich in 2019 intensief laten informeren over de dienstverlening door AGH. Leidraad vormde een lijst van 19 verbeterpunten, opgesteld n.a.v. het AO/IC onderzoek, welk onderzoek in 2018 bij AGH plaatsvond, en de bevindingen van DNB n.a.v. een in 2018 uitgevoerd onderzoek naar de robuuste en beheerste pensioenadministratie van het MPF. Tot slot vereiste ook de financiële situatie van AGH en de continuïteit van de dienstverlening intensieve aandacht. Het bestuur van MPF trok hierin op met de overige klantfondsen van AGH. Deze samenwerkende fondsen kwamen in 2019 en een groot deel van 2020 maandelijks bijeen om zowel met als zonder AGH de voortgang van de noodzakelijke en gewenste verbeteringen en de actualiteiten rondom de dienstverlening en de financiële situatie van AGH te bespreken. Tevens liet het bestuur zich in deze adviseren door een extern adviseur uitbesteding (Mastermind).

Gezien de financiële situatie van AGH hebben de samenwerkende klantfondsen van AGH gemeend beheersmaatregelen te moeten nemen om de risico's verbonden aan een eventueel faillissement van AGH zoveel mogelijk te beperken. Zo hebben de samenwerkende klantfondsen van AGH per 1 oktober 2019 de Stichting Continuïteit Pensioenfondsen opgericht. Nu de activa van AGH per 31 december zijn overgenomen door Appel Pensioenuitvoering wordt de Stichting Continuïteit Pensioenfondsen in 2021 ontbonden.

In het kader van het uitbestedingsbeleid van het pensioenfonds evalueerde het bestuur van het MPF begin 2020 de dienstverlening van AGH over 2019. Deze evaluatie stond mede in het licht van het onderzoek van het bestuur naar de toekomst van het pensioenfonds. Het bestuur besloot op basis van de dienstverlening van AGH over 2019, de financiële situatie van AGH en het aanzienlijke risico op discontinuïteit dat wanneer het MPF per 1 januari 2021 zelfstandig zou blijven, de DVO met AGH per die datum beëindigd zou worden. Het MPF zou zijn pensioenbeheer alsdan uitbesteden aan een andere, nog te selecteren, PUO. Daarbij maakte het bestuur de kanttekening dat voormeld bestuursbesluit steeds getoetst zou worden aan relevante ontwikkelingen bij AGH.

In de loop van 2020 stelde het bestuur een shortlist op van pensioenuitvoeringsorganisaties die in aanmerking kwamen om per 1 januari 2021 het pensioenbeheer aan uit te besteden. Appel Pensioenuitvoering was één van de kandidaten. Nu de dienstverlening van AGH in 2020 op niveau was, besloot het bestuur van het MPF, toen duidelijk werd dat de pensioenactiviteiten van AGH eind 2020 zouden worden overgenomen door Appel Pensioenuitvoering, in december 2020 per 1 januari 2021 een nieuwe DVO met AGH af te sluiten. Deze DVO is per 1 januari 2021 overgegaan naar Appel Pensioenuitvoering.

Vermogensbeheer

Aegon Investment Management B.V.
Aegonplein 20
2591 TV Den Haag

Het beheer van het fondsvermogen is opgedragen aan Aegon Investment Management B.V. (Aegon). De voorwaarden zijn vastgelegd in een vermogensbeheerovereenkomst met serviceafspraken over het niveau van de dienstverlening.

Aan Aegon is de bevoegdheid verleend alle beleggingstransacties aan te gaan, zoals opgenomen in die overeenkomst en het jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsplan dat onderdeel uitmaakt van het Investment Policy Statement van het MPF. De beheerafspraken worden tenminste één keer per jaar in een mandaat vastgelegd. Aegon rapporteert vier keer per jaar aan het bestuur over de uitgevoerde transacties, behaalde rendementen en de risicorapportage.

BESTUURSVERSLAG

Aegon beschikt over een ISAE 3402 type II-verklaring. Deze verklaring waarborgt dat de bedrijfsprocessen en de daarin opgenomen interne controles in opzet en bestaan adequaat zijn (type I) en dat de werking van de processen is getoetst gedurende een periode van minimaal zes maanden (type II). De ISAE 3402 type II-rapportage wordt in de eerste lijn beoordeeld door de beleggingsadviescommissie van het pensioenfonds en in tweede lijn door de risicomanagementcommissie van het pensioenfonds waarna de resultaten in een bestuursvergadering besproken worden.

Het bestuur van het MPF heeft in de bestuursvergadering op 18 mei 2021 de ISAE 3402 type II-rapportage van Aegon over 2020 behandeld en kennisgenomen van de beheersmaatregelen. Het rapport kende geen oordeel met beperkingen en een acceptabel aantal bevindingen.

Evaluatie externe partijen

Het bestuur van het MPF voert conform het uitbestedingsbeleid periodiek evaluatiegesprekken met de adviserend en certifierend actuaris, de accountant, de diverse adviseurs, AGH en Montae & Partners. Doel is de verrichte werkzaamheden te evalueren, bevindingen te delen en de kwaliteit van de werkzaamheden te optimaliseren.

3 Verslag van het bestuur van MPF

In het verslagjaar kwam het bestuur van MPF twintig keer in vergadering bijeen. In dit hoofdstuk worden de belangrijkste gebeurtenissen en besluiten van het bestuur van MPF kort weergegeven.

3.1 Bestuursbesluiten

Opdrachtaanvaarding 2020

Op grond van artikel 102A Pensioenwet zorgt het MPF voor de formele opdrachtaanvaarding van de door cao-partijen aan het MPF opgedragen pensioenregeling. In 2020 heeft het MPF de opdracht van cao-partijen aanvaard.

Het MPF toetste daartoe de door sociale partners opgedragen pensioenregeling aan de volgende criteria:

- ambitie, doelstellingen, beleidsuitgangspunten en risicohouding;
- toekomstbestendigheid en evenwichtigheid;
- administratieve en communicatieve uitvoerbaarheid;
- financiële haalbaarheid.

Indien niet voldaan wordt aan deze criteria en/of uitvoering van de door cao-partijen opgedragen pensioenregeling niet kan plaatsvinden met inachtneming van artikel 105 en 143 PW zal het MPF de opdracht niet aanvaarden. Wanneer de opdracht is aanvaard en gedurende de periode waarvoor die opdracht is aanvaard duidelijk wordt dat niet langer voldaan kan worden aan de criteria en/of uitvoering van de door cao-partijen opgedragen pensioenregeling niet kan plaatsvinden met inachtneming van artikel 105 en 143 PW zal het MPF cao-partijen verzoeken de pensioenregeling te wijzigen.

Nieuw in 2020 is de afspraak tussen het MPF en cao-partijen dat indien de pensioenregeling niet gewijzigd wordt dan wel de wijziging ontoereikend is, het MPF de pensioenregeling en/of de premie zodanig zal wijzigen dat weer voldaan wordt aan de criteria en cao-partijen hierover zo spoedig mogelijk informeren. Nu het MPF door het nemen van één of beide maatregelen de rol van cao-partijen vervult, zal het MPF hier zeer terughoudend in zijn en de betreffende maatregelen alleen toepassen als laatste maatregel. Indien cao-partijen zich niet kunnen verenigen met de aanpassing waartoe door het MPF is besloten, kunnen cao-partijen deze overeenkomst opzeggen met inachtneming van de geldende opzegtermijn. Gedurende deze opzegtermijn wordt de pensioenregeling uitgevoerd conform bestuursbesluit van het MPF. Het MPF heeft bij de vaststelling van de pensioenregeling 2020 beoordeeld of de afweging van belangen van de (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers evenwichtig is toegepast en kwam tot een positieve conclusie.

Kenmerken van de pensioenregeling

De pensioenregeling van het MPF kan worden gekenmerkt als een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met een pensioenleeftijd van 68 jaar. De pensioenregeling kan conform artikel 10 van de Pensioenwet gekwalificeerd worden als een uitkeringsovereenkomst.

Pensioenregeling 2020

De kenmerken van de pensioenregeling zijn in 2020 als volgt.

Het pensioensysteem is middelloon.

De pensioenleeftijd is 68 jaar.

Het pensioengevend salaris is 12 x het vaste maandsalaris, vermeerderd met de ploegentoeslag, de vakantietoeslag, de persoonlijke toeslag (als bedoeld in de cao) en de consignatietoeslag.

Het maximum pensioengevend salaris is € 57.232.

De franchise is € 14.167.

De maximale pensioengrondslag (pensioengevend salaris -/- franchise) is € 43.065.

Het maximumloon excedentregeling is € 110.111.

Het opbouwpercentage ouderdompensioen is 1,872% van de pensioengrondslag.

Het nabestaandenpensioen op opbouwbasis is 70%.

Het wezenpensioen is 11%.

De premie bedraagt 27,71% van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris – franchise)

De bijdrage van de werkgever is 15,05% van de pensioengrondslag

De bijdrage van de werknemer is (maximaal) 12,66% van de pensioengrondslag.

Er is geen toetredingsleeftijd.

Pensioenregeling 2021

De kenmerken van de pensioenregeling zijn in 2021 als volgt.

Het pensioensysteem is middelloon.

De pensioenleeftijd is 68 jaar.

Het pensioengevend salaris is 12 x het vaste maandsalaris, vermeerderd met de ploegentoeslag, de vakantietoeslag, de persoonlijke toeslag (als bedoeld in de CAO) en de consignatietoeslag.

Het maximum pensioengevend salaris is € 58.311.

De franchise is € 14.544.

De maximale pensioengrondslag (pensioengevend salaris -/- franchise) is € 43.767.

Het maximumloon excedentregeling is € 112.189.

Het opbouwpercentage ouderdompensioen is 1,640% van de pensioengrondslag.

Het nabestaandenpensioen op opbouwbasis is 70%.

Het wezenpensioen is 11%.

De premie bedraagt 30,40% van de pensioengrondslag (pensioengevend salaris – franchise).

De bijdrage van de werkgever is 16,51% van de pensioengrondslag.

De bijdrage van de werknemer is (maximaal) 13,89% van de pensioengrondslag.

Er is geen toetredingsleeftijd.

Risicobereidheid en haalbaarheidstoets

Het MPF heeft de risicobereidheid in 2015, na een risicobereidheidsonderzoek onder de deelnemers, overleg met cao-partijen en overleg met het verantwoordingsorgaan, vastgesteld. Het MPF heeft een risicobewuste houding die uitgedrukt wordt in kwalitatieve en kwantitatieve criteria. Het huidige beleggingsbeleid is in lijn met deze risicobereidheid.

Jaarlijks voert het MPF een haalbaarheidstoets uit die inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet van het pensioenfonds, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden. Met de haalbaarheidstoets monitort het MPF in hoeverre het pensioenresultaat en de afwijking van het slechtweerscenario nog steeds aansluiten bij de oorspronkelijk gewekte verwachtingen. De haalbaarheidstoets 2020 laat zien dat de resultaten grotendeels binnen de gestelde grenzen vallen. Het MPF heeft de uitkomsten van de haalbaarheidstoets 2020 op 25 juni 2020 met cao-partijen besproken. Dit heeft niet tot aanpassingen geleid. Bij de invoering van een nieuwe pensioenregeling en bij significante wijzigingen wordt een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd. De eerste aanvangshaalbaarheidstoets is uitgevoerd in 2015 in verband met de invoering van het nFTK.

Toeslagbeleid

Het MPF kent vanaf 1 januari 2016 een voorwaardelijk toeslagbeleid waarbij wordt aangesloten bij de ontwikkeling van het prijsindexcijfer. Op dit toeslagbeleid is het vanaf 1 januari 2015 geldende financiële toetsingskader van toepassing waaronder het toekomstbestendig indexeren. Toekomstbestendig betekent dat niet alleen het komend jaar maar naar verwachting ook de daaropvolgende jaren de betrokken indexatie kan worden toegekend.

De wettelijke grenzen voor toekomstbestendige toeslagen zien er als volgt uit:

Beleidsdekkingsgraad	Toeslagverlening
< 110%	Geen toeslagverlening
Tussen 110% en toeslagverleningsdekkingsgraad (120%) (De toeslagverleningsdekkingsgraad is de dekkingsgraad waarbij de volledige toeslagambitie kan worden waargemaakt (prijsindex)).	Gedeeltelijke toekomstbestendige toeslagverlening.
> Toeslagverleningsdekkingsgraad (120%)	Volledige toeslagverlening. Wanneer er na het verlenen van toeslagen een overschot is (vermogen boven dekkingsgraad gelijk aan de toeslagverleningsdekkingsgraad) mag dit overschot binnen de fiscale grenzen voor 1/5e deel worden aangewend om gemiste toeslagen in te halen en eventuele kortingen uit het verleden goed te maken.

BESTUURSVERSLAG

Het MPF bepaalt jaarlijks aan de hand van de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober of een toeslag kan worden verleend. Voor de verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten hanteert het MPF als maatstaf het prijsindexcijfer (CPI voor alle huishoudens, afgeleid) tussen 1 oktober van het voorafgaande jaar en 1 oktober van het jaar waarop de toeslag betrekking heeft. Voor de voorwaardelijke toeslagverlening is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald.

Geen indexatie per 1 januari 2020 en 2021

Per 1 januari 2020 heeft het MPF de opgebouwde pensioenen en de pensioenuitkeringen niet verhoogd omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober 2019 lager was dan 110%. Bij de beoordeling of het MPF een toeslag kon verlenen, heeft het MPF de belangen van de diverse doelgroepen binnen het pensioenfonds evenwichtig afgewogen. Deelnemers, pensioengerechtigden en slapers zijn in 2020 d.m.v. een nieuwsbrief geïnformeerd over het feit dat geen indexatie kan worden verleend.

Per 1 januari 2021 heeft het MPF wederom geen toeslag verleend omdat de beleidsdekkingsgraad ultimo oktober 2020 lager was dan 110%. Bij de beoordeling of het MPF een toeslag kon verlenen, heeft het MPF de belangen van de diverse doelgroepen binnen het pensioenfonds evenwichtig afgewogen. Deelnemers, pensioengerechtigden en slapers zijn in 2021 d.m.v. een nieuwsbrief geïnformeerd over het feit dat geen indexatie kan worden verleend.

Pas wanneer de dekkingsgraad minimaal 110% is mag het pensioenfonds tot (gedeeltelijke) toeslag overgaan.

Evenals in de jaren daarvoor heeft het MPF in 2020 en 2021 niet hoeven te korten.

Inhaaltoeslag

Indien het MPF in enig jaar de pensioenaanspraken en -rechten niet (volledig) heeft verhoogd kan op een later tijdstip tot compensatie worden overgegaan voor de niet betaalde toeslagen. Datzelfde geldt bij toegepaste kortingen die eveneens later gecompenseerd kunnen worden. Per 1 januari 2020 bedroeg de toeslagachterstand 5,08%. De toeslagachterstand is per 1 januari 2021 gestegen naar 6,11%.

Premiebeleid

Het MPF heeft de kostendekkende premie m.i.v. 1 januari 2016 gedempt op basis van het verwacht rendement conform het financiële toetsingskader zoals dat vanaf 2015 geldt. Dit verwacht rendement staat vast voor de periode 2016-2020. Dit komt de stabiliteit van het pensioenfonds ten goede omdat de regeling niet jaarlijks hoeft te worden aangepast.

Bij het MPF wordt de kostendekkende premie (de premie waaraan de feitelijke premie wordt getoetst) gedempt op basis van verwacht rendement. Dit betekent dat de kostendekkende premie wordt bepaald op basis van het rendement dat het pensioenfonds van jaar tot jaar verwacht te maken met de beleggingsportefeuille.

	2020	2019
Feitelijke premie	27.297	24.446
Zuiver kostendekkende premie	46.472	34.731
Gedempte kostendekkende premie	22.847	20.220

De feitelijke premie is hoger dan de gedempte kostendekkende premie. De premiemarge (verschil tussen feitelijke en gedempte kostendekkende premie) is positief. Hiermee voldoet de premiestelling aan de wettelijke vereisten. De feitelijke premie is echter lager dan de zuivere kostendekkende premie. Dit zorgt voor uitholling van de dekkingsgraad van het pensioenfonds. De mate waarin wordt uitgedrukt in de premiedekkingsgraad.

Het MPF monitort nauwgezet of het huidige systeem van premiebepaling op de langere termijn houdbaar is. Dit vanwege de aanhoudende lage rente en de consequenties daarvan op het kostendekkend zijn van de premie. Voor het effect op de dekkingsgraad zijn (nog) geen afspraken met cao-partijen vastgelegd. Wel is het MPF met cao-partijen in gesprek om tot afspraken te komen over het verhogen van de premiedekkingsgraad. Het bestuur van het pensioenfonds wordt daarin bijgestaan door zijn adviserend actuaaris.

In 2019 voerde het bestuur intensieve gesprekken met cao-partijen over de premie 2020. De premiedekkingsgraad van het pensioenfonds is in 2019 namelijk gedaald van rond de 81% per 31 december 2018 naar rond de 60% in het najaar van 2019. Deze daling was voornamelijk het gevolg van de verder dalende rente. Het MPF vindt een dergelijk lage premiedekkingsgraad onwenselijk. Nu de feitelijke premie tot en met 2020 vastgelegd is in de cao en de feitelijke premie voor 2020 aan de wettelijke eisen voldoet, hebben cao-partijen besloten zowel de premie als het opbouwpercentage voor 2020 niet aan te passen om een hogere premiedekkingsgraad te bewerkstelligen.

Het bestuur van het MPF heeft na een evenwichtige afweging van de belangen besloten de premie 2020 vast te stellen conform de cao maar het gesprek met cao-partijen in 2020 voort te zetten. Tevens heeft het MPF zich in 2020 door juridische adviseurs laten informeren over de (on)mogelijkheden om gebruik te kunnen maken van de sturingsmechanismen 'premie' en 'aanpassen pensioenregeling' dan wel een combinatie daarvan. Het MPF heeft het uitvoeringsreglement en de opdrachtaanvaarding, na overleg met cao-partijen, in 2020 zo aangepast dat indien de pensioenregeling niet voldoet en cao-partijen niet tot wijziging van de pensioenregeling komen of de door cao-partijen doorgevoerde wijziging van de pensioenregeling onvoldoende is, het MPF de pensioenregeling en/of de premie zodanig kan wijzigen dat weer voldaan wordt aan de criteria en cao-partijen hierover zo spoedig mogelijk informeren. Nu het MPF door het nemen van één of beide maatregelen de rol van cao-partijen vervult, zal het MPF hier zeer terughoudend in zijn en de betreffende maatregelen alleen toepassen als laatste maatregel. Indien cao-partijen zich niet kunnen verenigen met de aanpassing waartoe door het MPF is besloten, kunnen cao-partijen de overeenkomst opzeggen met inachtneming van de geldende opzegtermijn. Gedurende deze opzegtermijn wordt de pensioenregeling uitgevoerd conform bestuursbesluit van het MPF.

De gesprekken tussen het MPF en cao-partijen hebben in 2020 geleid tot het aanpassen van de premie per 1 januari 2021 van 27,71% naar 30,4%. Tevens besloten cao-partijen tot het verlagen van het opbouwpercentage ouderdomspensioen van 1,872% naar 1,640%. De premiedekkingsgraad is hierdoor gestegen naar ongeveer 70%.

Conform artikel 115a lid 3 sub j van de Pensioenwet heeft het verantwoordingsorgaan adviesrecht op de samenstelling van de feitelijke premie en de hoogte van de premiecomponenten. De adviesaanvraag m.b.t. de premie 2019 verliep onvoldoende waardoor het verantwoordingsorgaan zich onthoudt van advies omdat het verantwoordingsorgaan van mening was dat het onvoldoende door het bestuur in de gelegenheid gesteld was om een advies uit te brengen. N.a.v. deze bevinding heeft het bestuur het proces premievaststelling 2020 en premievaststelling 2021 strak gemonitord en het verantwoordingsorgaan intensief bij dit proces betrokken.

Het verantwoordingsorgaan constateerde dat het bestuur, alvorens de premie 2020 vast te stellen, de belangen van deelnemers, gewezen deelnemers, andere aanspraakgerechtigden, pensioengerechtigden en werkgevers evenwichtig afgewogen heeft. Het verantwoordingsorgaan adviseerde het bestuur positief m.b.t. het vaststellen van de premie 2020. Wel benadrukte het verantwoordingsorgaan dat het bestuur zich in moet blijven zetten om cao-partijen ervan te overtuigen dat verdere uitholling van de premiedekkingsgraad ongewenst is. Het advies van het verantwoordingsorgaan m.b.t. de premie 2021 was dienovereenkomstig.

Abtn

De actuariële en bedrijfstechnische nota (Abtn) geeft de centrale criteria aan op basis waarvan het (financieel) beleid van het MPF wordt gevoerd. De inhoud van de Abtn beoogt hiermee op hoofdlijnen inzicht te geven in het functioneren van het MPF op alle beleidsterreinen. Het MPF actualiseert de Abtn elk jaar. Het MPF heeft de geactualiseerde Abtn in 2020 tijdig, dat is voor 31 december, via het Digitaal Loket Rapportage bij DNB ingediend. Tevens is de Abtn op de website van het MPF geplaatst.

Financieel crisisplan

Het MPF beschikt over een financieel crisisplan dat als bijlage aan de Abtn toegevoegd en als zodanig via de website toegankelijk is. Het bestuur benadrukt dat evenwichtige belangenafweging bij de te nemen crisismaatregelen voorop staat. Hieraan geeft het MPF invulling door de lasten van crisismaatregelen zo evenwichtig mogelijk te verdelen over deelnemers, gewezen deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers. Het crisisplan geeft aan in welke situaties en bij welke grenswaarden het MPF maatregelen neemt, wat de aard van deze maatregelen is, hoe deze concreet en materieel vorm krijgen en hoe de maatregelen worden uitgevoerd.

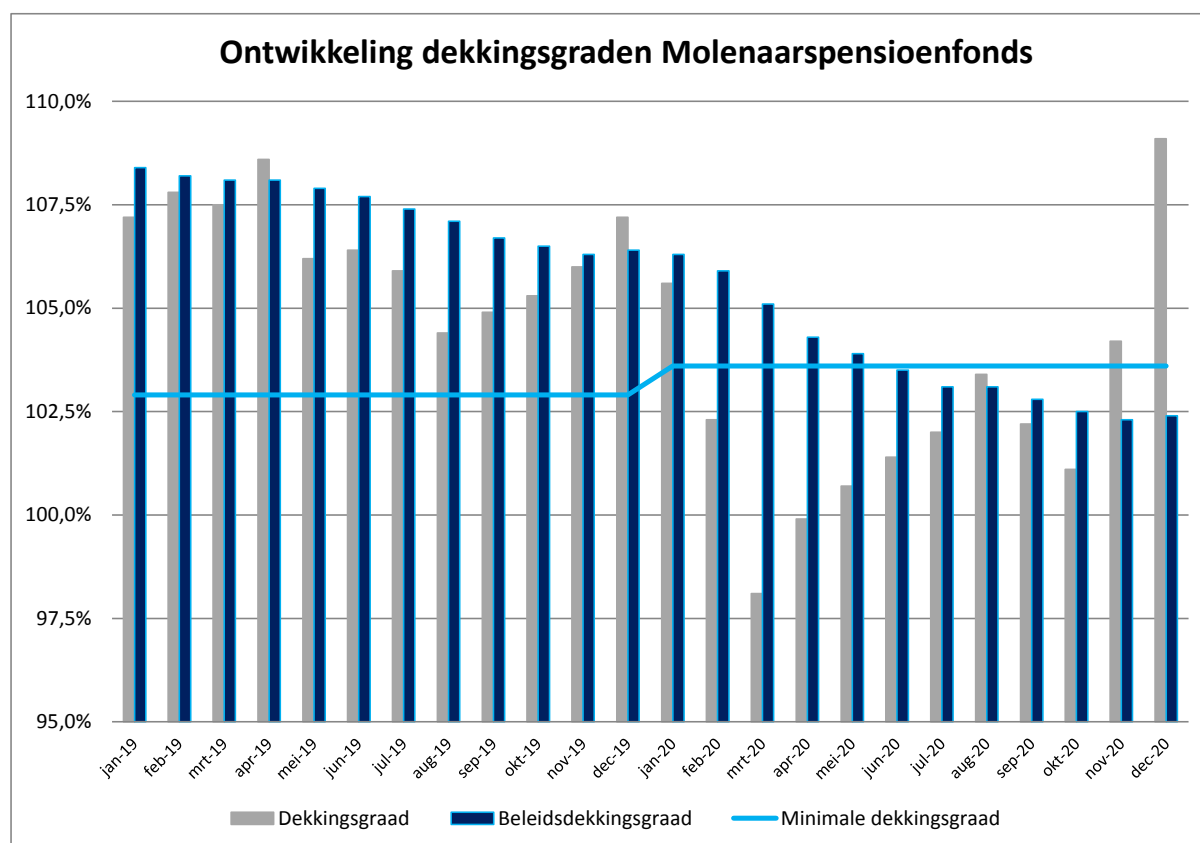
Omdat de actuele dekkingsgraad van het pensioenfonds in 2020 onder de kritische dekkingsgraad uitkwam, moest het MPF in 2020 een beroep doen op het financieel crisisplan.

Conform het financieel crisisplan is het MPF met de bij het pensioenfonds betrokken cao-partijen in overleg gegaan over de mogelijkheden om de financiële positie van het MPF te verbeteren. Cao-partijen hebben kennisgenomen van de financiële positie van het MPF. Waren cao-partijen in 2019 nog niet bereid de nog geldende cao open te breken om tot nadere afspraken te komen om de financiële positie van het pensioenfonds te verbeteren. In 2020 moest een nieuwe cao afgesloten worden en besloten cao partijen tot een verhoging van het premiepercentage van 27,71% in 2020 naar 30,4% in 2021. Tevens verlaagden cao-partijen het opbouwpercentage van 1,872% in 2020 naar 1,640% in 2021. De premiedekkingsgraad steeg daarmee van ongeveer 50% naar ongeveer 70%. Alhoewel het MPF dit een mooie stap in de goede richting vindt, vindt het bestuur een premiedekkingsgraad van tenminste 90% noodzakelijk. Met inachtneming van de plannen van het MPF m.b.t. de toekomst zal het bestuur daarom in 2021 wederom met cao-partijen in gesprek gaan over de te nemen maatregelen.

Bij het opstellen van het herstelplan 2020 bleek dat op basis van het reguliere beleid van het MPF het MPF niet binnen de daarvoor bestemde periode tot de vereiste dekkinggraad zou herstellen. Daarom is een tweede herstelplan opgesteld, zonder toeslagverlening. Bij dit herstelplan, herstelt het pensioenfonds precies binnen de gekozen hersteltermijn van tien jaar.

Ontwikkeling dekkinggraad en herstelplan

Het pensioenvermogen (totaal activa minus schulden) van het MPF bedraagt per 31 december 2020 € 770 miljoen. De hoogte van de technische voorziening per 31 december 2020 bedraagt € 705 miljoen. Dit leidt ultimo 2020 tot een actuele dekkinggraad van 109,1% en een beleidsdekkinggraad van 102,5%. Deze percentages zijn gemeld aan DNB.

Procedure vaststellen beleidsdekkinggraad

Het MPF heeft een procedure vastgesteld voor het vaststellen van de maandelijkse dekkinggraad. De beleidsdekkinggraad is hiervan een afgeleide, waarmee het vaststellen van de maandelijkse dekkinggraad belangrijker is geworden.

De beleidsdekkinggraad heeft invloed op het toeslagbeleid en het bepalen van de financiële positie voor het opstellen van een herstelplan. Het proces van het vaststellen van de maandelijkse dekkinggraad valt onder de ISAE 3402 type II van de pensioenuitvoeringsinstelling.

Herstelplan

Het MPF bevond zich per 31 december 2020 in een tekortsituatie. De beleidsdekkingsgraad per eind december 2020 was lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische beleggingsmix. Dientengevolge moest het MPF, evenals in voorgaande jaren, in 2021 een herstelplan opstellen en indienen bij DNB - waarin het pensioenfonds aantoonde hoe de beleidsdekkingsgraad van het MPF binnen de gekozen hersteltermijn herstelt tot het vereist eigen vermogen. Ten einde het herstel te kunnen behalen, heeft het MPF begin 2020 besloten de in het herstelplan te gebruiken parameters te wijzigen conform de maximaal toegestane parameters. Op 19 mei 2021 informeerde DNB het bestuur met dit herstelplan in te kunnen stemmen.

Financiële kwartaalrapportage

Het MPF ontvangt ieder kwartaal van de pensioenuitvoeringsinstelling de financiële kwartaalrapportage waarin het gerealiseerd resultaat getoetst wordt aan de begroting. Het Dagelijks Bestuur bereidt deze rapportage voor waarna de rapportage vervolgens in de eerstvolgende bestuursvergadering toegelicht en besproken wordt. In de financiële kwartaalrapportage zijn, naast een managementoverzicht met de belangrijkste financiële ontwikkelingen, ook een verkorte balans, de verkorte staat van baten en lasten, een kasstroomoverzicht en een specificatie van de pensioenbeheerkosten opgenomen. Met deze rapportage heeft het MPF direct inzicht in de beheersbare kosten en de eventuele afwijking ten opzichte van de begroting.

Kostenmanagement en begroting

Om het inzicht in de kosten van externe adviseurs te vergroten, vraagt het MPF bij alle adviseurs een jaarofferte op. Door middel van gespecificeerde financiële kwartaalrapportages houdt het MPF vervolgens zicht op de kosten. Afwijkingen van de begroting worden elk kwartaal aan het MPF toegelicht. Daarnaast monitort het MPF regelmatig het kostenniveau en analyseert deze op basis van benchmarkcijfers, laatstelijk de benchmarkcijfers van de LaneClark & Peacock (hierna: LCP).

Inkoop- en uitbestedingsbeleid

Het MPF heeft het inkoop- en uitbestedingsbeleid vastgelegd. Het doel van het uitbestedingsbeleid is het waarborgen van de continuïteit en constante kwaliteit van de dienstverlening door uitbestedingspartijen.

Het doel van het inkoopbeleid is kaders aan te geven waarbinnen het MPF opereert bij de inkoop van producten en/of diensten om zodoende het inkoopproces effectief en efficiënt te beheersen. Daarnaast heeft het MPF een format vastgesteld dat kan dienen als leidraad bij de evaluatie van partijen aan wie diensten zijn uitbesteed. Het inkoop- en uitbestedingsbeleid wordt tenminste eenmaal in de drie jaar door het MPF geëvalueerd.

In 2018 voerde DNB bij het MPF een onderzoek uit naar een robuuste en beheerste pensioenadministratie. Een aantal bevindingen uit dit onderzoek hadden betrekking op het uitbestedingsbeleid van het MPF. Opvolging van deze bevindingen resulteerde in maart 2019 in een geactualiseerd uitbestedingsbeleid. Dit uitbestedingsbeleid is als bijlage aan de Abtn toegevoegd.

SLA-monitoring pensioenuitvoerder

Het MPF heeft gedurende boekjaar 2020 op basis van de SLA-kwartaalrapportages de dienstverlening door pensioenuitvoeringsinstelling AGH gemonitord.

N.a.v. bevindingen van DNB in het onderzoek naar de robuuste en beheerste pensioenadministratie van het MPF in 2018 en de aanbevelingen uit het in 2018 uitgevoerde AO/IC onderzoek is het MPF in samenspraak met de overige klantfondsen van AGH met AGH in overleg gegaan over het verbeteren van de SLA-kwartaalrapportage. Dit heeft geleid tot een heel nieuw format op basis waarvan AGH m.i.v. het eerste kwartaal van 2020 over zijn dienstverlening rapporteert. Het MPF is op basis van deze vernieuwde SLA-kwartaalrapportage goed in staat om de dienstverlening door AGH te monitoren.

Werkgeverszaken

Het MPF heeft in 2020 de nodige activiteiten ondernomen inzake werkgeversaansluitingen zoals controle van de juistheid van de aansluiting van de werkgevers aan de hand van nieuwe aanmeldingen van relevante werkgevers bij de Kamer van Koophandel en wijzigingen in het ledenbestand van werkgeversorganisatie Nevedi.

Tevens voerde het MPF gelijkwaardigheidstoetsingen uit bij vrijgestelde werkgevers.

Controle juistheid aangesloten werkgevers

Het MPF heeft in 2020 kennisgenomen van de werkgeversmutaties door de pensioenuitvoeringsinstelling met de daarbij behorende verklaringen en op grond daarvan vastgesteld dat de met de pensioenuitvoeringsinstelling afgesproken procedures zodanig zijn nageleefd dat het bestuur in control is m.b.t. de juistheid van de aangesloten werkgevers.

Gelijkwaardigheidstoetsingen

Het MPF heeft in 2016 aan de vrijgestelde werkgevers gecommuniceerd dat het MPF met ingang van 1 januari 2016 van de vrijgestelde werkgevers verwacht dat vrijgestelde werkgevers in het reglement van hun pensioenregeling de bepaling opnemen dat zij zich conformeren aan het toeslagbeleid van het MPF waarin het MPF geen onderscheid maakt tussen actieve deelnemers, gewezen deelnemers en pensioengerechtigden. Met ingang van 1 januari 2016 trekt het bestuur van MPF de vrijstelling in als niet voldaan wordt aan deze voorwaarde ten aanzien van toeslagverlening. Het vorenstaande heeft het MPF vastgelegd in het vrijstellingsbeleid. Het vrijstellingsbeleid is als bijlage aan de Abtn toegevoegd en via de website van het pensioenfonds voor vrijgestelde werkgevers toegankelijk.

Beleid vrijwillige aansluitingen

Werkgevers die niet onder de werkingssfeer van de verplichtstellingsbeschikking van het MPF vallen, kunnen zich onder bepaalde voorwaarden vrijwillig bij het MPF aansluiten. Het MPF heeft in maart 2016 besloten om naast de wettelijke voorwaarden ook aanvullende voorwaarden aan deze vrijwillige aansluiting te stellen zoals de tijdsduur en het doorberekenen van de éénmalige kosten voor de aansluiting bij het MPF. De procedure voor de beoordeling van het verzoek tot vrijwillige aansluiting is vastgelegd.

Statuten

Het MPF besloot in 2020 tot een wijziging van de statuten. Vanuit het kader van de bestuurders- en toezichthouders aansprakelijkheid is een nieuw artikel 21 aan de statuten toegevoegd inzake vrijwaring. In dit artikel wordt omschreven wanneer wel en wanneer niet sprake is van vrijwaring. Tevens is het MPF op basis van dit artikel bevoegd tot het sluiten van relevante verzekeringen. De akte van statutenwijziging is op 14 oktober 2020 bij de notaris gepasseerd.

Reglementen

Het pensioenreglement is waar nodig geactualiseerd. Het betreft onder andere de staffel excedent premieovereenkomst (artikel 83), de parameters en de flexibiliserings- en afkoopfactoren.

Het bestuur wijzigde in het verslagjaar tevens het uitvoeringsreglement. Lid 3 van artikel 4 werd aangevuld met de bepaling dat het MPF bij de vaststelling van de premie de in artikel 105 van de Pensioenwet voorgeschreven evenwichtige belangenafweging in acht neemt. Indien als gevolg van deze belangenafweging de premie op basis van de door cao-partijen overeengekomen pensioenregeling hoger moet worden dan het door cao-partijen overeengekomen premiebudget, treedt het MPF tijdig in overleg met cao-partijen inzake aanpassing van de pensioenpremie en/of de pensioenregeling. Bij ontstentenis van een besluit van cao-partijen tot aanpassing van het door hen overeengekomen premiebudget en/of inhoud van de pensioenregeling stelt het MPF, als ultimum remedium, de pensioenopbouw vast en stelt cao-partijen hiervan zo spoedig mogelijk op de hoogte. Indien cao-partijen zich niet met het door het MPF genomen besluit kunnen verenigen, kunnen zij de met het fonds gesloten overeenkomst tot uitvoering van de pensioenregeling opzeggen.

Aan artikel 12 werd een nieuw lid 7 toegevoegd waarin bepaald wordt dat het fonds de door de werkgever verstrekte persoonsgegevens conform de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) verwerkt. De wijze van verwerking en de daarbij gehanteerde uitgangspunten zijn vastgelegd in het privacybeleid van het fonds.

Zwitserleven

Ter zake van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico heeft het MPF per 1 januari 2011 een stop-loss herverzekeringsovereenkomst gesloten met Zwitserleven.

Met de overgang van de individuele herverzekering in 2011 naar de stop-loss herverzekering heeft het MPF ervoor gekozen om niet alle risico's af te dekken.

Per 1 januari 2021 heeft het MPF het contract verlengd met een jaar tot 31 december 2021 met de optie om het contract telkens met een jaar te verlengen. Dit met het oog op de toekomst van het pensioenfonds. Alleen de risico's boven een eigen behoud van 125% van de totale risicopremie bij volledige herverzekering worden afgedekt, waarbij dat eigen behoud wordt berekend over de gehele contractperiode. De uitkering van de herverzekeraar is beperkt tot zesmaal het eigen behoud.

Flexibiliserings- en afkoopfactoren 2020

Het MPF stelt jaarlijks de flexibiliserings- en afkoopfactoren vast. Voor de bepaling van de flexibiliserings- en afkoopfactoren 2020 is uitgegaan van de door de DNB gepubliceerde RTS per 30 december 2019 en de AG-prognosetafel 2020. De flexibiliserings- en afkoopfactoren 2020 zijn opgenomen in het pensioenreglement.

AG-prognosetafel 2020 en ervaringssterfte

Het MPF besloot in 2020 om i.p.v. de AG-prognosetafel 2018 de AG-prognosetafel 2020 te gaan gebruiken. In het verlengde daarvan heeft het MPF een onderzoek laten uitvoeren betreffende een herijking van de fondsspecifieke ervaringssterfte. Het fonds heeft besloten om over te stappen op een ander model voor de vaststelling van de fondsspecifieke ervaringssterfte. In het nieuwe model is het inkomen van de deelnemer de belangrijkste externe maatstaf. De uitkomst van het onderzoek was per saldo een gemiddelde verhoging van de sterftekansen c.q. een lagere levensverwachting, hetgeen leidt tot een verlaging van de voorziening pensioenverplichtingen.

Onderzoek toekomst pensioenfondsen

Belangrijk speerpunt in het strategieplan van het MPF was 'Draagvlakverbreding'. Het MPF wilde de pensioenregeling aantrekkelijk maken voor en onder de aandacht brengen bij vrijgestelde ondernemingen en aan de sector gelieerde bedrijven om te bewerkstelligen dat zij hun vrijstelling opnieuw tegen het licht zouden houden c.q. zich vrijwillig aan zouden sluiten. De toename van het aantal aangesloten werkgevers in de jaren tot en met 2017 laat zien dat dit beleid in beginsel een positief effect heeft gehad. In 2018 nam de groei van het aantal aangesloten werkgevers echter af en in 2019 is de toename van het aantal aangesloten werkgevers zo goed als gestagneerd. Het MPF verwacht dat zonder groei van het aantal aangesloten ondernemingen het aantal deelnemers in de loop van de tijd zal afnemen. Daarom heeft het MPF besloten om samen met een externe procesbegeleider diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Het MPF heeft hiertoe een bestuurlijke Projectgroep Toekomst bemenst. Het onderzoek bestrijkt de volgende toekomstscenario's:

- Traject 1: Het MPF gaat zelfstandig door met AGH als pensioenuitvoeringsorganisatie.
- Traject 2: Het MPF gaat zelfstandig door met een nader te selecteren pensioenuitvoeringsorganisatie.
- Traject 3: Het MPF gaat niet zelfstandig door maar op in een andere pensioenuitvoerder waarbij de opgebouwde en toekomstige rechten bij elkaar blijven.
- Traject 4: Het MPF gaat niet zelfstandig door maar op in een ander pensioenvehicle waarbij de opgebouwde en toekomstige rechten niet bij elkaar blijven.

In 2020 heeft het bestuur op basis van dit onderzoek geconcludeerd dat er voor het MPF geen reden is om als pensioenfonds zelfstandig te blijven bestaan. Zowel cao-partijen als het MPF zijn van mening dat de opgebouwde en toekomstige rechten bij elkaar moeten blijven. In april 2020 hebben cao-partijen binnen traject 3 een voorkeur uitgesproken voor een kandidaat pensioenuitvoeringsorganisatie. Het bestuur kan zich in deze voorkeur vinden en is daarom in 2020 met deze kandidaat pensioenuitvoeringsorganisatie in onderhandeling gegaan. De onderhandelingen zijn nog niet afgerond maar zullen naar verwachting in 2021 resulteren in een definitief besluit tot een collectieve waardeoverdracht per 31 december 2021 onder voorbehoud van een aantal voorwaarden zoals een positief advies van het verantwoordingsorgaan en goedkeuring van de raad van toezicht. Alvorens daadwerkelijk tot een CWO over te kunnen gaan moet tevens DNB goedkeuring geven.

3.2 Governance

3.2.1 Bestuurlijke commissiestructuur

Rekening houdend met de razendsnelle ontwikkelingen in de pensioenwereld is het MPF van mening dat een verdergaande professionaliseringslag van bestuur en bestuurders noodzakelijk is. Bestuurders moeten zich verder kunnen verdiepen in de relevante materie. Tevens zullen bestuurders zich verder moeten specialiseren. Dat vraagt wat van de bestuurders, onder meer wat inzet, tijdsinvestering en studie betreft maar ook van de commissies en het bestuur als zodanig.

Dit en de inrichting van de sleutelfuncties voortvloeiende uit IORP II waardoor de IRM-Commissie, in tegenstelling tot de overige commissies, een tweedelijns functie heeft, heeft het MPF met ingang van 1 januari 2019 de commissiestructuur als volgt ingericht:

- Pensioen- en communicatiecommissie (PCC)
- Beleggingsadviescommissie (BAC)
- Jaarwerkcommissie (JWC)
- Integrale risicomanagementcommissie (IRMC)

De wijze waarop de commissiestructuur functioneert, evalueert het bestuur jaarlijks tijdens zijn zelfevaluatie.

3.2.2 Code pensioenfondsen

Tijdens de ontwikkeling van de Wet versterking bestuur pensioenfondsen stelde de Stichting van de Arbeid in samenwerking met de Pensioenfederatie in 2014 de Code Pensioenfondsen (hierna: de Code) op. Deze Code is in 2018 op aanbeveling van de Monitoringscommissie Code Pensioenfondsen bondiger geworden en anders gestructureerd.

Doel van de Code Pensioenfondsen was de verhoudingen binnen het pensioenfonds transparanter te maken. Ook de communicatie met de belanghebbenden zoals werkgevers, deelnemers en pensioengerechtigden, moest door de Code transparanter worden. Tot slot moest de Code bijdragen aan het versterken van 'goed pensioenfondsbestuur'.

Sinds 2018 zijn de normen in de Code ingedeeld naar acht thema's. Doel hiervan is om de Code beter bruikbaar te maken.

Het MPF heeft de nieuwe Code Pensioenfondsen doorgenomen en over alle normen verantwoording afgelegd. Deze verantwoording is als bijlage aan dit jaarverslag toegevoegd. De benoemingsprocedures van bestuursleden en leden van raad van toezicht en VO zijn volledig conform de Code Pensioenfondsen ingeregeld en vastgelegd in de statuten en reglementen van het MPF.

Het MPF leeft de Code na op basis van het 'pas toe of leg uit'-beginsel. Daar waar het MPF niet aan de Code voldoet, licht het pensioenfonds dit toe in het jaarverslag. Ook zijn er in de nieuwe Code een aantal normen waarover het pensioenfonds standaard in het jaarverslag moet rapporteren. Het betreft de volgende normen:

Norm 5

Het MPF legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het MPF weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het MPF inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.

Het MPF geeft aan deze norm vorm door voor elk onderwerp waarover besluitvorming gevraagd wordt deze besluitvorming door de betreffende bestuurlijke commissie voor te laten bereiden en die voorbereiding vast te laten leggen in een besluitvormingsbegeleidingsdocument. Dit document wordt voorafgaand aan de besluitvorming aan het bestuur van MPF beschikbaar gesteld. In dit document wordt, naast een korte samenvatting van het onderwerp waarover een besluit moet worden genomen, de vraagstelling geformuleerd. Tevens wordt een eventueel advies van een bestuurlijke commissie en/of externe adviseur opgenomen. Opties, consequenties en relevante risico's worden waar nodig in kaart gebracht. Tot slot wordt in dit document aangegeven of besluitvorming conform geldend beleid is en wordt, waar relevant, een evenwichtige belangenbehartiging onderbouwd.

Wanneer sprake is van een beleidswijziging dan wel de specifieke besluitvorming dit vereist, wordt het voorgenomen besluit ter beoordeling aan de IRM-Commissie voorgelegd welke commissie beoordeelt of beoordeling door de externe risicomanager plaats moet vinden.

Het uiteindelijke besluit wordt, inclusief onderbouwing, vastgelegd in de notulen van de bestuursvergadering en van daaruit legt het MPF verantwoording af in het jaarverslag. Het bestuur van het MPF vergadert tenminste twee keer per jaar met het verantwoordingsorgaan van het MPF. Ook in deze vergaderingen legt het bestuur verantwoording af over het beleid, de gerealiseerde uitkomsten en de beleidskeuzes voor de toekomst.

Norm 31

De samenstelling van fondsorganen van het MPF is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit vastgelegd in beleid. Zowel bij de start van een termijn als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt hierop een check plaats.

Het MPF kent een geschiktheidsplan dat periodiek wordt geactualiseerd. In een matrix die deel uitmaakt van dit geschiktheidsplan, is zowel de samenstelling van de fondsorganen als de geschiktheid, complementariteit en diversiteit van de diverse fondsorganen vastgelegd.

Bij de jaarlijkse zelfevaluatie evalueert het bestuur van het MPF zowel het functioneren van de individuele bestuursleden als het functioneren van de bestuurlijke commissies en de onderlinge samenwerking/communicatie. Wanneer sprake is van een vacature dan wel herbenoeming vindt eveneens een check plaats bij het opstellen van het functieprofiel.

Norm 33

In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur van het MPF te bevorderen.

In zowel het bestuur als het VO van het MPF heeft tenminste één vrouw en één man zitting. In het VO hebben zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar zitting. In het bestuur hebben alleen mensen van boven de 40 jaar zitting. Het MPF vraagt benoemende organisaties expliciet bestuursleden te benoemen die jonger zijn dan 40 jaar. Het MPF ondersteunt initiatieven van benoemende organisaties tot verjonging van de bestuurderspopulatie en stelt potentiële kandidaten jonger dan 40 jaar in de gelegenheid om als (aankomend) bestuurder ervaring op te doen bij het MPF. In 2020 zal het MPF de bestuurservaringsplaats continueren ten einde aankomende bestuurders jonger dan 40 jaar de gelegenheid te geven ervaring op te doen. Tevens zal bij het invullen van aankomende vacatures de nadruk worden gelegd bij de voordragende partijen om een kandidaat voor te dragen jonger dan 40 jaar.

Omdat bestuursleden voorgedragen worden door cao-partijen ziet het MPF geen toegevoegde waarde in het opstellen van een stappenplan om de diversiteit in het bestuur van het MPF te bevorderen. Zeker gezien het feit dat het bestuur bij elke vacature de voordragende partij met klem verzoekt een kandidaat voor te dragen die aan de diversiteitscriteria voldoet.

Norm 47

Het intern toezicht van het MPF betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.

Met ingang van 2019 zal de RvT jaarlijks aan de hand van de acht thema's in het jaarverslag rapporteren over naleving en toepassing van de Code, voor het eerst in het jaarverslag 2019

Norm 58

Het bestuur van het MPF geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.

De missie, visie en strategie van het MPF wordt jaarlijks in het jaarverslag opgenomen. De missie, visie en strategie zijn ook opgenomen in de Abtn van het MPF welke Abtn ingezien kan worden via de website van het MPF.

Norm 62

Het MPF legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden. Het MPF communiceert via zijn website met belanghebbenden over verantwoord beleggen. Het beleid van het MPF inzake Maatschappelijk Verantwoord Beleggen is als download via de website van het MPF beschikbaar.

Norm 64

Het MPF rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur van het MPF.

Het MPF rapporteert in paragraaf 3.2.6, paragraaf 3.2.2 (incl. bijlage 1) en paragraaf 3.2.4 over respectievelijk de naleving van de interne gedragscode, de naleving van de Code Pensioenfondsen en het functioneren van het bestuur van het MPF.

Norm 65

Het MPF zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het MPF over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.

Het MPF kent zowel een klachten- als een geschillenprocedure. Zowel het klachten- als het geschillenreglement zijn als download via de website van het MPF beschikbaar. In 2018 heeft het MPF een eigen permanente geschillencommissie ingericht en bemenst. In het verslagjaar is geen gebruik van de klachtenprocedure gemaakt. Wel heeft een pensioengerechtigde een geschil aangehangig gemaakt. Dit geschil wordt verder toegelicht in paragraaf 2.1.4 over de klachtenregeling, de geschillenregeling en de geschillencommissie.

3.2.3 Diversiteitsbeleid

Het MPF heeft in het diversiteitsbeleid opgenomen dat 'de eis van geschiktheid prevaleert boven diversiteit'. Een kandidaat dient te allen tijde aan het objectieve criterium deskundigheid te voldoen. In het beleid is verder opgenomen dat het MPF ernaar streeft dat in alle organen zowel een vrouw als een man en zowel een persoon jonger als ouder dan 40 jaar zitting neemt.

Invulling geven aan met name het leeftijds criterium van het opgestelde beleid blijkt echter moeilijk te zijn. Bij de uitvraag naar een nieuw lid van één van de organen van het MPF wijst het MPF de voordragende organisatie expliciet op het diversiteitsbeleid van het MPF.

Het MPF streeft naar een bestuursamenstelling waarbij de belanghebbenden zo evenwichtig mogelijk zijn vertegenwoordigd. Ook wil het MPF dat het bestuur complementair is zodat de bestuursleden competenties en invalshoeken inbrengen die elkaar aanvullen.

Het MPF heeft in 2017 een bestuurderservaringsplaats ingesteld. Op deze wijze draagt het MPF bij aan opleiding en scholing met als doel om bestuurszetels door jongeren in te vullen en de diversiteit binnen het bestuur te vergroten.

3.2.4 Geschiktheid en functioneren bestuur

De geschiktheid van bestuursleden heeft de aandacht van het bestuur. Nieuwe bestuursleden dienen vanaf het moment van toetreden te voldoen aan zowel de wettelijke als aan de in de van toepassing zijnde profielschets gestelde eisen. Het MPF heeft een geschiktheidsplan voorzien van maatregelen ter bevordering van de geschiktheid van het bestuur en een jaarlijkse evaluatiecyclus.

Zelfevaluatie

Het doel van de zelfevaluatie is de kwaliteit van het bestuur van het MPF in stand houden en daar waar nodig de kwaliteit te verbeteren. Het bestuur van het MPF heeft in oktober 2020 een zelfevaluatie uitgevoerd onder begeleiding van mevrouw A. Middel van Durf Financiële Planners. Het bestuur van het MPF heeft vervolgens opvolging gegeven aan de aanbevelingen uit deze zelfevaluatie.

Geschiktheidsplan

Het MPF heeft met betrekking tot de gewenste geschiktheid de volgende ambitie bepaald: alle bestuursleden dienen op alle deskundigheidsgebieden te voldoen aan geschiktheidsniveau A. Daarnaast dienen op de vier kerngebieden (besturen van een pensioenfonds, beleggingsbeleid, vermogensbeheer en uitbesteding) vier bestuursleden aan geschiktheidsniveau B te voldoen. Voor de overige deskundigheidsgebieden volstaan drie bestuursleden met geschiktheidsniveau B. Daarnaast worden aan aspirant bestuursleden specifieke eisen gesteld. Dit is in het geschiktheidsplan opgenomen. Ook het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht zijn opgenomen in het geschiktheidsplan.

Om collectief het niveau van het bestuur van het MPF op peil te houden, volgt het bestuur van het MPF het ene jaar opleidingen en seminars en het daaropvolgende jaar verdiepingsopleidingen. In 2020 volgde het bestuur van het MPF plenair een door Montae & Partners verzorgde presentatie inzake het Pensioenakkoord.

Op verzoek van het bestuur zijn ook voorbereidende sessies op het Pensioenakkoord verzorgd voor Sociale Partners en voor het Verantwoordingsorgaan.

Profielschetsen

De Code geeft aan dat voor iedere bestuursfunctie een profielschets met daarbij behorende competenties moet worden opgesteld. Deze profielschets heeft het MPF opgenomen in het geschiktheidsplan. Steeds wanneer binnen het bestuur een vacature moet worden ingevuld, wordt de profielschets op actualiteit beoordeeld, waar nodig aangepast en vervolgens ter goedkeuring aan de raad van toezicht van het MPF voorgelegd. Na de voorgenomen benoeming van een kandidaat door het bestuur beoordeelt de raad van toezicht in een kennismakingsgesprek met de kandidaat of de kandidaat inderdaad aan het functieprofiel voldoet.

3.2.5 Integriteitsbeleid

De doelstelling van het integriteitsbeleid is dat leden van het bestuur, het verantwoordingsorgaan en de raad van toezicht van het MPF zich integer gedragen en zich conformeren aan de waarden en normen van het MPF en de wet- en regelgeving die van toepassing zijn op het MPF. Het integriteitsbeleid draagt bij aan het realiseren van de missie van het MPF: op een verstandige en verantwoorde wijze, door optimaal beheer en toezicht de verplichtingen aan zijn deelnemers waarmaken. In het integriteitsbeleid zijn de diverse integriteitsrisico's die relevant zijn voor het MPF inclusief de maatregelen die het MPF heeft getroffen om deze integriteitsrisico's zoveel mogelijk te mitigeren bijvoorbeeld het opstellen van een gedragscode en het opstellen van een klokkenluiders- en incidentenregeling. Het integriteitsbeleid is als bijlage aan de Abtn toegevoegd.

3.2.6 Gedragscode

Het MPF heeft een gedragscode. Deze gedragscode maakt deel uit van het door het MPF uitgevoerde integriteitsbeleid. Iedereen die m.b.t. het MPF als verbonden persoon aangemerkt is, heeft de gedragscode ondertekend.

De gedragscode geeft regels en richtlijnen voor alle betrokkenen:

- ter voorkoming van verstrengeling van belangen en corruptie;
- ter vermijding van verspreiding en misbruik van vertrouwelijke informatie;
- ter voorkoming van koersmanipulatie.

Het aanvaarden van een nevenfunctie is niet toegestaan tenzij vooraf toestemming is verleend door het bestuur van het MPF. Het MPF vindt dat iedere schijn van belangenverstrengeling voorkomen moet worden. Als uitloeiisel hiervan wordt tijdens iedere bestuursvergadering aan de aanwezige bestuursleden gevraagd of de bestuursleden meldingen hebben in het kader van compliance, integriteit en/of belangenverstrengeling.

Zaken die onder de meldingsplicht of de toestemmingsregeling vallen, worden gemeld aan de compliance officer van het MPF. De compliance officer, GBA Accountants, ziet toe op de naleving van de gedragscode en relevante wet- en regelgeving. De compliance officer doet éénmaal per jaar verslag van zijn bevindingen aan het MPF. De compliance officer heeft in 2021 over boekjaar 2020 geen bijzonderheden geconstateerd.

Klokkenluiders- en incidentenregeling

In 2020 heeft het MPF de bestaande incidentenregeling en de bestaande klokkenluidersregeling samengevoegd tot een klokkenluiders- en incidentenregeling. In 2020 heeft de Pensioenfederatie het vernieuwde Model Klokkenluidersregeling en het Model incidentenregeling gepubliceerd. Aan de hand van deze vernieuwde modellen is de klokkenluiders- en incidentenregeling van het MPF in 2021 geactualiseerd. De klokkenluiders- en incidentenregeling voldoet daarmee aan de AVG-wetgeving.

In 2020 heeft pensioenuitvoeringsorganisatie AGH drie incidenten gemeld:

- In april meldde AGH dat de connectie met het werkgeversportal soms wegviel. Dit is verholpen door het aanpassen van de configuratie en extra monitoring. Het probleem is daarna niet meer geconstateerd. Er was geen sprake van een datalek. Melding bij de Autoriteit Financiële Markten (AFM) was niet aan de orde.
- In mei meldde AGH via email documenten ontvangen te hebben welke niet voor de pensioenuitvoeringsorganisatie van het MPF maar voor het bestuursbureau van het MPF bestemd waren. De afzender is hierover geïnformeerd en AGH heeft verklaard de digitaal ontvangen documenten verwijderd te hebben.

Er was sprake van een datalek veroorzaakt door een derde partij. Deze derde partij is hierover geïnformeerd. Melding bij de AFM door of namens MPF was niet aan de orde.

- In november zorgde een landelijke storing in het glasvezelnetwerk van Ziggo ervoor dat het MPF telefonisch en per email slecht bereikbaar was. Ook waren de diverse cloudomgevingen niet beschikbaar en kon via VPN niet van buitenaf op het netwerk ingelogd worden. De storing duurde driekwart dag en is door Ziggo opgelost. Er was geen sprake van een datalek. Melding bij de AFM was niet aan de orde.

3.2.7 AVG

Het MPF heeft de Gedragslijn verwerking persoonsgegevens pensioenfondsen van de Pensioenfederatie in de loop van 2020 verwerkt in beleid en fondsdocumenten. Mede vanwege het gedurende 2020 implementeren van aangepast beleid bleek het niet haalbaar om over 2020 een volledige verklaring af te geven. Het MPF streeft ernaar om in het jaarverslag 2021 over 2021 een volledige verklaring af te geven.

3.2.8 Toezichthouders AFM, DNB en AP

DNB, de AFM en de Autoriteit Persoonsgegevens (AP) houden toezicht op pensioenfondsen. DNB beoordeelt de financiële aspecten. De AFM ziet toe op gedrag en communicatie. De AP ziet toe op de 'meldplicht datalekken'. Volgens de systematiek van DNB is het MPF een middelgroot pensioenfonds met een T2b classificatie.

In het verslagjaar hebben de toezichthouders geen sancties aan het MPF opgelegd, noch een formele aanwijzingen aan het MPF gegeven. Ook is geen bewindvoerder aangesteld.

De bevoegdheidsuitoefening van organen van het MPF is in 2020 niet gebonden aan toestemming van de toezichthouder.

DNB

Toezichtsagenda 2020

Voor 2020 stelde DNB voor het MPF een toezichtagenda op. De belangrijkste onderwerpen voor het MPF waren:

- de vragenlijst 'niet financiële risico' in april/mei 2020;
- het periodieke overleg met DNB in september 2020 welk overleg uiteindelijk in juni 2020 is ingepland.

Hieronder volgt een overzicht van de vermeldenswaardige correspondentie met DNB in 2020.

9 maart 2020, Afronding oplossen bevindingen onderzoek pensioenadministratie

In juli 2018 ontving het MPF van de DNB het definitieve rapport naar aanleiding van het DNB-onderzoek in 2018 naar de toereikendheid van de beheeromgeving van het MPF met betrekking tot de pensioenadministratie.

Op 13 februari 2019 heeft de DNB het MPF gevraagd een plan van aanpak op te stellen voor het oplossen van de bevindingen van de DNB.

Op 23 oktober 2019 heeft de DNB per bevinding een terugkoppeling gegeven van het oordeel van de DNB over de wijze waarop het MPF de bevinding opgelost had. Er stonden toen nog vijf bevindingen open.

Op 17 januari 2020 heeft het MPF zijn eindrapportage bij de DNB ingediend.

In de brief van 9 maart 2020 concludeerde de DNB dat alle bevindingen uit het DNB-onderzoek naar de toereikendheid van de beheeromgeving van het MPF met betrekking tot de pensioenadministratie door het MPF in voldoende mate zijn opgelost.

11 mei 2020, Afronding beoordeling inrichting sleutelfuncties

Op 12 september 2019 en nadien heeft het MPF de DNB geïnformeerd over de wijze waarop het MPF wil voldoen aan de per 13 januari 2019 geldende verplichting voor pensioenfondsen om te beschikken over een risicobeheerfunctie, een interne audit functie en een actuariële functie. De DNB informeerde het MPF op 11 mei 2020 geen verdere opmerkingen te hebben over de inrichting van het sleutelfunctiehouderschap. De voorgenomen kandidaten voor deze sleutelfuncties heeft het MPF vervolgens bij de DNB aangemeld voor de toetsing op geschiktheid en/of betrouwbaarheid. De DNB heeft hierop een positief besluit afgegeven.

BESTUURSVERSLAG

4 juni 2020, Beschikking herstelplan

Voor het MPF is een herstelplan van kracht. Op 10 maart 2020 heeft het MPF op grond van artikel 139 lid 1 Pensioenwet een geactualiseerd herstelplan ingediend bij de DNB met het verzoek om hiermee in te stemmen. In deze brief informeert de DNB het MPF over zijn beschikking om met dit herstelplan in te stemmen.

15 september 2020, Verwachtingen DNB t.a.v. uitbesteding aan AGH

In verband met de zorgwekkende financiële situatie van pensioenuitvoeringsorganisatie AGH en de capaciteit van AGH voor het eventueel uitvoeren van een transitie in het kader van een mogelijke CWO naar een andere pensioenuitvoerder per 31 december 2020 in samenhang met transities van andere klantpensioenfondsen van AGH verzocht de DNB het MPF om een risicoanalyse inclusief beheersmaatregelen op te stellen en bij de DNB in te dienen. Het MPF heeft op 8 oktober 2020 aan dit verzoek van de DNB voldaan.

3 november 2020, Verwachtingen DNB t.a.v. uitbesteding aan AGH

In vervolg op de brief van de DNB d.d. 15 september 2020 en de door het MPF op 8 oktober 2020 bij de DNB ingediende risicoanalyse inclusief beheersmaatregelen geeft de DNB aan geen aanvullende vragen te hebben m.u.v. een vraag over de inschatting van het risico dat sleutelpersonen bij AGH vertrekken en het verzoek om na te denken over het treffen van beheersmaatregelen al dan niet in samenspraak met de andere klantpensioenfondsen van AGH welke beheersmaatregelen meteen ingezet kunnen worden wanneer het risico zich voordoet. Het MPF heeft de DNB hierover op 3 november 2020 geïnformeerd.

3 december 2020, Verwachtingen DNB t.a.v. uitbesteding aan AGH

In vervolg op de brieven van de DNB d.d. 15 september 2020 en 3 november 2020 informeert de DNB het MPF in deze brief geen aanvullende vragen meer te hebben. De DNB verzoekt het MPF om de DNB tweewekelijks bij te praten over relevante ontwikkelingen en de DNB onmiddellijk te informeren indien er problemen ontstaan die een beheerste uitvoering van de pensioenadministratie in gevaar kunnen brengen. Dergelijke problemen hebben zich niet voorgedaan.

9 december 2020, Toezichtagenda 2021

In deze brief informeert de DNB het MPF over het actualiseren van de toezichtmethodologie (waardoor er onder andere geen regulier periodiek overleg op jaarbasis meer plaatsvindt tussen de DNB en het MPF) en de toezichtthema's 2021. Deze thema's zijn nieuw pensioencontract, uitvoering mogelijke kortingen, duurzaamheid en cybersecurity en uitbesteding. Tot slot kondigt de DNB afronding en evaluatie van 'PUO gericht toezicht'.

AFM

Hieronder volgt een overzicht van de vermeldenswaardige correspondentie met de AFM in 2020.

30 juni 2020, Officieel informatieverzoek toezichtsrapportage inzicht tweedepijlerpensioenmarkt

In deze brief verzoekt de AFM het MPF om informatie te rapporteren over de tweedepijlerpensioenen die het MPF in portefeuille heeft. De toezichtsrapportage ziet op kapitaal-, premie- en uitkeringsovereenkomsten. Het MPF heeft aan dit verzoek voldaan.

16 december 2020, Sectorbrief m.b.t. nieuwe regels over de publicatie van duurzaamheidsinformatie

In deze brief informeert de AFM het MPF over de gevolgen van de Verordening betreffende informatieverschaffing over duurzaamheid in de financiële dienstensector (de Sustainable Finance Disclosure Regulation (SFDR)) die met ingang van 10 maart 2021 in werking is getreden.

Sinds 2016 wettelijke meldplicht van een datalek

Met ingang van 1 januari 2016 is een wijziging van de Wet bescherming persoonsgegevens in werking getreden die een meldplicht regelt voor datalekken. Deze meldplicht houdt in dat organisaties verantwoordelijk voor de verwerking van persoonsgegevens, zoals pensioenfondsen, melding moeten doen bij de AP als zij een datalek constateren. In een aantal gevallen moeten zij het datalek ook melden aan de betrokkenen (de mensen van wie de persoonsgegevens zijn gelekt). De termijn voor het melden van het datalek begint te lopen op het moment dat het pensioenfonds of een uitbestedingspartij die het pensioenfonds heeft ingeschakeld op de hoogte raakt van een incident dat mogelijk onder de meldplicht datalekken valt. De melding dient zo mogelijk niet later dan 72 uur na de ontdekking gedaan te worden. In 2020 hoefde er door of namens het MPF geen melding van een datalek bij de AP gedaan te worden.

Verwerkers en verwerkersovereenkomsten

Het MPF ziet erop toe dat bewerkers voldoende waarborgen bieden t.a.v. de naleving van de meldplicht voor datalekken. Dat betekent dat het MPF ervoor zorgt in staat te zijn om de wettelijke verplichtingen na te komen ook als het MPF persoonsgegevens door een bewerker zoals de pensioenuitvoeringsorganisatie laat bewerken.

Dit houdt in ieder geval in dat het MPF ervoor zorgt dat de bewerker het pensioenfonds tijdig en adequaat informeert over de datalekken waarvan hij kennis krijgt. Het MPF heeft onder meer met zijn pensioenuitvoeringsorganisatie AGH een bewerkersovereenkomst gesloten. Deze bewerkersovereenkomst vormt een integraal onderdeel met de DVO waarin de afspraken betreffende meldplicht datalekken zijn vastgelegd.

Met de AP heeft in het verslagjaar geen correspondentie plaatsgevonden.

3.3 Communicatie

Het MPF vindt open, transparante en begrijpelijke communicatie met zijn achterban erg belangrijk. Daarom beschikt het bestuur over een strategisch communicatiebeleidsplan en wordt jaarlijks een communicatiejaarplan opgesteld. Het bestuur zorgt hiermee voor een adequaat communicatiebeleid.

De communicatie in 2020 richtte zich op de volgende speerpunten:

- website en nieuwsbrieven als belangrijkste communicatiemiddelen
- communicatie over de financiële situatie en actualiteiten uit de pensioenbranche

Communicatiebeleidsplan 2018-2021

Het bestuur heeft een communicatiebeleidsplan 2018-2021 opgesteld. Dit is erop gericht om optimaal informatie te verschaffen aan deelnemers, werkgevers en gepensioneerden over voor hen relevante onderwerpen. Zo wil het bestuur het pensioenbewustzijn en het kennisniveau van de belanghebbenden verhogen. Deze ambitie komt uiteraard boven op de wettelijk verplichte communicatie.

In 2020 is het beleidsplan tussentijds geëvalueerd. De conclusie is dat het beleidsplan door de voorgenomen CWO niet meer geheel voldoet. Hiervoor is een addendum geschreven. Belanghebbenden worden tijdig en volledig geïnformeerd over de premie en het opbouwpercentage.

Het bestuur stelt jaarlijks een communicatiejaarplan op. In 2020 is gekozen voor een basiscommunicatiejaarplan, waarin een goede website en twee nieuwsbrieven de spil vormen. Andere communicatiemiddelen en onderzoeken zijn in het kader van de toekomstverkenningen vooralsnog uitgesteld.

In 2020 zijn de volgende acties uitgevoerd:

We brachten 2 nieuwsbrieven uit

Via de nieuwsbrief en website communiceerde MPF over relevante pensioenontwikkelingen en wettelijke wijzigingen. De deelnemers, pensioengerechtigden en werkgevers (ter informatie) ontvingen de nieuwsbrieven. De nieuwsbrieven zijn ook als download beschikbaar gesteld op de website.

We maakten een verkort jaarverslag

We maakten een korte versie van het jaarverslag, met samenvattingen van de meest aansprekende onderwerpen voor deelnemers in een aantrekkelijke vormgeving.

We actualiseerden de website

De inhoud is aangepast aan wettelijke en reglementswijzigingen. Daarnaast is informatie gegeven over de impact van de coronacrisis op de pensioenaanspraken en de financiële positie van het fonds. Er is aandacht besteed aan de financiële situatie. Ook zijn er nieuwsberichten en nieuwe pagina's geplaatst over de financiële situatie van het pensioenfonds, het nieuwe pensioenoverzicht, het verkort jaarverslag en de Pensioen3daagse.

We leverden artikelen aan de branchebladen

Met de redactie van De Werkvloer is afgesproken om tweemaal per jaar een artikel te leveren. De onderwerpen zijn in overleg bepaald.

We hielden een telefonisch pensioenspreekuur

Het MPF heeft als doelstelling belanghebbenden optimaal te informeren over hun pensioen, zodat zij weten waar ze aan toe zijn. Daarom biedt het fonds de groep actieven van 60 jaar en ouder de gelegenheid met een pensioenspecialist naar de eigen pensioensituatie te kijken, met als doel passende beslissingen te nemen bij de ingang van het pensioen. In 2020 is een telefonisch spreekuur aangeboden nadat daar in 2019 een succesvolle proef mee is gedaan. Hiervan hebben 13 deelnemers gebruik gemaakt.

We stelden communicatieplannen op

Wegens het uitstellen van de CWO heeft het bestuur eind 2020 een communicatiejaarplan voor 2021 vastgesteld. De strategie om prioriteit te geven aan kwalitatief goede wettelijke communicatie (start- en stopbrief, UPO, Pensioen 1-2-3, brieven) wordt daarin voortgezet. De halfjaarlijkse nieuwsbrieven, het verkort jaarverslag en het telefonisch spreekuur blijven behouden.

Tevens is een communicatieplan opgesteld voor de verwachte CWO. De doelgroepen moeten tijdig en zorgvuldig worden geïnformeerd over de gevolgen voor hun persoonlijke pensioen(aanspraken).

3.4 Belangrijke ontwikkelingen

Het bestuur van MPF volgt de ontwikkelingen in de pensioen- en financiële sector. In deze paragraaf komen de sociaal-economische en financiële ontwikkelingen en de pensioenontwikkelingen aan de orde.

3.4.1 Sociaal-economische en financiële ontwikkelingen

Nieuw pensioenstelsel

In juni 2019 is een pensioenakkoord gesloten over de vernieuwing van het pensioenstelsel. Op 22 juni 2020 heeft de minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid een hoofdlijnennotitie bekend gemaakt met daarin de nadere uitwerking van het pensioenakkoord. De plannen uit het pensioenakkoord zullen leiden tot een aanpassing van de Pensioenwet. Het streven is om het eerste wettelijke kader per 1 januari 2022 in werking te laten treden. Daarbij zal een overgangstermijn van vier jaar in acht worden genomen. Uiterlijk per 1 januari 2026 moeten alle pensioenregelingen zijn aangepast.

De vernieuwing van het pensioenstelsel moet leiden tot een meer toekomstbestendig pensioenstelsel dat beter aansluit bij de ontwikkelingen in de maatschappij en op de arbeidsmarkt. Het nieuwe pensioenstelsel moet pensioen ook meer inzichtelijk en persoonlijk maken en alle generaties eerder perspectief bieden op een koopkrachtig pensioen.

Collectiviteit en solidariteit

Onder het nieuwe pensioenstelsel wordt een nieuw pensioencontract geïntroduceerd in de vorm van een premiereregeling met uitgebreide collectieve risicodeling. De doorsneesystematiek, waarbij iedere deelnemer dezelfde premie betaalt voor dezelfde pensioenopbouw, wordt hierbij afgeschaft. In het nieuwe pensioencontract wordt een leeftijdsonafhankelijke premie verplicht gesteld. De nieuwe premiereregeling gaat uit van collectiviteit en solidariteit, waardoor de huidige verplichtstelling gewaarborgd zou kunnen worden. In het nieuwe pensioencontract worden geen aanspraken meer toegezegd maar een premie. Voor iedere deelnemer wordt een persoonlijk vermogen geadmistreerd dat is gereserveerd voor de uitkering. Het gehele vermogen wordt nog steeds collectief belegd met één collectief beleggingsresultaat. Nieuw daarbij is dat de verdeling van het beleggingsresultaat niet meer uniform is maar op basis van leeftijdsafhankelijke verdeelregels wordt toegekend waarbij rekening wordt gehouden met de mate waarin een groep het beleggingsrisico kan dragen. Jongere deelnemers kunnen over het algemeen meer beleggingsrisico dragen dan oudere en de leeftijdsafhankelijke verdeelregel houdt daar rekening mee.

Op de pensioendatum wordt vanuit het persoonlijke vermogen een pensioenuitkering ontvangen door periodiek een stukje uit dit vermogen te onttrekken op basis van een (prudent) projectierendement. Er is geen inkoop van pensioen op de pensioendatum voor de gehele uitkeringsperiode. Deelnemers krijgen meer inzicht in welke premie wordt ingelegd, hoe veel het persoonlijke vermogen bedraagt, wat het rendement is en hoeveel pensioen zij op pensioendatum kunnen verwachten.

De solidariteitsreserve is een collectief (niet toebedeeld) vermogen dat wordt gevuld met pensioenpremies en/of overrendement. Met deze reserve worden risico's binnen bestaande en toekomstige generaties volgens vooraf vastgestelde regels over leeftijdsgroepen gedeeld/toebedeeld. Dit leidt, gemiddeld genomen, tot een beter pensioenresultaat in een collectief.

Naast de nieuwe premiereregeling zal de bestaande premiereregeling als bedoeld in de Wet verbeterde premiereregeling voor bedrijfstakpensioenfondsen toegankelijk worden gemaakt. Oftewel er is in de opbouwfase geen risicodeling; er wordt een persoonlijk pensioenvermogen opgebouwd. Het fiscale kader wordt voor beide soorten premiereregelingen (nagenoeg) gelijk.

Transitie

Er is afgesproken dat de overgang naar het nieuwe stelsel evenwichtig zal moeten verlopen aan de hand van een wettelijk transitiekader. Sociale partners moeten een overbruggingsplan opstellen waarin afspraken over de overstap naar een nieuwe regeling, het collectief invaren en adequate compensatie voor bepaalde leeftijdsgroepen zijn opgenomen. Ook moet er een implementatieplan worden opgesteld waarin uiteen is gezet op welke wijze de uitvoering van de nieuwe regeling wordt voorbereid en uitgevoerd. De adequate compensatie geldt voor de negatieve effecten van de afschaffing van de doorsneesystematiek. Een deel van de negatieve effecten wordt opgeheven door de (positieve) effecten van andere verdeelregels, voor andere nadelen is er ruimte voor compensatie.

De bestaande aanspraken en uitkeringen moeten aan dezelfde regels gaan voldoen als de toekomstige aanspraken volgens de nieuwe regeling. Alle bestaande rechten moeten worden ingevaren in de nieuwe regeling. De wet geeft een standaard transitiepad dat kan worden gevolgd, waarbij rekenmethoden en parameters zijn voorgeschreven. Het gehele vermogen van het pensioenfonds gaat mee in de omzetting. Wanneer invaren tot een onevenredig nadeel zou leiden voor (een deel van) de belanghebbenden, kan het pensioenfonds, na afstemming met sociale partners, onderbouwd afwijken van het standaard transitiepad en dus niet overgaan tot invaren.

Het bestuur van MPF wacht de nadere uitwerking van het wetsvoorstel af, maar houdt de ontwikkelingen in de gaten. Met in achtneming van de toekomst van het pensioenfonds draagt het bestuur er zorg voor dat het pensioenfonds op tijd klaar is om de vernieuwingen als gevolg van het pensioenakkoord te kunnen uitvoeren.

Digitale informatievoorziening

In 2021 zal naar verwachting de Wet Digitale Overheid in werking treden. Deze wet is de implementatie van de Europese verordening eIDAS (Electronic Identities and trust services) en heeft als doel om met betrouwbare elektronische identificatie toegang tot digitale diensten van de overheid en ook pensioenuitvoerders mogelijk te maken.

Na inwerkingtreding van de wet moeten Nederlandse werkgevers kunnen inloggen op de werkgeversportalen met eHerkenning. Door werkgevers buiten Nederland wordt eIDAS gebruikt. Bij MPF aangesloten werkgevers kunnen sinds eind 2020 met behulp van eHerkenning inloggen op het werkgeversportal.

Nederlandse burgers moeten op het deelnemersportal kunnen inloggen met DigiD. Een inlogmiddel van het fonds zelf is niet meer toegestaan. EU-burgers buiten Nederland (met BSN) kunnen inloggen via eIDAS.

Zowel eIDAS als het wetsvoorstel verplichten pensioenfondsen niet tot het aanbieden van digitale dienstverlening. Worden echter digitale diensten aangeboden, dan moeten alle EU-burgers en ondernemingen met hun eigen nationale inlogmiddel kunnen inloggen. De eIDAS-verordening is op zich al van kracht. Maar het gebruikmaken van eIDAS inlogmiddelen wordt pas verplicht als de Wet Digitale Overheid in werking is getreden.

Tijdelijke maatregel ter voorkoming van kortingen

Met het nieuwe pensioenstelsel in het achterhoofd zijn eind 2019 de huidige kortingsregels tijdelijk aangepast vanwege de economische situatie die leidde tot dreigende kortingen, maatschappelijke onrust en twijfel over de toekomst van het pensioenstelsel. Pensioenfondsen kregen langer de tijd om te voldoen aan de huidige gestelde financiële eisen (FTK) omdat de regering en sociale partners rust wilden om het pensioenakkoord te kunnen uitwerken. Deze aanpassing zou in eerste instantie gelden tot 30 december 2020, maar loopt nu tot eind 2021.

Om gebruik te kunnen maken van deze maatregel, moeten pensioenfondsen bij het indienen van het herstelplan verantwoorden waarom gebruik van deze tijdelijke regeling evenwichtig is voor alle (gewezen) deelnemers, andere aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden. Het pensioenfonds dient de informatie hierover (tijdig) ter beschikking te stellen dan wel te verstrekken. De informatie zal de gevolgen van het gebruik van de regeling inzichtelijk moeten maken. Deze maatregelen zorgen ervoor dat pensioenfondsen niet hoeven te verlagen bij een dekkingsgraad boven de 90%. Omdat de dekkingsgraad onder de vereiste dekkingsgraad lag heeft MPF in 2019 een geactualiseerd herstelplan ingediend bij DNB.

In maart 2020 trok het bestuur van MPF de conclusie dat met het herstelplan het fonds op basis van het reguliere beleid niet binnen de gekozen hersteltermijn van 10 jaar tot de vereiste dekkingsgraad herstelde. Derhalve is een tweede herstelplan opgesteld waarbij geen (lange termijn) korting nodig was.

Commissie Parameters

Op 11 juni 2019 heeft de Commissie Parameters haar advies uitgebracht. Dit advies, wat overgenomen is door het kabinet, heeft een fors negatief effect op de kostendekkende premies en de dekkingsgraden van pensioenfondsen. De nieuwe maximale rendements- en minimale inflatieparameters gelden vanaf 1 januari 2020. Dit betekent dat alle berekeningen die fondsen voor toezichtdoeleinden maken vanaf die datum moeten voldoen aan de nieuwe maximale rendements- en minimale inflatieparameters. Voor MPF geldt dat de door MPF gehanteerde parameters m.b.t. rendement strenger waren dan de door de Commissie Parameters geadviseerde maximale rendementsparameters. MPF heeft er daarom voor gekozen het herstelplan dat in 2020 is ingediend te baseren op de nieuwe parameters omdat dit een positief effect had op de dekkingsgraadontwikkeling waardoor een korting voorkomen kon worden en het beleggingsbeleid niet wordt geraakt.

Nieuwe UFR

Per januari 2021 zal de nieuwe UFR geïmplementeerd moeten worden. Wat het effect van de nieuwe UFR op de dekkingsgraden vanaf het moment van implementatie zal zijn, is afhankelijk van de renteontwikkeling. Voor MPF geldt dat de impact van de nieuwe UFR wordt geanalyseerd en er rekening wordt gehouden met de gevolgen. Het effect van de nieuwe UFR per 1 januari 2021 is een toename van de TV met 1,72%. Hierdoor daalt de dekkingsgraad van 109,1% naar 107,3%.

Wet Arbeidsmarkt in Balans

Op 1 januari 2020 is het wetsvoorstel Arbeidsmarkt in Balans in werking getreden. Het wetsvoorstel omvat onder andere de afschaffing van de sectorfondsen WW. De daarvoor gebruikte sectorindeling – die ook wordt gebruikt voor de uitvoering en handhaving van de verplichtstelling door pensioenfondsen – blijft vooralsnog gehandhaafd. Wel wordt overwogen om deze sectorindeling af te schaffen. Omdat de sectorindeling ook relevant is voor andere socialezekerheidswetten (en daarmee voor UWW) en voor pensioenfondsen zal eerst in beeld worden gebracht wat de eventuele gevolgen zijn van afschaffing van de sectorindeling zijn en of er eventueel goede alternatieven beschikbaar zijn.

Implementatiewet UBO-register

Op 8 juli 2020 is de implementatiewet registratie uiteindelijk belanghebbenden van vennootschappen en andere juridische entiteiten in werking getreden. Een NV, BV, vereniging of stichting moet op grond van deze wet personen die zeggenschap hebben over de juridische entiteit, de uiteindelijk belanghebbenden (UBO's), inschrijven in het handelsregister. Dit volgt na een Europese anti-witwasrichtlijn met als doel het tegengaan van financieel-economische criminaliteit, met name witwassen van geld, financiering van terrorisme, corruptie, belastingontduiking en fraude. De minister van Financiën heeft meegedeeld dat ook pensioenfondsen in het UBO-register worden opgenomen. De statutair benoemde bestuursleden moeten worden ingeschreven aangezien zij de feitelijke zeggenschap over de stichting hebben. Voor bestaande rechtspersonen geldt een overgangperiode: vanaf 27 september 2020 krijgen ze 18 maanden voor registratie. Het bestuur van MPF is in 2021 ingeschreven in het UBO-register.

Btw op pensioenbeheerdiensten

Binnen Europa is er een ongelijk speelveld ontstaan voor pensioenfondsen gelet op de vrijstellingen van btw-heffingen. In Nederland moeten pensioenfondsen btw afdragen tenzij een vrijstelling is verleend. Een vrijstelling wordt alleen verleend aan pensioenfondsen die een premieovereenkomst uitvoeren.

De huidige btw-richtlijn geeft lidstaten de mogelijkheid om een btw-vrijstelling te verlenen voor beheerdiensten aan zogenoemde 'special investment funds'. In de meeste lidstaten zijn pensioenfondsen daaronder geschaard. In Nederland is de opvatting dat indien pensioenfondsen een uitkeringsovereenkomst uitvoeren de deelnemers geen beleggingsrisico van voldoende betekenis dragen. Voor vrijstelling zou een directe relatie moeten bestaan tussen beleggingsresultaten en de hoogte van de uitkeringen/aanspraken.

In het kader van het nieuwe pensioenstelsel gaat het kabinet bezien of de nieuwe premiereregeling met zich meebrengt dat uitbestede beheerdiensten onder de btw-vrijstelling voor collectieve beleggingsfondsen vallen. Dit kan (transitie)kosten van de uitvoering reduceren.

3.5 Vermogensbeheer

3.5.1 Samenvatting van het beleggingsbeleid¹

Hoe uw pensioenfonds belegt

Het MPF is verantwoordelijk voor het beleggingsbeleid en het beheersen van de risico's die daarbij horen. In de Investment Policy Statement (hierna: IPS) geeft het MPF openheid van zaken, zodat u weet hoe uw pensioen wordt belegd en wat u daarvan mag verwachten.

Beleggingsdoel

Het MPF wil graag de ingelegde premie uitkeren als pensioen en het pensioen bovendien laten meegroeien met de stijgende prijzen. Om dit te doen is rendement nodig. Daarom belegt MPF het vermogen in obligaties, aandelen en vastgoed. MPF spreidt het vermogen over verschillende beleggingen, om risico te verlagen. Naar verwachting zal de koopkracht van het MPF-pensioen van de gemiddelde deelnemer op de lange termijn vrijwel gelijk blijven.

Beleggingsovertuigingen

Bij het beleggen hanteert het MPF onder andere de volgende uitgangspunten:

1. Het MPF richt zich op de lange termijn.
2. Het MPF heeft een voorkeur voor passief beleggen.
3. Het MPF heeft geen visie op de ontwikkeling van de rente en valuta en dekt die risico's daarom grotendeels af.

Het MPF heeft de visie dat bedrijven die zich inzetten op duurzaamheid op lange termijn een hoger rendement zullen laten zien dan bedrijven die hier niet bewust mee omgaan. Gezien de omvang van de portefeuille en de wijze van beleggen (met name passief en middels beleggingsfondsen) heeft het MPF geen directe invloed op de gemaakte keuzes van de beheerders, maar laat het MPF het wel meewegen bij de keuze van een beleggingsfonds.

Risicotolerantie

De mogelijkheid om risico te nemen is neutraal tot hoog omdat het MPF actieve deelnemers heeft met premie-instroom, maar ook veel slapers en gepensioneerden wat zorgt voor een voldoende lange beleggingshorizon om eventuele schokken in het rendement op te vangen. Daarbij komt dat de deskundigheid binnen het pensioenfonds relatief hoog is. In 2015 is een risicobereidheidsonderzoek onder deelnemers van het MPF uitgevoerd. Hieruit bleek dat zowel de risicocapaciteit ("risicodraagvlak") als de risicohouding ("risicobereidheid") van de respondenten wijst in de richting van een gemiddeld risiconiveau.

De bereidheid om risico te nemen is lager onder gepensioneerden dan onder actieve deelnemers omdat het pensioen - naast de AOW - voor veel deelnemers de enige oudedagsvoorziening is waar men van afhankelijk is. Hierbij dient wel te worden vermeld dat het deelnemersonderzoek een zeer beperkte respons kende.

Beleggingen

Het MPF belegt de helft van het geld in staats- en bedrijfsobligaties en de andere helft in aandelen en vastgoed. Deze verdeling sluit aan bij het beleggingsdoel en de risicotolerantie. Derivaten worden alleen ingezet voor het beheersen van risico's.

Risico's

Beleggen kan leiden tot verlies waardoor het MPF niet meer genoeg geld over zou kunnen houden om in de toekomst alle pensioenen volgens plan uit te keren. In dat geval kunnen de pensioenen verlaagd worden. Dat gebeurt gelijk voor alle deelnemers, gepensioneerden en slapers. Naar verwachting bedraagt een eventuele korting minder dan 5%, maar dit is erg onzeker. In een slechtweerscenario kan de koopkracht van het MPF-pensioen tot een derde lager uitpakken. Het MPF doet er alles aan het risico op pensioenverlaging te beheersen zonder de kans op beleggingswinst te veel te verlagen.

Garantiecontract

Het vermogen van het MPF is belegd via een tweetal beleggingsdepots. De beleggingen in het herverzekerd depot zijn gekoppeld aan het herverzekerde deel van de pensioenregeling. De beleggingen in het vrije depot daarentegen vinden plaats voor rekening en risico van het pensioenfonds zelf.

¹ Het volledige beleggingsbeleid staat weergegeven in de Investment Policy Statement wat een bijlage is van de ABTN

BESTUURSVERSLAG

Prudent person

Het pensioenfonds voldoet aan hetgeen bepaald in art. 135 PW en art. 13 Besluit FTK en voert daarmee een beleggingsbeleid dat in overeenstemming is met de prudent-person-regel. Het fonds belegt op zodanige wijze dat de veiligheid, de kwaliteit, de liquiditeit en het rendement van de portefeuille als geheel zijn gewaarborgd.

Strategische mix herverzekerd depot en vrije depot

In onderstaande tabel is de strategische asset-mix opgenomen, zoals deze in het IPS 2021 is vastgelegd. Het strategisch beleggingsbeleid voor het herverzekerde depot is gekoppeld aan het herverzekerde deel van de regeling. De beleggingsmix van 80%/20% ligt vast op basis van een garantiecontract met verzekeraar Aegon.

Voor het vrije vermogen-depot is in 2020 besloten een "floating" allocatie te hanteren voor het SLM-fonds² en Europese staatsobligaties. De strategische allocatie naar de overige vastrentende waarden is hierdoor ook aangepast. Jaarlijks wordt vastgesteld wat de strategische allocatie naar het SLM-fonds en Europese staatsobligaties dient te zijn. Voor 2021 is deze allocatie gelijk aan de helft (28%) van de totale vastrentende-waarden-portefeuille (weging 56%). Voor de beleggingen in aandelen, onroerend goed en liquide middelen blijft een vaste strategische allocatie gehandhaafd.

Herverzekerd depot

Beleggingscategorie	Benchmark	Strategische weging	Min	Max
Vastrentende waarden		80,0%	75,0%	85,0%
Europese Staatsobligaties	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index	45,0%	35,0%	55,0%
GRIF	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index (customized)	15,0%	10,0%	20,0%
Europese Bedrijfsobligaties	Barclays Capital Corporate Bond Index	25,0%	20,0%	30,0%
Nederlandse Hypotheken	JP Morgan GBI Traded Netherlands	15,0%		20,0%
Aandelen		20,0%	15,0%	25,0%
Aandelen wereldwijd	MSCI All Country World Net Index (GBP, JPY, USD Hedged) (Customized)	100,0%	75,0%	125,0%
Liquide middelen		0,0%	-5,0%	5,0%

² Het Strategic Liability Matching (SLM)-fonds brengt met behulp van renteswaps de rentegevoeligheid van de beleggingen verder in lijn met die van de verplichtingen van het pensioenfonds.

Vrije depot

Beleggingscategorie	Benchmark	Strategische weging	Min	Max
Floating vastrentende waarden		28%	23%	33%
<i>Europese Staatsobligaties</i>	Merrill Lynch Core Eurozone Government Bond Index	100%		
<i>SLM-fonds</i>	Pensioenverplichtingen MPF			
Overige vastrentende waarden		28%	23%	33%
Vastrentende waarden ten behoeve van rentematching				
<i>Europese Bedrijfsobligaties</i>	Barclays Capital Euro Corporate Bond Index	54,2%	38,2%	70,2%
<i>Nederlandse Hypotheken</i>	JP Morgan GBI Netherlands index.	34,2%	18,2%	50,2%
Vastrentende waarden overig				
<i>Global High Yield</i>	70% Barclays US Corporate High Yield Index (Customized) en 30 % Barclays Capital High Yield (Euro) Index (Customized)	5,8%	0,0%	11,6%
<i>Emerging Market Debt</i>	JP Morgan Emerging Markets Bond Index Global Diversified (Hedged to euro)	5,8%	0,0%	11,6%
Aandelen		41,0%	36,0%	46,0%
<i>Aandelen Wereldwijd</i>	MSCI All Country World Net Index (GBP, JPY, USD Hedged) (Customized)	100,0%	87,8%	112,2%
Onroerend Goed		3,0%	0,0%	6,0%
<i>Wereldwijd beursgenoteerd vastgoed</i>		100,0%	0,0%	200,0%
Liquide middelen	FTSE EPRA/NAREIT Global Index Net TRI Euro	0,0%	0,0%	5,0%

3.5.2 Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het MPF heeft de beleggingsovertuiging dat duurzaamheid belangrijk is. Het MPF vindt dat het geld van de deelnemers duurzaam moet worden belegd. Daarbij komt vanuit een maatschappelijk perspectief dat beleggingen geassocieerd met zaken zoals milieuvuiling, controversiële wapens en gebrek aan arbeidersrechten niet acceptabel zijn en deels wettelijk niet zijn toegestaan. Ook beleggingen in 'schurkenstaten' zijn onwenselijk en brengen reputatierisico met zich mee.

Een pensioenfonds met de omvang van het MPF is afhankelijk van de mogelijkheden die de vermogensbeheerder biedt ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen. Het MPF realiseert zich dat opgesteld beleid niet altijd (direct) uitgevoerd kan worden, maar probeert door een actieve dialoog druk uit te oefenen op het beleid en het aanbod van de vermogensbeheerder. Het MPF wil hiermee bereiken dat vermogensbeheerders beleid en productaanbod gaan aanpassen, om aan onze specifieke wensen te voldoen. Hoe meer fondsen duidelijk maken wat ze willen op het terrein van MVB, hoe meer vermogensbeheerders hun beleid daar op zullen aanpassen.

De vermogensbeheerder heeft een eigen MVB-beleid. Het MPF probeert met een verdergaand MVB-beleid een positieve stimulans te geven aan de vermogensbeheerder. Jaarlijks wordt het eigen beleid van het MPF voorgelegd aan de vermogensbeheerder om te evalueren waar de verschillen zitten. Vervolgens beoordeelt het MPF of de verschillen op kortere of langere termijn te overbruggen zijn.

Bij het vaststellen van het MVB-beleid houdt het MPF dus geen rekening met de mogelijkheden die de vermogensbeheerder biedt. Sterker nog, het MPF zet met eigen beleid de piketpaaltjes uit. Met als doel om met een juiste rendement/risicoverhouding bij te dragen aan een betere wereld.

Het MPF onderschrijft de United Nations Principles for Responsible Investment (UNPRI) en wenst de doelstellingen en principes van het VN Global Compact toe te passen in de beleggingen. Het MPF wil daarbij gebruik maken van de hieronder beschreven instrumenten. Voor elk daarvan geldt dat het MPF zoveel mogelijk aansluit bij de principes uit het VN Global Compact.

Uitsluiting

Naast het wettelijk verbod op clusterwapens sluit het MPF beleggingen in alle soorten van massavernietigingswapens uit: atoomwapens, chemische wapens en biologische wapens. Bedrijven die dat soort wapens, of relevante onderdelen ervan produceren staan zonder meer op onze uitsluitingslijst.

Bedrijven en landen die de mensenrechten ernstig aantasten worden, eventueel na een engagementtraject, uitgesloten. Datzelfde geldt voor bedrijven en landen die bevolkingsgroepen van hun land verdrijven of die structureel onderscheid maken naar ras, geloof, politieke overtuiging of geaardheid.

Bedrijven die verplichte of gedwongen arbeid opleggen aan hun werknemers en bedrijven die stelselmatig gebruik maken van kinderarbeid worden, eventueel na een engagementtraject, uitgesloten. Datzelfde geldt voor bedrijven en landen die het werknemers niet toestaan om zich te organiseren en collectief over hun arbeidsvoorwaarden te onderhandelen, of die het werk laten plaatsvinden onder onaanvaardbare arbeidsomstandigheden.

Bedrijven die het milieu, de natuur of de biodiversiteit stelselmatig ernstige schade toebrengen worden, eventueel na een engagementtraject, ook uitgesloten. Hierbij kan ook gedacht worden aan het op enige termijn uitsluiten van sectoren die in zeer sterke mate bijdragen aan klimaataantasting, zoals de sectoren die doen aan de winning en verbranding van bruin- en steenkool, en op termijn de olie-industrie.

Bedrijven en landen met een ernstig tekortschietende governance waardoor corruptie, afpersing, fraude, machtsmisbruik en omkoping het gevolg zijn, worden, eventueel na een engagementtraject, uitgesloten.

Het MPF zal waar nodig engagement toepassen op beleggingen in bedrijven en landen ten aanzien van de 10 Global Compact Principles.

Aandeelhoudersinvloed

Het MPF belegt in beleggingsfondsen van vermogensbeheerder Aegon en sluit daarmee indirect aan bij het stembeleid van Aegon. Aegon zal, waar nodig, stemmen op aandeelhoudersvergaderingen om invloed uit te oefenen op de ESG-aspecten van het bedrijfsbeleid ten aanzien van de 10 Global Compact Principles. Daarbij kunnen ook, al of niet samen met andere aandeelhouders, actief voorstellen ingediend worden inzake ESG-beleidsaspecten.

Best-in-classbenadering

De vermogensbeheerder van MPF heeft een eigen MVB-beleid, MPF houdt bij het vaststellen van haar eigen MVB-beleid geen rekening met de mogelijkheden die de vermogensbeheerder biedt. Desondanks streeft MPF naar het invullen van de beleggingsovertuiging op het gebied van duurzaamheid. Waar mogelijk zal het MPF via het best-in-classprincipe de op ESG-gebied best presterende bedrijven uit een sector kiezen om in te beleggen, dan wel de slechtst presterende bedrijven in sectoren worden uitgesloten. Het MPF zal zich beraden op welke ranking hierbij gevolgd wordt. Met name bij het onderwerp klimaatverandering kan dit instrument goed ingezet worden door de CO₂-footprint van bedrijven als uitgangspunt te nemen. Jaarlijks wordt het eigen MVB-beleid van MPF aan Aegon ter beoordeling voorgelegd om te bepalen of de verschillen op kortere of langere termijn te overbruggen zijn.

Toekomstgericht beleid

Het MPF wil toekomstgericht beleggen, vanwege de lange horizon van de pensioenverplichtingen. Op MVB-gebied wil dat zeggen dat ESG-problemen die nu nog niet acuut zijn of lijken te zijn, toch de serieuze aandacht krijgen die ze verdienen. Te denken valt hierbij aan de klimaatontwikkeling die op enige termijn catastrofaal kan uitpakken als er niet nadrukkelijk wordt ingegrepen. Catastrofaal in de zin van gevolgen voor mens en milieu, maar ook catastrofaal voor rendementen van bedrijven of bedrijfstakken die zich niet op tijd kunnen aanpassen. Dit soort problemen wil het MPF nadrukkelijk meenemen in engagementtrajecten en aandeelhoudersvergadering, alsook in de best-in-classbenadering.

3.5.3 Evaluaties en besluitvorming

Evaluatie (dynamische) renteafdekking

In het verslagjaar is de dynamische renteafdekking geëvalueerd door de beleggingsadviescommissie (BAC) van het pensioenfonds. Het pensioenfonds heeft geen visie op de ontwikkeling van de rente, dit is onderdeel van de beleggingsovertuigingen (“investment beliefs”) van het pensioenfonds. Omdat het pensioenfonds zich in een situatie van herstel bevindt, mag het risicoprofiel van de beleggingsportefeuille niet worden vergroot. Het bestuur heeft daarom besloten het renterisico op integraal niveau (beide depots) voor in totaal 77,7% af te dekken met een operationele bandbreedte rondom dit percentage van +/-5%. Het renterisico van het herverzekerd depot wordt voor 100% afgedekt.

Evaluatie beleggingscategorieën

In het vorige verslagjaar zijn voor alle categorieën in de beleggingsportefeuille investment cases vastgesteld. Deze worden periodiek geëvalueerd. In het huidige verslagjaar ging het om de categorieën bedrijfsobligaties en hypotheek. De evaluaties geven geen aanleiding de investment cases sterk aan te passen en/of de allocatie naar deze categorieën anders in te vullen.

Evaluatie valuta-afdekking

In het verslagjaar is ook stilgestaan bij het afdekken van valutarisico in de beleggingsportefeuille. Het beleid van het MPF hanteert een norm van 20% valuta-exposure op portefeuilleniveau met een absolute grens van 30%. De portefeuille-allocatie heeft in het verslagjaar een valuta-exposure opgeleverd van 11%. Dit is ruim binnen de in de beleggingsrichtlijnen beschreven norm.

Evaluatie herverzekerd depot

De BAC van het MPF evalueert periodiek de performance van de beleggingsportefeuille in het herverzekerd depot. In deze evaluatie wordt naar drie onderdelen gekeken:

- Invulling herverzekerd depot;
- Performance herverzekerd depot;
- Performance actief beheer

Het MPF realiseert zich dat de actieve invulling van het grootste deel van de herverzekerde portefeuille niet in lijn is met de beleggingsovertuigingen van het pensioenfonds. Omdat vermogensbeheerder Aegon de financiële risico's draagt van de herverzekering heeft Aegon voorwaarden gesteld aan de invulling van deze portefeuille. De actieve invulling van het herverzekerd depot wordt daarom dan ook getolereerd door het MPF. Wel is als gevolg van deze evaluatie het actief belegde Core Eurozone Government Bond-fund omgezet naar de passieve variant.

Evaluatie Aegon Investment Management

De BAC evalueert periodiek de vermogensbeheer-dienstverlening van Aegon aan het pensioenfonds. Hiervoor is een driejaars-cyclus opgesteld. In het verslagjaar is stilgestaan bij de contractuele afspraken in de overeenkomst met Aegon en in het bijzonder de beëindigingsvoorwaarden. Dit in het licht van de mogelijk korte horizon van het MPF.

Daarnaast is in het verslagjaar het vrije vermogen-depot geëvalueerd op de punten:

- invulling van het vrije-vermogen-depot;
- performance;
- performance zakelijke waarden;
- performance ten opzichte van de peer group.

Voor wat betreft de invulling van dit depot is, conform het herverzekerd depot, besloten om het actieve Core Eurozone Government Bond-fund om te zetten naar een passieve variant.

Evaluatie strategische asset-allocatie – wijziging strategisch gewicht SLM-fonds en Europese staatsobligaties

Gedurende het verslagjaar is opnieuw gebleken dat de feitelijke portefeuille in het vrije depot minder goed in lijn te krijgen is met wat strategisch wordt beoogd. Dit is gelegen in de sterke overweging van het SLM-fonds (+Europese staatsobligaties), waardoor andere categorieën onderwogen blijven in de portefeuille. Het bestuur heeft besloten de strategische weging naar het SLM-fonds los te laten en deze eenmaal per jaar (per de eerste werkdag van december) op basis van de rentestand van dat moment te bepalen.

Met deze aanpassing blijft de beleggingsmix in het vrije depot op hoofdlijnen in stand waarmee de impact op het risicoprofiel wordt geminimaliseerd. Per 1 januari 2021 is deze wijziging geïmplementeerd in het beleggingsbeleid van het MPF.

Investment Policy Statement

In december 2020 heeft het bestuur van het MPF het beleggingsbeleid in de Investment Policy Statement goedgekeurd voor 2021. De voornaamste wijzigingen in de IPS zijn:

- het toevoegen van een tabel waarin de 3 depots schematisch zijn weergegeven;
- het actualiseren van de tekst inzake de rente-afdekking en het vaste integrale afdekkingspercentage;
- het opnemen van een tekst inzake het betrokkenheidsbeleid van MPF uit hoofde van de SRD II-richtlijn.

Evaluatie financieel resultaat 2020

Deze analyse laat zien wat in 2020 de invloed is geweest van het rendement van de voorziening pensioenverplichtingen en van de matching- en returnportefeuille op de dekkingsgraad. Tevens wordt in een 'rendementswaterniveau' duidelijk of het vermogensbeheer de ultieme benchmark (de voorziening pensioenverplichtingen) heeft kunnen verslaan. Ten slotte wordt een beeld geschetst van het risicoprofiel aan het begin van 2021.

3.5.4 Evaluatie financieel resultaat 2020

Deze analyse laat zien wat in 2020 de invloed is geweest van het rendement van de voorziening pensioenverplichtingen en van de matching- en returnportefeuille op de dekkingsgraad. Tevens wordt in een 'rendementswaterniveau' duidelijk of het vermogensbeheer de ultieme benchmark (de voorziening pensioenverplichtingen) heeft kunnen verslaan. Ten slotte wordt een beeld geschetst van het risicoprofiel aan het begin van 2021.

Dekkingsgraad

Het jaar 2020 begon met een dekkingsgraad (voor het hele geconsolideerde pensioenfonds van vrij vermogen en verzekerd depot) berekend op de swaprente (zonder UFR) van 102,5%.

De onderstaande tabel laat zien dat de dekkingsgraad in 2020 met 8,7%-punt gedaald is als gevolg van 22,9% 'rendement' op de voorziening pensioenverplichtingen. Dit werd vooral veroorzaakt door 0,62% rentedaling³. Het renterisico is deels gecompenseerd door het rendement van 8,1% op de matchingportefeuille (van het vrije-vermogen-depot) waardoor de dekkingsgraad met 6,6%-punt is gestegen. Dit impliceert een ex-post effectieve rente-afdekking van circa 76%. Vooral het Strategic-Liability-Matchingfonds droeg met 59,7% rendement positief bij.

De rendementsportefeuille liet de dekkingsgraad met 5,6%-punt stijgen. Dit werd veroorzaakt door het rendement van aandelen en vastgoed van respectievelijk 13,5% en -14,7%. Doordat de weging naar aandelen groter is valt het totale rendement in de rendementsportefeuille positief uit. Het saldo van premies en uitkeringen heeft de dekkingsgraad met 6,4% laten dalen. Alle effecten opgeteld leiden tot een dekkingsgraad berekend op swaprente (zonder UFR) van 99,6% aan het eind van 2020; een daling van 2,9%-punt.

Ontwikkeling dekkingsgraad (geconsolideerd)

	2019	2020
Beleidsdekkingsgraad primo verslagjaar	108,8%	106,4%
Effect 12-maandsmiddeling	-3,0%	0,6%
Actuele dekkingsgraad primo verslagjaar	105,8%	107,0%
Effect UFR-rente	-3,7%	-4,5%
Dekkingsgraad (marktrente) primo verslagjaar	102,1%	102,5%
Saldo premie en uitkeringen	-12,1%	-6,4%
Matchingportefeuille incl. swaps	6,6%	6,6%
Voorziening pensioenverplichtingen	7,1%	-8,7%
Rendement returnportefeuille incl. valutahedge	-2,4%	5,6%
Dekkingsgraad (marktrente) ultimo verslagjaar	101,3%	99,6%
Effect UFR-rente	5,7%	8,1%
Actuele dekkingsgraad (UFR-rente) ultimo verslagjaar	107,0%	107,7%
Effect 12-maandsmiddeling	-0,6%	-5,3%
Beleidsdekkingsgraad ultimo verslagjaar	106,4%	102,4%

Bron: S&V Integraal dashboard per 31 december 2019 en 31 december 2020 p. 11 en 39

³ Bron: Kasstroom en contante waarde van voorzieningen aangeleverd door AGH. Berekening door S&V op basis van internal rate of return (IRR) van de kasstroom van de voorziening van MPF. De rentetermijnstructuur van DNB exclusief UFR daalde voor MPF van 0,52% naar -0,09%

De dekkingsgraad berekend op swaprente (zonder UFR) geeft een accuraat en economisch realistisch beeld van de financiële gezondheid van het MPF. De wetgever schrijft echter voor dat pensioenfondsen de contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen moeten berekenen op basis van de rentetermijnstructuur inclusief ultimate forward rate (UFR) die DNB publiceert. Die rentecurve is in 2020 gedaald, maar ligt voor het MPF 0,33%⁴ hoger dan de swapcurve. Hierdoor is de contante waarde van de VPV berekend op de rentetermijnstructuur inclusief de UFR lager en zodoende wordt de actuele dekkingsgraad inclusief UFR hoger. Dit UFR-effect was eind 2020 8,1%, terwijl dat begin van 2020 nog 4,5% was. Het UFR-effect is gestegen omdat de spread tussen de marktrente en de DNB-rentetermijnstructuur inclusief UFR in 2020 gestegen is van 0,27% naar 0,33%.

Ten slotte moeten pensioenfondsen beslissingen over het verlenen van toeslag of korten van de pensioenen baseren op de beleidsdekkingsgraad. Dat is het gemiddelde van de actuele dekkingsgraden van de voorgaande 12 maanden. Deze beleidsdekkingsgraad is in 2020 gedaald van 106,4% naar 102,5%.

Rendement

De swaprente is voor vrijwel alle looptijden gedaald in 2020. De gemiddelde swaprente voor de MPF-verplichtingen daalde in 2020 sterk van 0,52% naar -0,09%.⁵ De daling van de swaprente (en de 'oprenting') resulteerde in een 22,9% stijging ("rendement") van de contante waarde van de voorziening pensioenverplichtingen (VPV).

De beleggingen in het vrije-vermogen-depot hebben met een rendement van 17,2% de stijging van 22,9% van de VPV gewaardeerd op marktrente niet kunnen bijhouden. Het rendement op de beleggingen in het herverzekerde depot bedroeg -4,5%. Dit rendement wordt niet meegerekend op geconsolideerd niveau. Door het garantiecontract is de waardeontwikkeling van het vermogen in het depot niet relevant, aangezien er op het moment geen rendement vanuit het depot wordt uitgekeerd. Zodoende ontstaat op geconsolideerd niveau een rendement van 10,8%⁶. Het aldus ontstane verschil tussen het vereiste rendement op de VPV van 22,9% op basis van de marktrente en het gerealiseerde rendement van geconsolideerde beleggingsportefeuille van 10,8% bedraagt 12,0%.

Dit kan voor 4,0%⁷ toegewezen worden aan het garantiecontract en voor 8,0% aan het overrendement van het vrije-vermogen-depot.⁸

Waterval rendementen (geconsolideerd)

	2019	2020
Voorziening pensioenverplichtingen (UFR)	25,2%	19,8%
Af: Resultaat toepassing UFR	-4,5%	-3,1%
Voorziening pensioenverplichtingen (marktrente)	29,7%	22,9%
Af: Resultaat uit garantiecontract herverzekerd depot	5,3%	4,0%
Bij: Overrendement	-8,3%	-8,0%
Totale portefeuille inclusief renteafdekking en actief beheer	16,1%	10,8%
Af: Resultaat renteafdekking	6,2%	5,1%
Totale portefeuille inclusief actief beheer	9,9%	5,7%
Af: Resultaat actief beheer	0,3%	0,7%
Totaal benchmark	9,6%	5,0%

Bron: S&V Integraal dashboard per 31 december 2019 en 31 december 2020 p. 39.

⁴ Bron: kasstroom en contante waarde van voorzieningen aangeleverd door AGH. Berekening door S&V op basis van internal rate of return (IRR) van de kasstroom van voorziening van MPF

⁵ Bron: kasstroom en contante waarde van voorzieningen aangeleverd door AGH. Berekening door S&V op basis van internal rate of return (IRR) van de kasstroom van voorziening van MPF. De rentetermijnstructuur van DNB inclusief UFR daalde voor MPF van 0,79% naar 0,24

⁶ 10,8% = 17,2%*63%. De verhouding van het vermogen in herverzekerd/vrij depot is 37%/63%.

⁷ 4,0% = 10,7%*37%

⁸ Dit gaat uit van een 100% dekkingsgraad. In werkelijkheid is het vermogen ca. 5% groter dan de VPV, waardoor het effect nog iets groter is

De renteaftdekking binnen het vrij vermogen depot had met 5,1% een positieve bijdrage in het totale rendement van 10,8%⁹. Zonder deze aftdekking was het rendement 5,7% geweest. Tenslotte resteert een positieve bijdrage van 0,7% door het actieve beheer van Aegon.

In de Investment Policy Statement¹⁰ wordt uitgegaan van een verwachte overrendement van het vermogen t.o.v. de voorziening pensioenverplichtingen van 2,3%. In 2020 heeft het vermogensbeheer plus het garantiecontract per saldo geresulteerd in een overrendement van -8,0%. In 2020 is het rendementsdoel dus niet behaald.

Risicopositie begin 2021

Aan het begin van 2021 was de asset allocatie op geconsolideerd niveau¹¹:

- Zakelijke waarden: 39,7%.
- Vastrentende waarden: 60,3%.

Deze wegingen vallen binnen de bandbreedtes en wijken 0,3%-punt af van de norm.

De korte termijn risicohouding voor het vereist eigen vermogen op geconsolideerd niveau is begrensd tussen 11% en 16%¹². Eind 2020 bedroeg het vereist eigen vermogen voor de strategische asset allocatie 11,3%.

Op basis van de werkelijke allocatie was dat eveneens 11,3%¹³. Dat is aan de onderkant van de bandbreedte.

Het renterisico van alleen het vrije-vermogen-depot was eind 2020 voor 53,9% afgedekt¹⁴. Bij het herverzekerde depot is er feitelijk geen renterisico omdat als gevolg van het garantiecontract feitelijk alle het beleggingsrisico door Aegon is overgenomen.

Uitgaande van een verdeling 40%/60% herverzekerd/vrij depot¹⁵ impliceert dit een ex-ante renteaftdekking van 72,1% op geconsolideerd niveau¹⁶. Dit is onder de norm van 77,7% en ligt buiten de bandbreedte van 5%. Op 31 december 2020 zijn er aanpassingen in de portefeuille doorgevoerd, waardoor onder andere de renteaftdekking is verhoogd.

Deze aanpassingen zijn echter nog niet meegenomen in het gerapporteerde ex-ante percentage van 53,9%.

Conclusie is dat het risiconiveau op basis van de geconsolideerde asset allocatie en het vereist eigen vermogen lager was ten opzichte van de doelstellingen. Het renterisico in op geconsolideerd niveau is met een renteaftdekking van 72,1% lager dan de norm.

Met een geconsolideerd afdekkingspercentage van 72,1% is het renterisico op de balans van het MPF overigens een stuk lager dan bij de meeste andere pensioenfondsen.

Hoewel het risiconiveau, gemeten in termen van het vereist eigen vermogen, van het MPF niet hoog is, is de financiële positie op geconsolideerd niveau van het MPF toch kwetsbaar voor een financiële crisis. Dat komt door de lage actuele dekkingsgraad (inclusief UFR) van 107,7%. Uit onderstaande heatmap blijkt dat bij een aandelencorrectie van meer dan 10% en/of een rentedaling van meer dan 0,5% de actuele dekkingsgraad (inclusief UFR) snel richting 100% in het rode gebied kan dalen; dat is onder het minimum vereiste dekkingsgraad van 103,6%¹⁷. Dit is in het afgelopen jaar dan ook gebeurd. In de periode februari tot en met oktober 2020 bevond de actuele dekkingsgraad zich onder de minimum vereiste dekkingsgraad. Een stijging van aandelen en rente kan uiteindelijk leiden tot een dekkingsgraad in het groene gebied; boven de strategisch vereiste dekkingsgraad van 110,9%.

⁹ $5,1\% = 8,1\% * 63\%$. De verhouding van het vermogen in herverzekerd/vrij depot is 37%/63%.

¹⁰ Investment Policy Statement oktober 2019 p.12 en 13.

¹¹ Bron: Integraal dashboard 31 december 2020 p.18.

¹² Bron: Investment Policy statement p.16.

¹³ Bron: K-staten Q4 2020

¹⁴ Bron: K-staten Q4 2020.

¹⁵ Verhouding tussen de waardes van de voorzieningen van de twee depots.

¹⁶ $53,9\% * 60\% + 100\% * 40\% = 72,1\%$.

¹⁷ Bron: berekening minimum vereiste dekkingsgraad ultimo 2019 door AGH

Tabel 31: gevoeligheidsanalyse (eenmalige schokken) - geconsolideerd

Actuele dekkingsgraad (UFR-rente)		Verandering rente (invloed income portefeuille)				
		-1,0%	-0,5%	0,0%	0,5%	1,0%
Rendement returnportefeuille	-20,0%	95,4%	98,2%	101,3%	104,7%	108,4%
	-10,0%	98,0%	101,1%	104,5%	108,3%	112,4%
	-5,0%	99,3%	102,5%	106,1%	110,1%	114,4%
	0,0%	100,5%	104,0%	107,7%	111,9%	116,4%
	5,0%	101,8%	105,4%	109,3%	113,6%	118,4%
	10,0%	103,1%	106,8%	110,9%	115,4%	120,4%
	20,0%	105,7%	109,7%	114,1%	119,0%	124,3%

UFR gevoeligheidsanalyse: **rood**: onder het minimaal Vereist Eigen Vermogen, **groen**: boven het Vereist Eigen Vermogen

Bron: Integraal dashboard 31 december 2020 p.40.

3.5.5 Z-score

De z-score wordt ieder jaar berekend. Dit doen we door het daadwerkelijke rendement van de beleggingsportefeuille van het pensioenfonds te vergelijken met rendement van de normportefeuille. Vervolgens wordt gekeken naar de samenstelling van het belegde vermogen en dan met name de verhouding tussen aandelen en obligaties. Uit die verhouding komt een getal. Het verschil in rendement tussen de feitelijke portefeuille en de normportefeuille wordt gedeeld door dat getal. De uitkomst daarvan is de z-score in een bepaald jaar.

Naast de jaarlijks berekende z-score wordt een zogenaamde performancetoets gedaan. Beleggen is een zaak van de lange termijn. Daarom tellen we de z-scores van de afgelopen 5 jaar bij elkaar op.

De uitkomst daarvan delen we door de wortel van 5. Dit wordt ook wel de "ongecorrigeerde" performancetoets genoemd. Bij die uitkomst moet een wettelijk bepaalde factor van 1,28 worden opgeteld, daarmee komen we tot de gecorrigeerde performancetoets. Deze moet positief zijn.

In de tabel zijn de z-scores en de uitkomsten van de (ongecorrigeerde) performancetoets over de afgelopen vijf jaar weergegeven.

Jaartal	Z-score	Performancetoets
2016	0,154	0,40
2017	0,944	0,99
2018	0,228	1,08
2019	0,587	1,00
2020	0,753	1,19

3.6 Risico en beheersing

Het risico- en rendementsdenken en handelen is in 2020 structureel onderdeel geweest van de bestuurlijke cyclus van het MPF. In 2020 was er veel focus op het goed borgen van operationele risico's in de pensioenadministratie en het versterken van thematische risico's zoals IT. Risicomanagement is geïntegreerd in de bedrijfsvoering en besluitvorming van het MPF en wordt op een gestructureerde wijze doorlopen en draagt bij aan een beheerste en integere bedrijfsvoering.

Het MPF werkt met het COSO-Enterprise Risk Management (ERM) en het RAVC-model voor het concretiseren van het risicomanagementproces aan de ene kant en de risicohouding en risicobereidheid aan de andere kant. De functie van deze modellen is om een gestructureerd proces te doorlopen, zodat er procesmatig geen hiaten zijn.

Het MPF heeft een driedeling aangebracht in het risicomanagementproces: een strategische risicomanagementcyclus, een operationele risicomanagementcyclus en een thematische risicomanagementcyclus. Deze drie cycli worden in de periodiciteit geïntegreerd in de bestuurlijke agenda.

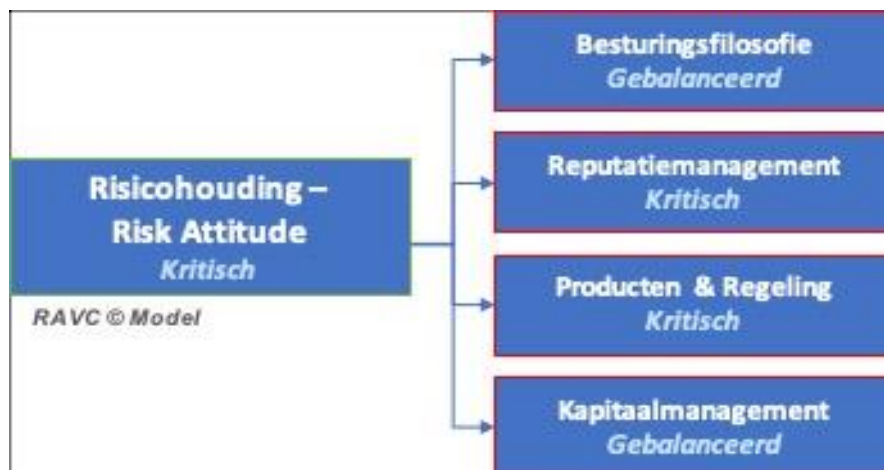
1. Strategische risicomanagementcyclus

Deze cyclus behelst onder andere het inrichtingsvraagstuk over risico-governance, risicohouding van het MPF en risicobereidheid vastgesteld door het MPF en de strategische risico's in relatie tot het strategisch plan. In 2020 heeft het MPF het IRM proces zorgvuldig doorlopen met daarbij de nadruk op het risicoprofiel van het pensioenfonds in relatie tot de discussie over de toekomst van het pensioenfonds.

Risicohouding

In 2019 heeft het MPF de risicohouding herijkt. In 2020 zijn hierin geen wijzigingen aangebracht. Volgens het gehanteerde RAVC-model is de risicohouding ten aanzien van besturingsfilosofie en kapitaalmanagement 'gebalanceerd' en ten aanzien van reputatiemanagement en producten & regeling 'kritisch'. De overall risicohouding is 'kritisch'.

Dit betekent dat het pensioenfonds een risicomijdende risicohouding heeft. De weging van de risicohouding is gedaan op een vijfpuntsschaal van nul, kritisch, gebalanceerd, opportuun en maximaal.

Risicobereidheid

De risicobereidheidsprincipes zijn op basis van de risicohouding gedefinieerd en heeft geleid tot een aantal financiële en niet financiële waarden (riskbeliefs), die opgenomen worden in het beleid c.q. dat bestaand beleid wordt aangescherpt:

Besturingsfilosofie – Gebalanceerd	
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes	
1.	Wij zijn integer als mens en bestuurslid, handelend uitsluitend in belang van fonds en stakeholders op basis van onze kernwaarden.
2.	Wij wegen de risico's en nemen die mee in de besluitvorming.
3.	Wij staan open voor kritiek en argumenten, vrij van last en ruggenspraak, met evenwichtige inbreng en het vermogen om te luisteren om te komen tot evenwichtige besluitvorming.
4.	Fondsorganen kunnen in hun eigen rol blijven, Cao-conflicten blijven buiten de bestuurstafel.
5.	Wij maken duidelijke afspraken over de uitbesteding en houden de regie.

Reputatiemanagement – <i>Kritisch</i>
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij onderhouden een goede relatie met deelnemers en werkgevers.
2. Wij streven naar vertrouwen en draagvlak bij stakeholders
3. Wij voldoen aan wet en regelgeving en zijn scherp op het voorkomen van integriteitsschendingen.
4. Ons beloningsbeleid is sober en uitlegbaar, wel kostendekkend
5. Wij vinden de goede reputatie van het fonds belangrijk, maar voeren geen actief beleid om in de pers te komen
Producten en Regeling – <i>Kritisch</i>
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij zijn bereid te investeren in het handhaven van een optimale bedrijfsvoering
2. Onze uitvoeringspartners werken volgens dezelfde normen als wij (risicohouding, integriteit)
3. De afspraken met de uitbestedingspartners zijn duidelijk vastgelegd en de uitvoering ervan is in lijn met de doelstellingen van het fonds
4. Het fonds beschikt over een integere pensioenadministratie en IT-organisatie en wil de kans op fouten en datalekken minimaliseren
5. Onze besluiten zijn gebaseerd op adequate en efficiënte data integriteit/betrouwbaarheid
6. Onze fondsdocumenten zijn met elkaar in overeenstemming
Kapitaalmanagement – <i>Gebalanceerd</i>
Onze pensioenfondswaarden – risicomanagementbereidheidsprincipes
1. Wij streven naar een lange termijn pensioenresultaat dat acceptabel is voor onze deelnemers
2. Wij doen wat binnen onze mogelijkheden ligt om de nominale toezeggingen na te komen
3. Onze beleggingsbeliefs zijn leidend bij het nemen van beleggingsbeslissingen
4. We wijken niet af van onze beleggingsovertuigingen, tenzij hier een zwaarwegend belang voor is
5. Wij hebben geen visie op rente en valuta
6. Wij willen niet zelf beleggen

Strategische risico's, inclusief FOCUS van DNB

Aan de basis van risicomanagement staan de missie, visie, kernwaarden en strategische doelstelling van het MPF. De strategische doelstelling van het MPF is om binnen de werkingsfeer de (gewezen) deelnemers en de pensioengerechtigden te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. In 2020 heeft het MPF de strategische risico's herijkt en ook vergeleken met het DNB normenkader strategische risico's. Dit zijn de belangrijkste risico's die het behalen van de strategische doelstelling in de weg staan. De strategische risico's inclusief beheersmaatregelen zijn:

1. Continuïteit

De beheersmaatregelen zijn anticiperen op wetgeving, een strategisch plan opstellen, scenario's uitwerken om een weloverwogen besluit te nemen, onderzoeken samenwerking met andere partijen / fondsen, overleg met sociale partners en herzien afspraken / uitvoeringsovereenkomst.

2. Ontwikkelingen in de sector

De beheersmaatregelen zijn het proberen om werkgevers die niet meer onder de verplichtstelling zouden vallen te behouden, samengaan met andere fondsen, acquisitieplan, de eigen financiën op orde brengen en het kostenbewustzijn vergroten.

3. Uitbesteding (waaronder cyberrisico)

De beheersmaatregelen zijn uitbestedingsbeleid, DVO en SLA, monitoring uitbesteding (o.a. ISAE 3402 type II), continuïteitsplan en fall back scenario, samenwerking met andere fondsen, IT-beleid en periodiek kijken naar budget voor vernieuwing en IT-planning, structurele maatregelen in en rond systemen ter bescherming tegen cybercrime, afspraken met uitvoerders over budgettering en financiering, compliant zijn op toekomstige ontwikkelingen en countervailing power vanuit het MPF naar de uitbestedingspartner.

4. Verandervermogen bestuurders

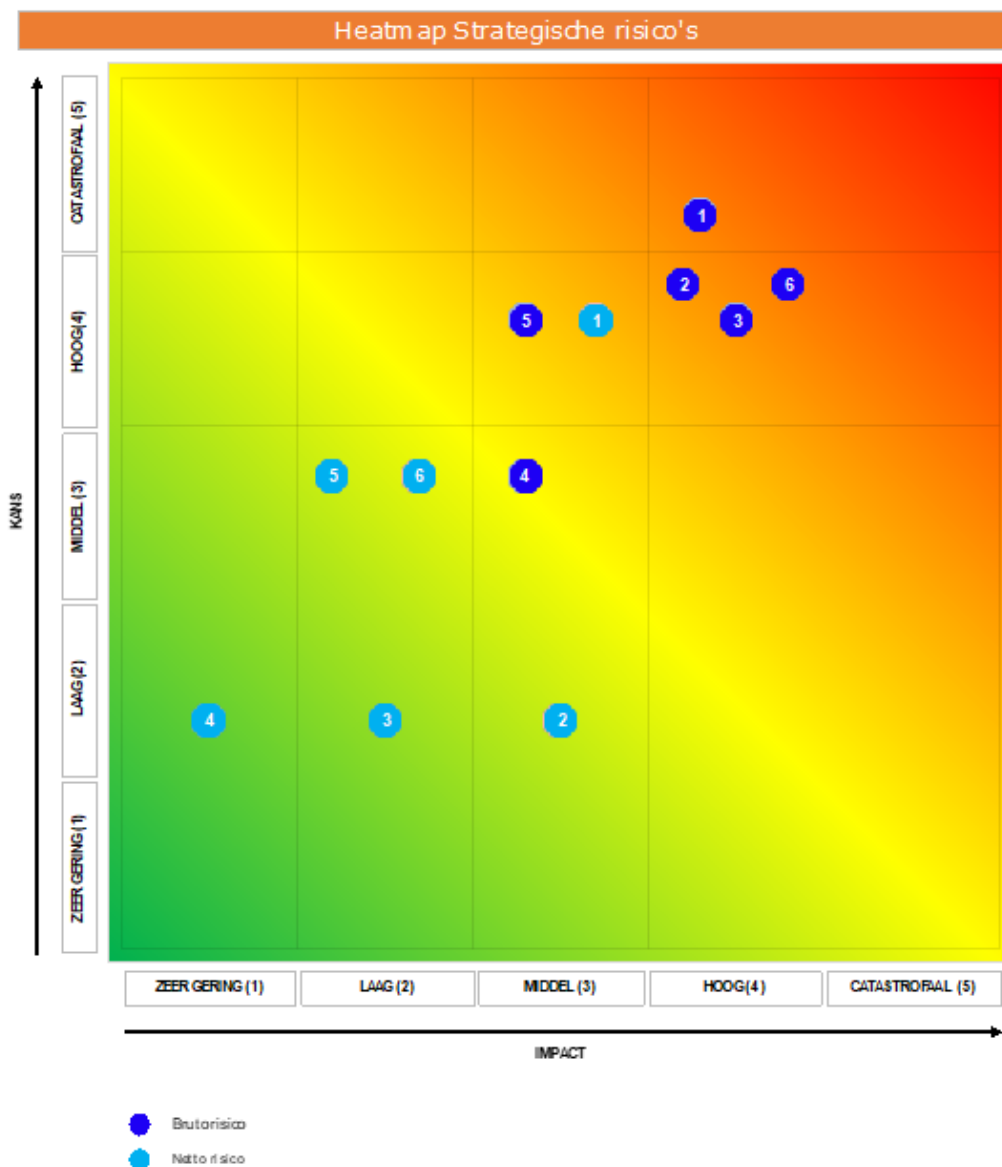
De beheersmaatregelen zijn opleidingsplan voor het op peil houden van kennis en kunde om te besturen, selectieprocedure van bestuurders vooraf door sociale partners, het opstellen en hanteren van een profielschets voor bestuurders in relatie tot complementariteit om vast te stellen waar kandidaat-bestuurders aan moeten voldoen, jaarlijkse zelfevaluatie bestuur en een open cultuur om elkaar te kunnen aanspreken op ontbreken verandervermogen.

5. Verandervermogen uitvoerders

De beheersmaatregelen zijn strenge SLA-normen stellen en deze strak monitoren op naleving, het up to date houden van systemen, controles op de SLA-normen, een verhoogd risicomanagement proces hanteren, het aanscherpen van het beleid waar nodig na incidenten, een juridisch correcte uitvoeringsovereenkomst, monitoring van de SLA door rapportages en een jaarlijks evaluatiegesprek met de uitvoerders en in optie een selectieproces.

6. Rente- en marktontwikkelingen

De beheersmaatregelen zijn lange termijn beleggingsplan, beoordeling en monitoring van beleggingscategorieën (investment cases), afdekking renterisico, asset mix, maandelijks rapportage renteontwikkeling en reguliere dashboard rapportage.

Strategische risico's:

1. Continuïteit
2. Ontwikkelingen in de sector
3. Uitbesteding
4. Verandervermogen bestuurders
5. Verandervermogen uitvoerders
6. Rente-en marktontwikkelingen

2. Operationele risicomanagementcyclus

Deze cyclus gaat over het expliciteren van de operationele (IT)-, compliance- en financiële risico's die gelopen worden in de uitvoeringsketen. Het MPF zet, binnen de kaders van het geformuleerde risicobeleid, in op maximalisatie van het rendement op het vermogen.

Matching- en renterisico

Matching- en renterisico is het risico dat rentefluctuaties - als gevolg van ontoereikende afstemming tussen rentegevoelige activa en passiva op het gebied van rentelooptijden en rentevoet - leiden tot ongewenste effecten op de balans en het resultaat.

Het MPF onderscheidt een ex-ante renteafdekking en een ex-post renteafdekking en heeft voor de hoogte van de ex-ante bepaling risico grenzen vastgesteld. De renteafdekking heeft het MPF deels beschermd voor de effecten van rentedaling. Van rentestijging profiteert het MPF alleen van het deel van het renterisico dat niet is afgedekt.

- Risicobereidheid: Laag. Als de vastgestelde bandbreedte wordt overschreden kan dit gevolgen hebben voor de dekkinggraad van het MPF. De impact van het risico kan groot zijn. Het bestuur onderkent de grote impact van kleine rentebewegingen op de waarde van de verplichtingen van het MPF.
- Beheersmaatregelen: Bij de ALM-studie wordt beoordeeld of de strategische renteafdekking het gewenste niveau heeft passend bij de risicohouding van het bestuur. De hoogte van de renteafdekking wordt voortdurend nauwlettend gevolgd door de vermogensbeheerder. Ieder kwartaal wordt het renterisico in de risicorapportage gemonitord. In 2020 is door het bestuur het besluit genomen om de dynamische renteafdekking aan te passen naar een vaste renteafdekking, zodat dit meer in lijn is met de investment beliefs ('Wij hebben geen visie op rente').

Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat niet binnen een redelijk afzienbare termijn tegen een redelijke prijs gehandeld kan worden. Dit kan ervoor zorgen dat bij derivatenposities, tijdens volatiele marktomstandigheden, onvoldoende onderpand beschikbaar is om aan de bijstortingsverplichting te voldoen via fondsen met dagelijkse liquiditeit. Liquiditeitsrisico speelt ook een rol bij derivatenposities waarvoor onderpand dient te worden aangehouden en is het grootst tijdens volatiele marktomstandigheden. Met behulp van het SLM-fonds wordt het renterisico afgedekt door middel van renteswaps. Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- Risicobereidheid: Beperkt. Als de vastgestelde bandbreedte wordt overschreden kan dit gevolgen hebben voor de dekkinggraad van het MPF.
- Beheersmaatregelen: Ieder kwartaal wordt het liquiditeitsrisico in de risicorapportage gemonitord.

Inflatierisico

Inflatierisico is het risico dat de instelling onvoldoende in staat is om (toenemende) verplichtingen als gevolg van (verwachte aanpassing aan) inflatie te financieren zonder belanghebbenden te benadelen. Gegeven de ambitie voor toeslagverlening voor de meeste pensioenfondsen is dit een substantieel risico welke toeneemt naarmate de inflatie verder stijgt. Een eventueel gebrek aan toeslagverlening leidt tot een dalende koopkracht van toekomstige pensioenen. Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- Risicobereidheid: Het inflatierisico wordt niet actief afgedekt. Dit kan betekenen dat de geïndexeerde pensioentoezeggingen geheel of gedeeltelijk niet kunnen worden uitgekeerd. Dit risico is niet van te voren te becijferen.

- **Beheersmaatregelen:** De indexatie-ambitie wordt in de ALM-studie getoetst. De kans op indexatie wordt inzichtelijk gemaakt in de haalbaarheidstoets. Ieder kwartaal wordt het inflatierisico in de risicorapportage gemonitord.

Valutarisico

Valutarisico is het risico op een negatieve verandering van de activa als gevolg van een verandering in de wisselkoers van vreemde valuta (ten opzichte van de euro). Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- **Risicobereidheid:** Sterk gereduceerd door (gedeeltelijke) afdekking van het openstaande valutarisico. De te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkinggraad en is niet direct te kwantificeren. Echter door het valutarisico (gedeeltelijk) af te dekken wordt dit risico zeer beperkt.
- **Beheersmaatregelen:** Ieder kwartaal wordt het valutarisico in de risicorapportage gemonitord.

Aandelenrisico

Het aandelenrisico is het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels)portefeuille. Items binnen aandelenrisico zijn volatiliteitsrisico en concentratierisico.

Het volatiliteitsrisico is het risico van veranderingen in de waarde van (verhandelbare instrumenten binnen) de portefeuille als gevolg van wijzigingen in marktprijzen.

Het concentratierisico is het risico dat als gevolg van ontoereikende diversificatie binnen de portefeuille een bepaalde ontwikkeling of gebeurtenis een bovengemiddeld effect heeft op de waarde van de portefeuille.

Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- **Risicobereidheid:** Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkinggraad.
- **Beheersmaatregelen:** In de ALM-studie wordt de gewenste allocatie naar aandelen en zakelijke waarden bepaald aan de hand van het risicoprofiel. Door middel van de risicorapportage wordt het aandelenrisico, volatiliteitsrisico en concentratierisico inzichtelijk gemaakt en waar nodig bijgestuurd. Ter beheersing van het concentratierisico krijgt het pensioenfonds een waarschuwingssignaal als een land- of sector-exposure boven de grenswaarde van 65% komt.

Kredietrisico

Kredietrisico is het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen, ontvangen garanties) niet nakomt.

Items binnen kredietrisico zijn defaultrisico, volatiliteitsrisico, concentratierisico, tegenpartijrisico en securities lending. Het MPF heeft voor de bepaling van dit risico grenzen vastgelegd.

- **Risicobereidheid:** Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkinggraad.
- **Beheersmaatregelen:** In de kwartaalrapportage wordt de credit-rating van de vastrentende portefeuille gemonitord. Er zijn grenzen gedefinieerd met betrekking tot het deel van de vastrentende waarden dat een rating heeft van BBB of hoger.

Herverzekeringsrisico

Herverzekeringsrisico is het risico dat als gevolg van een negatieve kredietontwikkeling bij de herverzekeraar een waardevermindering van de totale activa tot gevolg kan hebben.

- **Risicobereidheid:** Laag. Als dit risico zich voordoet, heeft dit gevolgen voor de dekkinggraad. Echter de kans dat de herverzekeraar niet kredietwaardig is, is klein.
Beheersmaatregelen: Ieder kwartaal wordt de rating van de herverzekeraar beoordeeld. Het bestuur is zich ervan bewust dat ratings afgegeven door ratingsbureaus achterlopen op de actualiteit. Om die reden wordt ook de creditspread van andere verzekeraars gevolgd.

Omgevingsrisico

Omgevingsrisico is het risico dat:

1. de ondernemingen in de werkingssfeer van het MPF zich onttrekken aan de verplichtstelling;
2. de invulling van het beleggingsbeleid niet aan de normen die het maatschappelijk verkeer hieraan stelt voldoet;

3. de (financiële) positie van het fonds negatief wordt beïnvloed door externe (bijvoorbeeld politieke en/of Europese) besluitvorming.

- Risicobereidheid: Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkinggraad.
- Beheersmaatregelen: Het beleid van maatschappelijk verantwoord beleggen wordt uitgevoerd door Aegon. Met de risicorapportage wordt gemonitord of Aegon zich heeft gehouden aan de uitsluitingenlijst van landen en bedrijven waarin niet wordt belegd.

Operationeel risico

Operationeel risico is het risico dat ontstaat als gevolg van het falen van interne processen, menselijke en technische tekortkomingen en onverwachte externe gebeurtenissen.

- Risicobereidheid: Dit risico is niet te kwantificeren, maar de te verwachten impact kan betrekking hebben op de dekkinggraad.
- Beheersmaatregelen: Op kwartaalbasis wordt het gevoerde beleid geëvalueerd. Jaarlijks vinden evaluatiegesprekken plaats met de partijen waaraan is uitbesteed.

Verzekeringstechnisch risico

Het actuariel risico en de hierbij behorende rekenregels en tabellen, inclusief het monitoren en evalueren hiervan wordt in verschillende lijnen vanuit de risicogovernance geïnitieerd, geanalyseerd, geprioriteerd en geëvalueerd. De adviserende actuaire en de pensioen- en communicatiecommissie (PCC) zijn initierend, en leggen een bepaald verzekeringstechnisch risico voor aan het bestuur. De IRM commissie analyseert deze risico's en toetst ook of ze in het risicoprofiel passen van het fonds. De certificerende actuaire kijkt dit vanuit haar wettelijke taak.

- De risicobereidheid past binnen het domein van het kapitaalmanagement (als risicodomein). Vanuit het normenkader van het fonds is in 2020 een aantal verzekeringstechnische risico's besproken zoals grondslagen, modellenbeheer en het contract met AEGON Assetmanagement. Rekening houdend met het normenkader en de beheersing hierop is het nettorisico laag.
- De beheersmaatregelen liggen in de monitoring van de rapportage over het verzekeringstechnisch risico en ook de ISAE-verklaringen van partijen, die zijn goedgekeurd door accountants. Hiernaast wordt het risico ook in het sleutelfunctiehoudersoverleg (dat na IORP II door het fonds is ingevoerd) besproken door de drie sleutelfunctiehouders. Ieder vanuit zijn eigen rol en verantwoordelijkheid.

Uitbestedingsrisico

Uitbestedingsrisico is het risico dat veranderingen van de bedrijfsvoering bij de vermogensbeheerder of de pensioenuitvoerder negatief zijn voor de te leveren kwaliteit.

- Risicobereidheid: Beperkt.
- Beheersmaatregelen: Het MPF ziet de beheersing van de uitbesteding van zowel het vermogensbeheer als de pensioenadministratie als een risico waarvoor extra aandacht vereist is. Beide partijen leggen periodiek verantwoording af over de dienstverlening door middel van rapportages.

IT-risico

IT-risico is het risico dat het IT-beleid, systemen en applicaties onvoldoende zijn ter ondersteuning van de operationele processen.

- Risicobereidheid: De IRM-commissie besteedt aandacht aan de kwalificatie van de IT-risico's. Er wordt periodiek een risicoanalyse uitgevoerd met het voltallige bestuur.
- Beheersmaatregelen: Het bestuur houdt nauwgezet toezicht op de uitbestede werkzaamheden en wel op zodanige wijze dat het de bedrijfsprocessen op een adequate wijze kan (blijven) beheersen.

Integriteitsrisico

Het integriteitsrisico is het risico dat de integriteit van het MPF dan wel het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van het MPF in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door het MPF opgestelde normen.

Dit risico is nader onderverdeeld in benadeling derden, voorwetenschap, witwassen, terrorismefinanciering en onoorbaar handelen.

- Risicobereidheid: Eind 2019 heeft het MPF een uitgebreide integriteitsrisicoanalyse uitgevoerd. Hierbij zijn de bestaande beheersmaatregelen getoetst op effectiviteit en zijn aanvullende beheersmaatregelen gedefinieerd. Dit is in 2020 tevens nader besproken in de bestuurlijke commissies. Hierbij is gekeken naar integriteitsaspecten bij het MPF zelf alsmede bij de partijen waaraan werkzaamheden zijn uitbesteed. Het inherent risico wordt door het bestuur als aanzienlijk ingeschat. De overall risicotolerantie met betrekking tot integriteitsrisico is laag.
- Beheersmaatregelen: Integer handelen is binnen het MPF verankerd in de totale compliance-structuur. Alle betrokkenen bij het MPF, zowel intern als extern, worden geacht te voldoen aan het geheel van interne en externe wetten, regelgeving, dat op het MPF van toepassing is. Bij bestuursbesluiten wordt altijd in ogenschouw genomen of er voldoende rekening is gehouden met evenwichtige belangenbehartiging en of er sprake is van mogelijke integriteitsissues. Het MPF beschikt onder andere over een integriteitsbeleid, een gedragscode, een klokkenluiders- en incidentenregeling, een klachtenregeling, een geschillenregeling en een geschillencommissie. Het MPF inventariseert jaarlijks de (neven)functies bij de leden van de fondsorganen. Bij de jaarlijkse bespreking van de naleving van de gedragscode wordt tevens stilgestaan bij (wijzigingen in) privérelaties of –belangen. Integriteit is verder een belangrijk onderdeel van de jaarlijkse zelfevaluatie van het bestuur.

Op het gebied van witwassen en terrorismefinanciering volgt het MPF de wet- en regelgeving en ziet er op toe dat de externe uitvoerders deze opvolgen. Beheersmaatregelen zien op het reduceren van zowel de kans als de impact van het risico.

Juridisch risico

Juridisch risico is het risico waarbij onvoldoende eenduidige formulering in contracten kan leiden tot meerdere interpretaties. Bij de implementatie van het nFTK heeft het MPF stilgestaan bij het juridische risico. Het juridisch risico heeft daarnaast betrekking op de mogelijkheid dat niet alle besluiten goed worden vastgelegd in de Abtn of dat niet aan de procedure-eisen wordt voldaan.

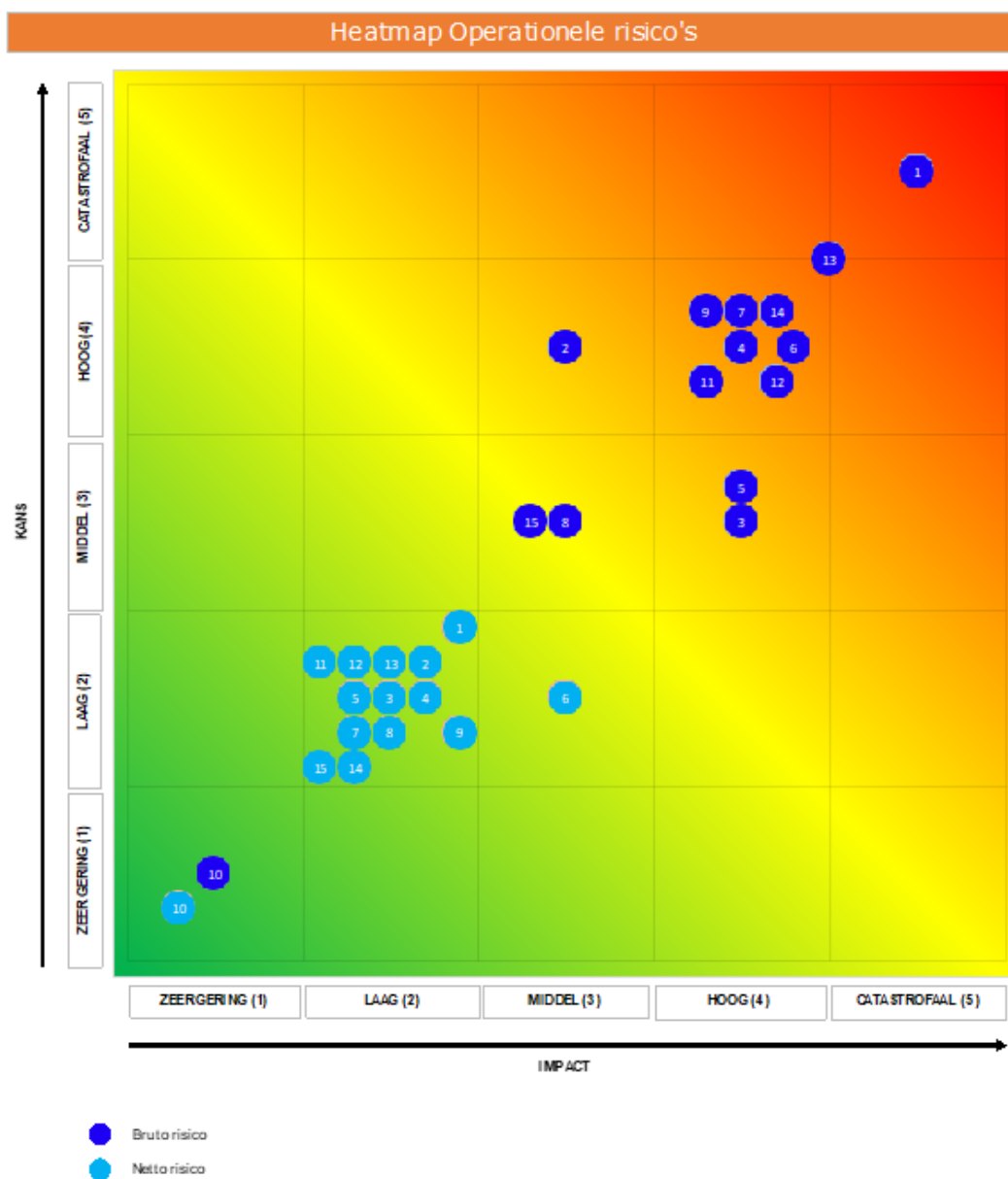
- Risicobereidheid: Het bestuur is zich ervan bewust dat dit risico aanwezig is.
- Beheersmaatregelen: Controle van contracten op aansprakelijkheid, marktconformiteit en beleid vindt plaats door een extern ingeschakelde juridisch adviseur.

Sponsorrisico

Het sponsorrisico is het risico dat sprake is van ondoelmatige procesinrichting dan wel procesuitvoering. Hierbij valt te denken aan: faillissementsrisico (sponsor), financieringsrisico (fonds), beëindiging contract (bijv. fusie of overname), investering in sponsor en belangenverstremming fonds en sponsor. De beheersmaatregelen zijn onder andere herverzekering en het ontbreken van een financiële band tussen sponsor en fonds (belegging of lening).

Communicatierisico

Het communicatierisico is het risico dat imagoschade en draagvlakvermindering optreedt als gevolg van niet-begrijpelijke deelnemerscommunicatie, geringe prestatietransparantie en onvoldoende aansluiting bij beleving van deelnemers. De beheersmaatregelen zijn onder andere de naleving van communicatierichtlijnen AFM en het opstellen van communicatiebeleid.

Operationele risico's

1. Matching/ renterisico's	9. Communicatierisico
2. Marktrisico's	10. Sponsorrisico
3. Marktrisico's, actief risico	11. Operationeel risico
4. Marktrisico's, alternatieve beleggingen.	12. Uitbestedingsrisico
5. Kredietrisico	13. IT-risico
6. Verzekeringstechnisch risico	14. Juridisch risico
7. Derivatenrisico	15. Integriteitsrisico
8. Omgevingsrisico	

Deze risico's worden opgenomen in de risicomanagementrapportage en worden besproken met het bestuur. In 2020 is deze cyclus door de bestuurlijke commissies beoordeeld op de noodzaak tot het doorvoeren van aanpassingen in de weging en de prioritering van de risico's.

3. Thematische risicomanagementcyclus

Er zijn door het MPF drie thema's in detail doorgenomen. Dit is het uitbestedingsrisico, IT-risico en de SIRA. Deze zijn uitvoerig en zeer gedetailleerd besproken in het bestuur.

Alle drie de cycli maken onderdeel uit van de reguliere planning & controlcyclus van het MPF en vormen zo een integraal onderdeel van de gehele bedrijfsvoering.

4. Risicogovernance bezien vanuit IORP II

Binnen het governance raamwerk van het MPF zijn op verschillende niveaus maatregelen nodig om te komen tot aanvaardbare restrisico's. De risico governancestructuur van het MPF is ingericht volgens het Three Lines Model. Dit model zorgt voor meerdere onafhankelijke controlelagen. De beheersmaatregelen in de lijn vormen de zogeheten *first line*. Functies zoals risicomanagement en compliancevormen de *second line of defense* en de externe auditoren zijn gepositioneerd in de *third line*.

De verbetering van de risicogovernance stond centraal in 2018 en 2019 vanwege de IORP II-wetgeving. In 2020 is de verdeling van de sleutelfuncties definitief geworden na goedkeuring door de DNB. In dat kader heeft het MPF de sleutelfuncties als volgt ingericht:

Sleutelfunctie	Houder van de functie	Vervuller van de functie
Risicomanagement	Bestuurslid (Voorzitter IRM-commissie)	IRM-commissie, ondersteund door externe partij
Interne audit	Bestuurslid	Uitbesteed aan externe partij
Actuarieel	Uitbesteed aan certificerend actuaris	Uitbesteed aan certificerend actuaris

De IRM-commissie is een tweedelijns commissie.

3.7 Uitvoeringskosten

3.7.1 Transparantie

Het bestuur van het MPF vindt dat scherp op alle kosten gelet moet worden. Door de toenemende wet- en regelgeving neemt de druk op de kosten toe. Deelnemers willen inzicht in de kosten van de uitvoering van de pensioenregeling, de vermogensbeheerkosten en transactiekosten. Het MPF geeft daarom in het bestuursverslag transparant inzicht in de kosten. Overigens wijst het bestuur erop dat er geen direct verband bestaat tussen de hoogte van de kosten en het behaalde resultaat.

Het MPF rapporteert met ingang van het boekjaar 2016 volgens de richtlijnen voor de kostentransparantie van de Pensioenfederatie. Over de transactiekosten binnen de beleggingsfondsen rapporteert het MPF vanaf boekjaar 2017 in het bestuursverslag. Er worden drie kostensoorten onderscheiden: de kosten van het pensioenbeheer, de kosten van het vermogensbeheer en de transactiekosten. Hierna wordt nader op de drie kostensoorten ingegaan.

In april 2021 heeft het fonds een zogenoemde normoverdragende brief ontvangen van de Autoriteit Financiële Markten met betrekking tot vastgestelde onjuistheden in de toelichting van de uitvoeringskosten in het jaarverslag 2019. Dit betrof een meer specifieke toelichting welke wel herleid kon worden uit het jaarverslag, maar niet aansloot met de wetgeving. Het fonds heeft dit in boekjaar 2020 aangepast."

3.7.2 Kosten van pensioenbeheer

Het MPF heeft besloten om ten eerste in het jaarverslag 2019 de bestuurskosten, waaronder de Administratiekosten vergoeding, volledig onder de pensioenuitvoeringskosten te rapporteren. Dit is conform het Besluit uitvoering Pensioenwet artikel 10a. Voorheen werden deze kosten voor 50% toegerekend aan de kosten vermogensbeheer. De totale kosten van pensioenbeheer bedragen voor 2020 € 2.676 (2019: € 2.068). Omgerekend is dit afgerond € 452 (x € 1,00) per deelnemer excl. gewezen deelnemers (2019: € 367 (x € 1,00)).

BESTUURSVERSLAG

Deze kosten zijn berekend door de totale pensioenuitvoeringskosten te delen door het totaal aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden ultimo 2020, overeenkomstig de "Aanbevelingen Uitvoeringskosten" van de Pensioenfederatie. De pensioenbeheerkosten bestaan uit kosten deelnemers en pensioengerechtigden, kosten werkgevers, kosten financieel beheer, bestuurskosten (heffingen van de toezichthouders, adviseurs, juridische kosten, werkgeverskosten) communicatiekosten en overige kosten.

De kosten per deelnemer zijn in 2020 hoger dan in 2019. Dit is voornamelijk te verklaren door het onderzoek naar de toekomst van het pensioenfonds en de daaraan verbonden voorbereidende werkzaamheden voor een mogelijk besluit tot collectieve waardeoverdracht naar een ander bedrijfstakpensioenfonds.

Pensioenbeheerkosten

	2020	2019
Accountantskosten	69	74
Controle en advies Actuaris	49	127
Kosten adviseurs	183	126
Contributies en bijdragen	62	52
Bestuurskosten	383	264
Projectkosten	562	493
Overige kosten	33	43
	1.340	1.180
	2020	2019

	2020	2019
Administratiekosten		
Pensioenadministratie (deelnemers en werkgevers)	339	249
Financiële administratie	211	206
Bestuursondersteuning	785	433
	1.335	888
Totaal uitvoeringskosten	2.676	2.068

Aantal deelnemers

	2020	2019
Actieve deelnemers	3.525	3.312
Gewezen deelnemers (slapers)	5.924	6.246
Pensioengerechtigden	2.388	2.330
Totaal	11.837	11.888

BESTUURSVERSLAG

Kosten pensioenbeheer

	2020	2019
Totale kosten pensioenbeheer	2.676	2.068
Waarvan kosten Pensioenuitvoerder (excl transitiekosten)	1.335	888

Kosten per deelnemer

	2020	2019
Kosten per deelnemer exclusief gewezen deelnemers *)		
Totale kosten pensioenbeheer	452	368
Kosten Pensioenuitvoerder	226	157
Kosten per deelnemer inclusief gewezen deelnemers **)		
Totale kosten pensioenbeheer	226	174
Kosten Pensioenuitvoerder	113	75
Kosten BTW Uitvoerder per deelnemer		
exclusief gewezen deelnemers *)	39	27
inclusief gewezen deelnemers **)	20	13

*) De kosten per deelnemer worden berekend door de betreffende kosten te delen door de som van het aantal actieve deelnemers en de pensioengerechtigden.

***) De kosten per deelnemer worden berekend door de betreffende kosten te delen door de som van het aantal actieve deelnemers, gewezen deelnemers (slapers) en de pensioengerechtigden.

Begroting pensioenbeheerkosten

Het budget voor de pensioenbeheerkosten bedroeg € 1.985 (2019: € 1.802). Het verschil tussen de begroting en realisatie wordt voornamelijk veroorzaakt doordat in de begroting de kosten voor projecten grotendeels pro memoria waren opgenomen.

Beloning bestuursleden, leden verantwoordingsorgaan en raad van toezicht

Het bestuur van het MPF ontvangt een vergoeding voor de werkzaamheden die het voor het MPF verricht. Voor de bepaling van de hoogte van deze vergoeding hanteert het bestuur de minimale tijdsbesteding zoals aangegeven door DNB voor een bestuurslid dan wel voorzitter van een klein pensioenfonds, vermenigvuldigd met de vervangingswaarde zoals vastgesteld door de Pensioenfederatie voor bestuurders van een klein pensioenfonds.

Het bestuur heeft per 1 januari 2020 zijn beloningsbeleid aangepast. Het beloningsbeleid is m.i.v. 2020 gebaseerd op de suggestie die de Pensioenfederatie in 2011 voor middelgrote pensioenfonds deed. Dat bedrag wordt jaarlijks verhoogd met de stijging van het indexcijfer van de cao-lonen bij gesubsidieerde instellingen zoals door het CBS gepubliceerd vanaf het eerste kwartaal van 2011 tot en met het vierde kwartaal van 2018. Voor de vergoeding aan bestuursleden en leden van de raad van toezicht wordt verder aangesloten bij de DNB-uitgangspunten inzake tijdsbesteding (voltijdsequivalent ofwel VTE).

Op grond van dit aangepaste beloningsbeleid ontvangen de bestuursleden op jaarbasis een vaste vergoeding van € 28.000 (x € 1,00). In deze vergoeding is onder meer inbegrepen het bijwonen van vergaderingen en seminars en het bezoeken van werkgevers. De werkgevers- en werknemersvoorzitter ontvangen een bedrag van € 42.000 (x € 1,00) per jaar.

De leden van de raad van toezicht ontvangen een door het bestuur van het MPF vastgestelde vaste vergoeding per jaar van € 14.000 (x € 1,00). De voorzitter ontvangt jaarlijks € 28.000 (x € 1,00).

De leden van het verantwoordingsorgaan ontvangen voor hun werkzaamheden op jaarbasis een vaste vergoeding van € 2.250 (x € 1,00). Voor de voorzitter van het VO geldt een vaste vergoeding van € 3.375 (x € 1,00) per jaar.

Het bestuur heeft voor bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan gekozen voor een vaste jaarlijkse reiskostenvergoeding per vooraf bepaalde afstandscategorie welke categorieën in een tabel zijn vastgelegd. Deze reiskostenvergoeding komt bovenop de jaarlijkse vergoeding. Omdat het bestuur heeft gesloten om een groot deel van de vergaderingen in 2020 digitaal te houden, is de vaste reiskostenvergoeding voor een deel van het jaar niet uitgekeerd.

Aan bestuurskosten is in 2020 een bedrag van € 382 (2019: € 264) aan vergoedingen aan bestuur, raad van toezicht en verantwoordingsorgaan uitgekeerd. Daarnaast is er budget beschikbaar voor het volgen van opleidingen. Het bestuur heeft het beloningsbeleid schriftelijk vastgelegd en op de website gepubliceerd.

3.7.3 Kosten vermogensbeheer

De kosten van vermogensbeheer bedragen 0,25% (2019 0,26%) van het gemiddeld belegd vermogen in eigen beheer. Deze bestaan uit beheerskosten en de aan vermogensbeheer toegerekende pensioenuitvoeringskosten. De beheerskosten zijn de kosten die periodiek door de vermogensbeheerder onttrokken worden uit het belegde vermogen. Het betreft hier de kosten die betaald worden aan de vermogensbeheerder Aegon en de custodian Citibank.

Het beleggingsbeleid met betrekking tot de aandelen is gebaseerd op het passief volgen van indexen, met een zo breed mogelijke spreiding, wat zorgt voor een lager risico en lage kosten (weinig transactiekosten en lage management fees) ten opzichte van actief beleid.

Transactiekosten

De transactiekosten bedragen 0,08% (2019: 0,06%) van het gemiddeld belegd vermogen. Transactiekosten vormen een aparte kostensoort, waarbij geldt dat de kosten worden bepaald door soort en omvang van de transacties die binnen de beleggingsportefeuille van het MPF plaatsvinden. Transactiekosten zijn onder te verdelen in toe- en uittredingskosten bij beleggingsfondsen, aan- en verkoopkosten bij directe belegging in beleggingstitels en acquisitiekosten, ook wel aangeduid als de transactiekosten binnen de beleggingsfondsen. De stijging van de transactiekosten wordt veroorzaakt door het feit dat de renteafdekking gedurende het boekjaar is aangepast, wat extra transactiekosten met zich mee heeft gebracht.

Het MPF belegt in beleggingsfondsen. De toe- en uittredingskosten die het MPF betaalt aan deze beleggingsfondsen zijn een goede indicatie van de kosten die de beheerder van het beleggingsfonds maakt om de financiële instrumenten aan te kopen of te verkopen, in geval middelen toevertrouwt of onttrokken worden aan de beleggingsfondsen.

BESTUURSVERSLAG

2020	Transactiekosten				Totaal
	Beheerfee (excl. Trans.kosten)	Performance fee	Exclusief Aan- en verkoopkosten	Aan-en verkoopkosten	
Kosten per beleggingscategorie					
Vastgoed	83	-	11	-	94
Aandelen	545	-	-41	-	504
Vastrentende waarden	664	-	272	-	936
Overige beleggingen	3	-	35	-	38
Kosten overlay beleggingen	249	-	157	-	406
Totaal kosten toe te wijzen aan categoriën	1.545	-	434	-	1.978
Overige vermogensbeheerkosten					
Korting beheerfee	-353				-353
Toegerekende beleggingskosten	151				151
Totaal overige vermogensbeheerkosten	-202				-202
Totaal kosten vermogensbeheer (excl. btw)	1.342				1.776
Btw	-				-
Totaal kosten vermogensbeheer (incl. btw)	1.342				1.776

2019	Transactiekosten				Totaal
	Beheerfee (excl. Trans.kosten)	Performance fee	Exclusief Aan- en verkoopkosten	Aan-en verkoopkosten	
Kosten per beleggingscategorie					
Vastgoed	79	-	21	-	100
Aandelen	499	-	-22	-	477
Vastrentende waarden	610	-	178	-	789
Overige beleggingen	1	-	26	-	27
Kosten overlay beleggingen	218	-	101	-	319
Totaal kosten toe te wijzen aan categoriën	1.407	-	305	-	1.712
Overige vermogensbeheerkosten					
Korting beheerfee	-306				-306
Toegerekende beleggingskosten	149				149
Totaal overige vermogensbeheerkosten	-156				-156
Totaal kosten vermogensbeheer (excl. btw)	1.250				1.556
Btw	-				-
Totaal kosten vermogensbeheer (incl. btw)	1.250				1.556

De toegerekende beleggingskosten betreffen de kosten van de beleggingsadviseur en de kosten van het expert lid van de beleggingsadviescommissie.

De negatieve transactiekosten bij aandelen ontstaan doordat voor het bepalen van een deel van de (impliciete) transactiekosten zoals bijvoorbeeld commissies die betaald worden aan brokers voor transacties of belastingen gebruik wordt gemaakt van de "last mid slippage-methode". Deze (wettelijk toegestane) methode gaat uit van het verschil tussen de prijs waarop wordt gehandeld ten opzichte van de verwachte prijs waarop wordt gehandeld en kan daarmee leiden tot negatieve transactiekosten. Deze impliciete kosten zijn het verschil tussen de prijs waarop een belegging wordt gewaardeerd op het moment van de transactie en de prijs waarop de transactie daadwerkelijk wordt uitgevoerd. Door het toepassen van deze methode is het mogelijk dat negatieve transactiekosten worden gerapporteerd.

	2020	2019
Gemiddeld belegd vermogen *	543.440	475.065
% van het gemiddeld belegd vermogen		
Beheerkosten incl. performance gerelateerde kosten	0,25%	0,26%
Transactiekosten	0,08%	0,06%
Totaal	0,33%	0,33%

In de hierboven gepresenteerde kosten voor de beleggingen zitten tevens kosten vermogensbeheer voor de beleggingen in het herverzekerde depot ter hoogte van € 315 (2019: € 274).

Budget vermogensbeheerkosten

Het budget van de kosten vermogensbeheer bedroeg € 1.600 (2019: € 1.524). Bij het opstellen van de begroting was nog geen rekening gehouden met het terugdraaien van de toerekening van de bestuurskosten aan de kosten vermogensbeheer.

LaneClark & Peacock benchmarking

Sinds 2014 zorgt LCP in samenwerking met de Pensioenfederatie voor inzicht in de uitvoeringskosten bij Nederlandse pensioenfondsen. In 2020 heeft het MPF meegedaan met de LCP kostenbenchmark over 2019.

3.7.4 Bestuursoordeel over kosten

Kosten van pensioenbeheer

De uitvoeringskosten zijn in 2020 ten opzichte van 2019 in absolute zin toegenomen met € 607.

Deze stijging is voornamelijk het gevolg van kosten die het fonds heeft gemaakt voor bestuursondersteuning (€ 352), bestuur (€ 119), pensioenadministratie (€ 90), projecten (€ 69) en externe adviseurs (€ 57).

De hogere kosten voor bestuursondersteuning worden veroorzaakt door de overstap van uitvoeringsorganisatie (met betrekking tot bestuursondersteuning), waarbij een ander, meer bij de onderliggende werkzaamheden passend, tarief werd afgesproken. Bij de voorbereiding van deze uitbesteding is bij drie partijen een offerte opgevraagd en was de hoogte van het geoffreerde tarief een van de selectiecriteria. Daarnaast werd er in 2020 aanzienlijk meer beroep gedaan op bestuursondersteuning dan in 2019 en in de begroting was opgenomen. Deze mate waarop een beroep is gedaan op de bestuursondersteuning vindt het bestuur noodzakelijk om invulling te geven aan de taken die het MPF moest uitvoeren.

De hogere kosten voor het bestuur worden voornamelijk veroorzaakt door een aangepast beloningsbeleid.

De kosten voor het voeren van de pensioenadministratie stegen doordat de pensioenuitvoeringsorganisatie (PUO) een hoger tarief in rekening bracht en ook de werkzaamheden voor de PUO toenamen.

De projectkosten hebben in grote mate een incidenteel karakter. In 2019 hadden de projectkosten onder andere betrekking op onderzoeken naar de pensioenuitvoering en in 2020 hadden deze kosten onder andere betrekking op het onderzoek naar de toekomst van het fonds. Ook een deel van kosten zoals onder bestuursondersteuning verantwoord heeft betrekking op het ondersteunen van deze projecten.

De kosten voor externe adviseurs steeg met name doordat in 2020 de sleutelfuncties binnen het fonds werden ingevuld en door toenemende regelgeving waardoor met name vanuit de commissies meer advies werd ingewonnen.

De kosten per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers) bedragen in 2020 € 452 (x € 1). Dit is € 84 (x € 1) meer dan in 2019. Hoewel het aantal deelnemers (exclusief gewezen deelnemers) met 4,8% toenam, wordt deze stijging voornamelijk grotendeels toe te schrijven aan het hogere kostenniveau van het fonds zoals hiervoor toegelicht. Uit het LCP onderzoek blijkt dat de kosten per deelnemer binnen de peergroep (30 pensioenfondsen met eind 2019 tussen 4.000 en 7.000 deelnemers) in de periode 2017-2019 gemiddeld € 290 (x € 1) bedroegen. Gemiddeld over de periode 2017-2019 waren de kosten per deelnemer bij het MPF € 308 (x € 1) en daarmee hoger dan de mediaan van de 3-jaargemiddelde pensioenbeheerkosten van de peergroep.

Dat het fonds een kostenniveau heeft dat hoger ligt dan de peergroep, komt met name door de projectkosten die het fonds in 2019 en ook 2020 heeft gemaakt. Deze projectkosten zijn in 2019 € 87 (x € 1) per deelnemer (exclusief gewezen deelnemers) en in 2020 € 95 (x € 1) per deelnemer. Wanneer de projectkosten buiten beschouwing worden gelaten, zijn de (reguliere) uitvoeringskosten per deelnemer in 2020 € 357 (x € 1). Daarmee zijn de uitvoeringskosten van het fonds nog steeds beduidend hoger dan de uitvoeringskosten bij de peergroep (€ 290 x € 1 over de periode 2017-2019).

Het bestuur is van mening dat de kosten van pensioenbeheer passen bij de karakteristieken van het fonds en dat de extra (project)kosten die het fonds in 2020 heeft gemaakt, noodzakelijk waren voor de situatie waarin het fonds zich bevindt. Het bestuur is van mening dat het huidige kostenniveau (exclusief projectkosten) in de toekomst zal blijven bestaan en waarschijnlijk nog zal toenemen. Dit is voor het bestuur dan ook een van de argumenten om onderzoek te doen naar de toekomst van het fonds.

Vermogensbeheerkosten

De vermogensbeheerkosten zijn in absolute zin gestegen ten opzichte van 2019. Dit komt voornamelijk door het toenemen van de beheerkosten. Deze beheerkosten (exclusief transactiekosten) ontwikkelen zich echter relatief gelijk aan de ontwikkeling van het gemiddeld belegd vermogen.

Ondanks de stijging van beheerkosten bedragen de totale vermogensbeheerskosten in 2020 0,33% van het gemiddeld belegd vermogen en zijn daarmee gelijk aan 2019. Uit het LCP onderzoek blijkt dat de mediaan van de vermogensbeheerskosten van de peergroep in 2019 uitkwam 0,37% van het gemiddeld belegd vermogen en daarmee hoger ligt dan het fonds.

Mede op basis de uitkomsten van het LCP onderzoek beoordeelt het bestuur de kosten van vermogensbeheer passend bij het beleggingsbeleid waarbij voornamelijk zoveel mogelijk passief wordt belegd in beleggingsfondsen.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Het oordeel van het Verantwoordingsorgaan

Het verantwoordingsorgaan van het MPF is in functie sinds 1 juli 2014.

Op 1 januari 2020 heeft de heer L. Mertens de taak van voorzitter overgenomen van mevrouw M. Wijnen. Eind 2019 heeft de heer E. Oonk te kennen gegeven per 1 januari 2020 terug te treden uit het verantwoordingsorgaan. De heer Oonk is opgevolgd door de heer B. van Raaij.

De hoofdtaken van het VO zijn vastgelegd in het reglement verantwoordingsorgaan MPF en bestaan uit:

- a. Adviestaken over het in het reglement vastgelegde thema's.
- b. Verantwoording/oordeel geven: Het VO richt zich hierbij op het gevoerde beleid, vastgestelde beleidsvoornemens en de belangenafwegingen die binnen het bestuur plaatsvinden.

De activiteiten die hiervoor zijn ondernomen, de uitgebrachte adviezen en de uiteindelijke beoordeling van het uitgevoerde beleid worden hieronder verder toegelicht.

De door sociale partners in de pensioenovereenkomst vastgelegde inhoudelijke pensioenafspraken inclusief de daarbij afgewogen belangen maken geen onderdeel uit van het vormen van het oordeel.

Activiteiten

Het verantwoordingsorgaan heeft in de periode 1 januari tot en met 31 december 2020 de volgende activiteiten uitgevoerd.

Deze activiteiten vormen de voornaamste bron voor de oordeelsvorming.

- Vier interne vergaderingen
- Zes gezamenlijke vergaderingen met het bestuur (of een afvaardiging van het bestuur)
- Drie gezamenlijke vergaderingen met de raad van toezicht

Uitgebrachte adviezen

Het verantwoordingsorgaan heeft in 2020 de volgende adviesaanvragen ontvangen:

Advies over	Datum advies	Strekking advies
a. Addendum communicatiebeleidsplan	21-06-2020	Positief
b. Wijziging geschillenreglement	21-06-2020	Positief
c. Wijziging uitvoeringsreglement	21-06-2020	Positief
d. Premiecomponenten 2021	02-12-2020	Positief

a. Addendum communicatiebeleidsplan

Overwegingen VO

Het VO is van mening dat het (jaarlijks) evalueren van het communicatie beleidsplan zinvol is. Gezien de toekomstverkenning van het MPF heeft de Pensioen en Communicatiecommissie besloten om een addendum op te stellen voor het Communicatiebeleidsplan 2018-2021. Het VO heeft kennisgenomen van het addendum. In grote lijnen wordt het beleid geactualiseerd naar de huidige inzichten.

Het VO wil wel opmerken dat zij kritisch blijft kijken naar de communicatie omtrent de voorgenomen CWO. Het VO adviseert het bestuur, om voor de communicatie van de beoogde CWO een apart plan op te stellen met daarbij aandacht voor de verschillende deelnemers en hun behoeften.

Indien het MPF besluit zelfstandig te blijven voortbestaan na 2021 ziet het VO graag een nieuw communicatiebeleidsplan voor de periode na 2021 tegemoet. Het VO ziet dan graag, dat in een nieuw beleidsplan de punten die on-hold zijn gezet uit het communicatiebeleidsplan 2018-2021, opnieuw bekeken worden. Indien nodig moeten ze weer opnieuw in het plan worden opgenomen.

Reactie VO

Het VO heeft op basis van voorgenoemde overwegingen besloten een positief advies af te geven.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

b. Wijziging geschillenreglement

Overwegingen VO

De wijziging in het geschillenreglement betreft het artikel 12 lid 2. De voorgestelde wijziging betreft de wijziging van een bindende uitspraak van de geschillencommissie naar een niet bindende uitspraak van de geschillencommissie.

Het VO kan meegaan in de afwegingen van het bestuur om het artikel te wijzigen. Beide partijen kunnen zonder beletsel in beroep bij de rechter of Ombudsman Pensioenen. Tevens wordt met de aanpassing een tegenstrijdigheid met artikel 15 uit het reglement opgelost.

Reactie VO

Het VO heeft op basis van voorgenoemde overwegingen besloten een positief advies af te geven.

c. Wijziging uitvoeringsreglement

Overwegingen VO

Met betrekking tot de invulling en uitvoering van de pensioenregeling hebben sociale partners en bestuur van het pensioenfonds ieder hun eigen taken, verplichtingen en bevoegdheden. Deze zijn vastgelegd in wetgeving en fondsdocumenten. Het bestuur van het MPF is bij de vaststelling van de premie 2020 tegen het feit aangelopen dat zij binnen de huidige, met sociale partners vastgelegde taakverdeling, onder bepaalde omstandigheden niet kunnen voldoen aan hun wettelijke verplichtingen. Daarom is het bestuur in overleg met sociale partners getreden over de aanpassing van het uitvoeringsreglement.

Het VO heeft met veel interesse het proces van de premievaststelling gevolgd. De wijzigingen in het uitvoeringsreglement rondom de opdrachtaanvaarding en premievaststelling zijn in de ogen van het VO een betere waarborg voor de wettelijke plicht die het bestuur heeft, namelijk de plicht tot evenwichtige belangenafweging (artikel 105 PW) en beheerste en integere bedrijfsvoering (art. 143 PW).

Met het nieuwe reglement heeft het bestuur bij een patstelling tussen sociale partners een ultimatum remedium in de vorm van het zelfstandig vaststellen van de premie/ pensioenopbouw. Het bestuur wil hierbij opmerken dat dit een ultimatum remedium is en dat de insteek van de onderhandelingen altijd gericht is op consensus. Het VO onderschrijft deze mening. Door de verantwoordelijkheden en mogelijkheden te expliciteren in het uitvoeringsreglement heeft het VO vertrouwen dat een nieuwe patstelling zoals in 2020 niet snel meer zou kunnen en mogen voorkomen.

Reactie VO

Het VO heeft op basis van voorgenoemde overwegingen besloten een positief advies af te geven.

d. Premiesamenstelling en hoogte van de premiecomponenten 2020

Overwegingen VO

Het VO acht het niet verstandig om nu al de stap te maken naar een premiedekkingsgraad van 80%. Dit vergt te veel aan zowel werkgevers- als werknemerskant. De kleine stap die het bestuur en de sociale partners nu hebben genomen, vindt het VO reëel.

Het VO kan zich vinden in de 70% premiedekkingsgraad maar geeft aan, de wens van het bestuur om te streven naar een premiedekkingsgraad van 90%, te delen. Dit is echter een te grote stap om in één jaar te nemen.

De sociale partners hebben aangegeven dat de afspraken gelden voor één jaar. Wanneer de CWO geen doorgang vindt, moet het bestuur opnieuw met de sociale partners in gesprek voor de premie 2022 waarbij opnieuw een dekkinggraad van 90% uitgangspunt wordt.

Reactie VO

Het verantwoordingsorgaan is van mening dat zij een positief advies kan geven op het besluit van het bestuur, tot aanpassing van de pensioenregeling naar een opbouwpercentage van 1,64% en een premie van 30,4%. Met in achtname van bovenstaande overwegingen.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Oordeel over beleid en uitvoering

Ook in 2020 heeft het verantwoordingsorgaan een taakverdeling per beleidsgebied gehanteerd:

- Vermogensbeheer en risico: de heren Raaij en Mertens.
- Communicatie: de heren Smits en Sanders
- Juridisch: de heer de Graaf en mevrouw Wijnen

Follow-up aanbevelingen

In het oordeel van 2019 zijn de volgende aanbevelingen gegeven:

- Voortzetten van open en transparante houding van het bestuur met betrekking tot het gevoerde beleid.
- De door het bestuur ingeslagen weg met betrekking tot risicomanagement verder voort te zetten en de ontwikkelingen met het verantwoordingsorgaan te delen.
- Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur in control te blijven over de klachten m.b.t. administratie vanuit AGH. Daarnaast beveelt het verantwoordingsorgaan aan dat er volledig en tijdig gecommuniceerd wordt naar alle betrokken partijen rondom het toekomstverkenningproces.
- Aanbeveling aan het bestuur is om met de uitvoerder goed in gesprek te blijven en de beheeromgeving van AGH goed te blijven volgen.
- Door het opstellen van een lijst met relevante selectiecriteria per uitbestedingsgebied kan de dienstverlening van externe partijen beter beoordeeld worden.
- Doelstelling moet zijn ook met betrekking tot punt van diversiteit aan de pensioencode te voldoen. Het verantwoordingsorgaan begrijpt waarom het bestuur hierop afwijkt. Kwaliteit van de bestuurders gaat voor diversiteit.
- Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur vast te houden aan het standpunt dat de premiebijdrage verhoogd en/of pensioenopbouw verlaagd moet worden om een premiedekkingsgraad hoger dan 90% te kunnen realiseren.

Het VO heeft geconstateerd dat het bestuur van het MPF het VO op de hoogte brengt van alle ontwikkelingen. Ze zijn open en transparant. Tijdens de verschillende bijeenkomst wordt het VO altijd bijgepraat door een delegatie van het bestuur. Ook is het bestuur altijd bereid een extra bijeenkomst in te lassen als er belangrijke zaken te melden zijn met betrekking tot het proces toekomst MPF. Ook over de status rondom AGH is het VO op de hoogte gehouden. De activiteiten van AGH zijn per 1 januari 2021 overgenomen door Appel waardoor de uitvoering verder gewaarborgd is. Het premiebeleid blijft een lastig punt. Het bestuur heeft laten zien dat ook zij van mening zijn dat er iets gedaan moet worden aan de hoogte van de premie en/of opbouw pensioen. De huidige premie is lang niet meer kostendekkend. De sociale partners hebben dit ook ingezien. De premie 2021 is verhoogd en de opbouw is verlaagd. Hiermee kan de doelstelling van een premiedekkingsgraad van minstens 90% nog steeds niet gerealiseerd worden maar is er wel een eerste stap gezet. Ten tijde van het schrijven van dit jaarverslag zitten we nog steeds midden in de Corona crisis. Ondanks veel overheidssteun aan bedrijven is de beleggersmarkt positief gestemd en lopen de koersen van aandelen verder op. Hiermee en is de financiële positie van de pensioenfondsen in het algemeen en de financiële positie van het MPF verbeterd. Blijft dat er kritisch naar de premie en opbouw gekeken moet worden.

Algemeen beleid

Het fonds heeft zich als doel gesteld deelnemers te beschermen tegen de geldelijke gevolgen van ouderdom en overlijden. Specifiek heeft het bestuur in 2015 strategisch beleid gevormd waarin draagvlakverbreding het centrale speerpunt is. De verwachting van het bestuur is echter dat zonder groei van het aantal aangesloten ondernemingen het aantal deelnemers in de loop van de tijd zal afnemen. In 2018 is de groei van het aantal aangesloten ondernemingen afgevlakt. Daarom heeft het bestuur opdracht gegeven aan een externe deskundige om samen met het bestuur diverse toekomstscenario's te onderzoeken en uit te werken. Het project is opgestart in 2019.

2020 heeft voor een groot gedeelte in het teken gestaan van deze toekomstverkenning. De doelstelling om per 1 januari 2020 duidelijkheid te hebben over de toekomst is helaas niet gehaald. Er moet nu in 2021 een definitieve keuze gemaakt worden voor de toekomst.

Het bestuur heeft verder als algemeen beleid jaarlijks haar functioneren te evalueren en te werken conform de Code pensioenfondsen.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Bevindingen

Het verantwoordingsorgaan vindt dat het bestuur zich in 2020 open en transparant heeft opgesteld met betrekking tot het gevoerde beleid. Er zijn regelmatig bijeenkomsten geweest waarop uit het bestuur uitleg heeft gegeven over de planning project toekomstverkenning en de status ervan.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt het bestuur deze houding ook in 2021 te hanteren.

Risicomanagementbeleid

Het MPF heeft in de voorgaande jaren veel tijd en aandacht besteed aan de opzet en het bestaan van het integraal risicomanagementproces (IRM). De gemaakte keuze voor een risicomanagementraamwerk dat aansluit bij de werkwijze en cultuur van MPF en als marktconform bestempeld kan worden is in 2020 gehanteerd.

Bevindingen

In 2020 is door de benoeming van de sleutelhouder aan risicomanagement een verdere invulling gegeven.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan raadt het bestuur aan om de ingeslagen weg met betrekking tot risicomanagement voort te zetten en ontwikkelingen met het verantwoordingsorgaan te delen.

Communicatiebeleid

Het fondsbestuur zorgt voor een adequaat communicatiebeleid, dat bij het fonds past. De persoonlijke pensioeninformatie moet toegankelijk zijn en het beleid dient er tevens op gericht te zijn deelnemers meer pensioenbewust te maken. De effectiviteit van de communicatie wordt periodiek gemeten.

Bevindingen

De verschillende communicatie uitingen zijn kwalitatief goed en begrijpelijk voor de deelnemers en gepensioneerden. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur communicatie een serieus onderdeel heeft gemaakt van besluitvorming en moedigt het bestuur aan dit te blijven waarborgen. In 2019 is door het verantwoordingsorgaan geadviseerd de communicatie met betrekking tot klachten te verbeteren. In 2020 is de klachtenrapportage van het AGH op de agenda gezet en is besproken met het verantwoordingsorgaan.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan adviseert het bestuur ook bij de nieuwe uitvoerder in control te blijven over de klachten die daar binnenkomen. Het verantwoordingsorgaan geeft de aanbeveling het klachtenoverzicht ook in 2021 op de agenda te zetten. Daarnaast beveelt het verantwoordingsorgaan aan dat er volledig en tijdig gecommuniceerd wordt naar alle betrokken partijen rondom het toekomstverkenningproces.

Uitbestedingsbeleid

Ook uitvoering van de activiteiten door derden moet opgenomen zijn in het te voeren beleid. De selectiecriteria voor de partijen waarmee samengewerkt wordt, moeten helder zijn.

Bevindingen

Met betrekking tot het uitbestedingsbeleid is de problematiek rondom de continuïteit van AGH een van de zwaartepunten geweest. Door de externe toezichthouder zijn er meerdere aanbevelingen geweest die de pensioenadministratie moeten verbeteren. De aanbevelingen zijn door AGH opgepakt en hebben geleid tot een verbeterde administratie. De liquiditeit van AGH staat, ondanks een financiële injectie van de klanten van AGH, nog onder druk.

Voor 2020 is besloten om de pensioenadministratie nog onder te brengen bij AGH. Vanaf 1 januari 2021 zijn de activiteiten van AGH overgenomen door Appel.

Aanbeveling

Aanbeveling aan het bestuur is om bij de nieuwe uitvoerder van het begin af aan in controle te blijven.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Benoemingsbeleid

Bevindingen

Op het gebied van diversiteit wijkt het bestuur af van de Code Pensioenfondsen. Bij vacatures probeert het fonds invulling te geven aan de diversiteitsnormen uit de Code pensioenfondsen, waarbij het bestuur van mening is dat kwaliteit boven diversiteit gaat. Op het gebied van benoemingen werd tot voor kort afgeweken van de code. Inmiddels is dit niet meer zo. Benoeming van bestuursleden vindt plaats door het bestuur op voordracht van de werkgevers- en werknemersorganisaties en na een positieve aanvangstoetsing door DNB. Het fonds hanteert een gewogen stemverhouding. De bestuursleden die zijn benoemd door de werkgeversvereniging hebben gezamenlijk evenveel stemmen als de bestuursleden die zijn benoemd door de werknemersverenigingen én het bestuurslid benoemd namens pensioengerechtigden tezamen.

Aanbevelingen

Op het punt van diversiteit begrijpt het verantwoordingsorgaan waarom het bestuur hierop afwijkt. Het VO is het eens met de zienswijze van het bestuur dat kwaliteit boven diversiteit gaat. Het VO roept het bestuur op om bij het opstellen van een profielschets voor een nieuw bestuurslid rekening te houden met het diversiteitsbeleid zoals genoemd in de code pensioenfondsen.

Premiebeleid

Bevindingen

Jaarlijks wordt de premievaststelling voorgelegd aan het verantwoordingsorgaan. Het VO heeft de adviesaanvraag tijdig ontvangen. Het is al langer duidelijk dat de huidige premie niet toereikend was. Daarom heeft het bestuur zich ingespannen de sociale partners duidelijk te maken dat handhaving van de huidige premie niet haalbaar is. De sociale partners hebben ook ingezien dat de huidige premie verhoogd moet worden. Voor 2021 is de premie verhoogd en de opbouw verlaagd. De partijen zijn zich ervan bewust dat de huidige verhoging van de premie en de verlaging van de opbouw nog niet voldoende is om tot de vereiste premiedekkingsgraad te komen.

Aanbevelingen

Het verantwoordingsorgaan vraagt aan het bestuur vast te houden aan het standpunt dat de premiebijdrage verhoogd en/of pensioenopbouw verlaagd moet worden om een premiedekkingsgraad hoger dan 90% te kunnen realiseren.

Conclusie

Het verantwoordingsorgaan waardeert de transparante houding van het bestuur en de raad van toezicht en ervaart de samenwerking als positief. Het verantwoordingsorgaan verwacht dan ook dat de open communicatie ook in 2021 zal worden voortgezet. Ondanks het feit dat de signalen begin van het jaar goed waren is het helaas ook in 2020 niet mogelijk gebleken om uit de herstelfase te komen. Ten tijde van het schrijven van het verslag speelt de Corona crisis nog steeds.

Ondanks de Corona-maatregelen liggen de aandelenmarkten en de koersontwikkelingen er positief bij. Blijft dat we kritisch moeten blijven over de premies en opbouwpercentages voor ons pensioenfonds. Het verantwoordingsorgaan is van mening dat het bestuur gedreven en deskundig is om de uitdagingen, waaronder gewijzigde wet- en regelgeving, aan te gaan en daarmee de kwaliteit van uitvoering te waarborgen.

Rijswijk, april 2021

Verantwoordingsorgaan

Lars Mertens (voorzitter)

Sebastiaan de Graaf (plv. Voorzitter)

Loek Sanders

Jan Smits

Ben van Raaij

Marga Wijnen

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Reactie van het bestuur op het oordeel van het verantwoordingsorgaan

Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor zijn verslag over 2020 en de in het verslagjaar verstrekte adviezen. Het bestuur constateert samen met het verantwoordingsorgaan dat er een wederzijdse open en transparante communicatie heeft plaatsgevonden. Het bestuur zal deze houding zeker ook in 2021 hanteren. Dit geldt niet alleen voor zaken rondom uitbestedingspartijen, dilemma's rond premie, opbouw en premiedekkingsgraad en de toekomst van het pensioenfonds, maar ook voor ontwikkelingen rond risicomanagement. Het bestuur zal het verantwoordingsorgaan betrekken en om advies vragen bij toekomstige communicatieplannen richting de deelnemers.

Het bestuur waardeert de kritische vragen van het verantwoordingsorgaan en ziet hierin de grote mate van betrokkenheid van de leden van het verantwoordingsorgaan bij het pensioenfonds. Het bestuur ziet de belangrijke toegevoegde waarde van het verantwoordingsorgaan terug in verbeterde processen en besluitvorming.

Het bestuur heeft kennisgenomen van de bevindingen en het oordeel van het verantwoordingsorgaan. Het bestuur bedankt het verantwoordingsorgaan voor de gedane aanbevelingen en beraadt zich in 2021 over de wijze van opvolging van deze aanbevelingen. Het bestuur zal, zoals gebruikelijk, de wijze van opvolging van de aanbevelingen aan het verantwoordingsorgaan terugkoppelen.

Rijswijk, 21 juni 2020

Het Bestuur

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Het verslag van de Raad van Toezicht

Rapport van bevindingen van de Raad van Toezicht Molenaarspensioenfonds over 2020

Inleiding

In deze rapportage geeft de Raad van Toezicht (hierna: de raad) van het MPF zijn bevindingen en aanbevelingen weer. De bevindingen en aanbevelingen zijn gegroepeerd rond een aantal normen, zoals die af te leiden zijn uit wet- en regelgeving alsmede de Code Pensioenfondsen. Om de leesbaarheid van dit bevindingenrapport te bevorderen worden in dit rapport de wettelijke normen niet stuk voor stuk behandeld maar per thema samengevat.

Werkwijze van de raad

De raad hanteert de Code Pensioenfondsen en de Code VITP bij zijn werkzaamheden. Naast het reguliere overleg met het bestuur en met het VO, wordt met het bestuur ook schriftelijk informatie uitgewisseld. Daarnaast neemt de raad kennis van de werkzaamheden van het bestuur via notulen en kwartaalverslagen.

Leden van de raad zorgen ervoor dat hun kennis en vaardigheden steeds up to date zijn. In het kader hiervan zijn in het jaar 2020 verschillende (online-)seminars c.q. opleidingsdagen bezocht.

Met zijn werkzaamheden hoopt de raad bij te dragen aan het efficiënt en slagvaardig opereren van het pensioenfonds.

Algemeen Beleid en governance

Bevindingen

De bestendigheid van de pensioenadministratie was een belangrijk thema in het afgelopen jaar. De continuïteit van de administrateur (AGH) stond op de tocht en de risicobeheersing van dit probleem was voor de raad prioriteit nummer één. De raad heeft primair getoetst op de continuïteit van de uitvoering om te voorkomen dat andere zaken zoals de toekomstdiscussie daar doorheen gingen lopen. Beide thema's werden door het bestuur aan elkaar verbonden. Door een overname van de activiteiten van AGH door Appel Pensioenuitvoering, gefundeerd met het minderheidsbelang van A.S.R. Verzekeringen in Appel, is de continuïteit van de administrateur weer geborgd. De raad was tevreden dat het bestuur de continuïteit van de administratie nog in 2020 kon afronden en dat het bestuur zich kon richten op de toekomst van het fonds.

We zien verder dat het bestuur qua capaciteit, kennis en kunde op orde is en deskundig is om de bestuurlijke uitdagingen vorm en inhoud te geven. Het bestuur evalueert jaarlijks haar functioneren en volgt de Code Pensioenfondsen. Besluiten worden nauwkeurig vastgelegd. De voorbereiding en ondersteuning van de bestuursvergaderingen is wel een zorgenkind. Beleidsstukken zijn vaak niet tijdig in complete vorm voorhanden. Daarmee wordt een grote druk bij de bestuurders gelegd om zich goed voor te bereiden op een vergadering.

Het bestuur volgt conform de code pensioenfondsen de prudent person regel (artikel 135 Pensioenwet) met als doel te acteren als een 'goed huisvader' in het belang van alle aanspraak- en pensioengerechtigden. Hierbij vindt zorgvuldige afweging plaats binnen de context van toekomstscenario's en wordt bovenmatig risico vermeden. Dit betreft naast de kwaliteit van de beleggingen ook de onderbouwing van het beleid en de sturing en controle op de inbedding van processen in relatie tot haar vermogensbeheerder.

De raad constateert zorgvuldige naleving van de code, zorgvuldige procesbeschrijvingen en opvolging om tot prudent beleid, invulling en naleving te komen.

Op gebied van governance constateert de raad adequate kennis en bezetting met voldoende diversiteit om tot afgewogen beleid en besluitvorming te komen.

Aanbeveling

- De raad beveelt aan de bestuursondersteuning beter op orde te brengen zodat de bestuurders de stukken tijdig krijgen aangeleverd en dat het bestuurdersportaal is bijgewerkt.

Financiële opzet

Bevindingen

De Raad constateert een prudent proces en uitvoering van de financiële opzet. Het verloop van de dekkingsgraad van 107,3% primo en 109,1% ultimo van 2020 is stabiel. De dekkingsgraad bevindt zich boven het minimaal vereist eigen vermogen (MVEV), waarmee de nominale rechten geborgd worden.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

De kritieke dekkingsgraad bevindt zich echter boven het MVEV-niveau. Deze bijzondere situatie wordt veroorzaakt door het feit dat het fonds voor een deel van het vermogen een garantiecontract heeft. Daarmee is er geen sprake van een veilige situatie van de dekkingsgraad.

Nadere analyse op de ontwikkeling en opbouw van de dekkingsgraad roepen echter wat vraagtekens op ten aanzien van de evenwichtigheid voor de opbouw en herstel richting vereiste dekkingsgraad voor het toeslagenbeleid.

- Zo is de dekkingsgraad eenmalig positief beïnvloed door een aanpassing van AG-prognose op sterftetafels, met een effect van 4,2%;
- De ervaringssterfte is aangepast waardoor de voorziening pensioenverplichtingen met 4,8% is gedaald;
- Door de afname van het herverzekerde deel binnen de regeling, loopt de vereiste dekkingsgraad jaarlijks met circa 1% op. In 2020 van 110,9% naar 111,3%;
- Verder constateert de raad dat de beleidsdekkingsgraad, die bepalend is voor het toeslagenbeleid, is teruggelopen van 106,4% naar 102,5% als gevolg van het grillige beursklimaat. Het gat voor het toeslagenbeleid is derhalve opgelopen naar een historisch tekort van 5,08% naar 6,11%;
- De premie draagt negatief bij aan het herstel met een percentage van 2,1%;
- Ondanks de positieve bijdrage vanuit de beleggingen van 12,61%, werd dit teniet gedaan door het negatieve effect op de rentetermijn structuur van 14,4%.

Gelet op het defensieve karakter van de beleggingsportefeuille, mede ingegeven door het garantiecontract en de bepalingen uit het ftk, is een risicovoller beleggingsbeleid nauwelijks mogelijk om verder herstel te kunnen realiseren. De nominale rechten zijn goed geborgd, maar het opwaartse potentieel is beperkt.

Toeslagverlening blijft onder de huidige financiële opzet de eerstkomende 10 jaar achterwege, waarbij het vereiste vermogen dan naar verwachting verder oploopt tot circa 115%. De raad constateert beperkte aandacht voor sturing en herstel op de kortere termijn.

Voor het herstelplan is sturing daarom voornamelijk mogelijk vanuit het premiebeleid en/of aanpassing van het opbouwpercentage.

De premiedekking is gedurende het verslagjaar echter teruggelopen van 67% naar 56% en ligt ver onder het beleidsniveau van 90% premie-opbouw.

Er is gedurende het jaar overleg geweest met sociale partners om het ambitieniveau aan te passen. Ten aanzien van het premiebeleid is met sociale partners afgesproken de pensioenpremie te verhogen naar 30,4% en het opbouwpercentage gelijktijdig te verlagen naar 1,64%.

Ondanks dat de raad begrijpt dat een hogere pensioenpremie niet haalbaar was binnen het sociale speelveld, is de raad kritisch ten aanzien van de evenwichtigheid in relatie tot het opbouwpercentage.

Aanbevelingen

- De raad beveelt het bestuur aan om naast een herstelperiode van 10 jaar, ook te kijken naar de kortere termijn evenwichtigheid in de opbouw, gelet op de stelselwijziging en/of de ophanden zijnde aansluiting bij een ander fonds middels collectieve waardeoverdracht.
- De raad dringt daarbij aan om in de periodieke uitvoering van de ALM en het herstelplan kritisch te kijken of het opbouwpercentage bij de huidige premie evenwichtig is, waarbij met cao-partijen ook gekeken kan worden naar alternatieven, zoals het (tijdelijk) verder verlagen van het opbouwpercentage.
- De raad beveelt het bestuur aan om de verwachtingen van het toeslagenbeleid bij de oplopende vereiste dekkingsgraad naar 115% duidelijker te communiceren met de belanghebbenden.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Beleggingsbeleid en vermogensbeheer

Strategisch beleggingsbeleid

Bevindingen

Het bestuur gaat zorgvuldig in op de huidige beleggingsomgeving, met voldoende aandacht op macro economische verwachtingen en naleving op wet- en regelgeving waaraan het pensioenfonds moet voldoen. De doelstelling en de omgeving vormen daarbij samen het uitgangspunt voor het beleggingsbeleid en deze wordt zorgvuldig vastgelegd.

Mede op aanbeveling van DNB is voor alle beleggingscategorieën een evaluatie gedaan, met een onderbouwing van aannames en onder welke verwachtingen een beleggingscategorie waarde toevoegt aan de portefeuille in termen van rendement en risico. De raad constateert een solide kwantitatief- en kwalitatief proces om tot passende beleggingsrichtlijnen te komen en deze in relatie met de fiduciaire beheerder te operationaliseren en te monitoren.

Aanbeveling

De raad adviseert het bestuur onderzoek te doen binnen de door het fonds zelf opgestelde beliefs naar verdere integratie van ESG-beleid en meer aandacht te creëren voor actief aandeelhouderschap en de wijze waarop hierover wordt verantwoord conform de EU-verordening inzake openbaarmaking van duurzame financiering (SFDR).

Kwaliteit en continuïteit van de uitvoering

Bevindingen

De raad constateert een zorgvuldig proces om de kwaliteit, soliditeit en de continuïteit van beleid en uitvoering te monitoren. Ondanks dat fysieke vergaderingen niet mogelijk waren, is de continuïteit nimmer in gevaar geweest door goed functionerende Business Continuity Programs (BCP).

De raad complimenteert het bestuur op de wijze waarop de portefeuille professioneel en beheerst is geloodst in tijden van grote onzekerheid en hoge volatiliteit, waarbij het bestuur heeft vastgehouden aan haar lange termijn overtuigingen en strategie, zonder zich te laten (ver)leiden door korte termijn onzekerheid. Ondanks de grote waardeveranderingen in het eerste half jaar, kan het fonds bogen op een goed beleggingsresultaat over het gehele jaar en heeft het effect van rendement waarde toegevoegd aan het verdere herstel van de dekkingsgraad. Jammer genoeg is dit positieve effect vrijwel volledig tenietgedaan door het effect op de wijziging in de rentetermijnstructuur, welke een negatief effect hebben op de waardering van de verplichtingen.

Aanbevelingen

- Om reden van een mogelijke overgang van de regeling naar een andere partij in 2021, kan de strategische horizon en het lange termijn beleggingsbeleid van het fonds worden doorbroken. De raad adviseert om korte termijn timing risico's bij implementatie naar een andere regeling zorgvuldig mee te nemen in het toekomsttraject en risico mitigerende maatregelen te nemen waar mogelijk.
- De raad adviseert daarnaast om kosten van transitie en liquiditeitsrisico hierbij mee te wegen en inzichtelijk te maken in haar beleidskeuzes.

Risicomanagement

Bevindingen

De raad constateert dat het fonds de functie van sleutelhouder risk conform de eisen ingevuld heeft. Echter constateert de raad dat het zijn van sleutelfunctiehouder en lid van het bestuur zijn uitdagingen kent.

Aanbeveling

- De raad adviseert om de feitelijke onafhankelijkheid van de deze functie beter te borgen. Daarnaast adviseert de raad om bij besluiten van het bestuur tegen het advies van de risicocommissie in, de reden hiervoor expliciet te onderbouwen en te documenteren.

Uitbesteding

Bevindingen

De raad constateert dat het bestuur adequaat met de uitdagingen rond uitbestedingspartijen omgegaan is.

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Aanbeveling

- De raad adviseert het Bestuur om de continuïteit van uitbesteding ook op de langere termijn te borgen om zo op alle mogelijke scenario's voorbereid te zijn.

Communicatie

Bevindingen

Het fonds heeft een helder communicatiebeleid en -plan met daarin onder andere de doelstelling om deelnemer een goed beeld van hun pensioen te geven en de invloed die gepaalde gebeurtenissen daarop kunnen hebben. Ook gaat er veel aandacht naar het vergroten van het draagvlak.

Aanbeveling

- De raad beveelt aan om in deze uitdagende tijden pro-actiever te communiceren zijn met name als het gaat om de toekomst van het fonds en de uitdagingen die daarmee gepaard gaan. Dit vooral om draagvlak en betrokkenheid te creëren onder belanghebbenden ook voor toekomstige (moeilijke) besluiten met de betrekking tot de toekomst van het fonds en/of uitbestedingspartijen.

De Raad van Toezicht
Kees de Wit

Martine Menko

Ronald Waals

Rijswijk, 21 juni 2020

VERANTWOORDING EN TOEZICHT

Reactie van het bestuur op het verslag van de Raad van Toezicht

Het bestuur bedankt de Raad van Toezicht voor het rapport over 2020 en de constructieve samenwerking in 2020. Zowel de Raad van Toezicht als het bestuur vinden het belangrijk om in een constructieve samenwerking te investeren om zo te komen tot een goede uitkomst voor de deelnemers van het pensioenfonds.

Het bestuur is de raad verder erkentelijk voor de verstrekte goedkeuringen in het verslagjaar en de verstrekte raad aan het bestuur. Door de kritische houding van de Raad van Toezicht kan het bestuur komen tot verbetering van processen en besluitvorming.

De Raad van Toezicht heeft de bevindingen uit zijn rapport met het bestuur besproken. Samen met de Raad van Toezicht heeft het bestuur veel aandacht gehad voor de uitdagingen rond de uitbestedingspartijen. Het bestuur is het met de Raad van Toezicht eens dat de tijdige beschikbaarheid van vergaderstukken aandacht behoeft en heeft in 2021 al stappen ondernomen om dit te verbeteren.

De vraagstukken rond evenwichtigheid als het gaat om onder andere de financiële positie van het pensioenfonds, de premie en opbouw, maar ook eventuele besluitvorming met betrekking van de toekomst van het pensioenfonds en de daarmee gepaard gaande risico's zijn ook voor het bestuur belangrijke aandachtspunten. Communicatie over deze onderwerpen is essentieel voor de deelnemers en het bestuur zal zich daar in 2021 op concentreren. Het bestuur zal de Raad van Toezicht proactief blijven meenemen op deze onderwerpen.

Het bestuur bedankt de Raad van Toezicht tot slot voor de in het rapport van de raad gedane aanbevelingen en beraadt zich in 2021 over de wijze van opvolging van deze aanbevelingen. Zoals gebruikelijk zal het bestuur de wijze van opvolging terugkoppelen aan de Raad van Toezicht.

Rijswijk, 21 juni 2020

Het Bestuur

JAARREKENING

BALANS PER 31 DECEMBER

Balans per 31 december

Na voorgestelde bestemming van het saldo van baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)

		31-12-2020	31-12-2019
Activa	Ref.		
Beleggingen voor risico pensioenfonds	1		
Vastgoedbeleggingen		14.411	11.954
Aandelen		196.696	161.679
Vastrentende waarden		267.547	217.826
Overige beleggingen		58	51
		478.713	391.511
Herverzekeringsdeel technische voorz.	2	282.374	280.725
Vorderingen en overlopende activa	3	4.805	3.775
Overige activa			
Liquide middelen	4	5.396	2.659
Totaal activa		771.288	678.669
Passiva			
Stichtingskapitaal en reserves	5		
Algemene reserve		-13.127	-22.761
Reserve algemene risico's		77.290	68.626
		64.163	45.865
Technische voorzieningen			
Technische voorziening pensioenverplichtingen	6	698.596	624.696
Technische voorziening excassokosten		6.881	6.840
		705.477	631.537
Overige voorzieningen	7	741	800
Overige schulden en overlopende passiva	8	908	467
Totaal passiva		771.288	678.669

BALANS PER 31 DECEMBER

	31-12-2020	31-12-2019
Actuele dekingsgraad	109,1%	107,3%
Beleidsdekingsgraad	102,5%	106,4%

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Staat van baten en lasten

(Bedragen x € 1.000)

		2020	2019
Baten	Ref.		
Premiebijdragen			
(van werkgevers en werknemers)	9	27.297	24.497
Beleggingsresultaten risico pensioenfonds	10	68.848	80.625
Uitkeringen en winstaandeel uit hoofde van			
herverzekering	11	6.472	6.576
Overige baten	12	12	72
		102.628	111.769
Lasten			
Pensioenuitkeringen	13	8.972	8.379
Pensioenuitvoeringskosten	14	2.676	2.068
Mutatie voorziening pensioenverplichtingen voor			
risico van het pensioenfonds	15		
Pensioenopbouw		36.824	27.116
Rentetoevoeging		-2.113	-1.247
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en			
pensioenuitvoeringskosten		-9.240	-8.646
Wijziging marktrente		102.386	97.987
Wijziging actuariële grondslagen		-51.601	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten		-269	1.243
Overige mutaties		-2.088	-2.092
		73.899	114.362
Mutaties technische voorziening excasso		41	716
		73.940	115.078
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorziening	16	-1.649	-29.350
Mutatie overige voorzieningen	17	-59	-183
Saldo overdracht van rechten voor risico			
pensioenfonds	18	243	-1.055
Her verzekeringen	19	78	65
Overige lasten	20	130	75
		84.330	95.077
Saldo van baten en lasten		18.298	16.692

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

	2020	2019
Bestemming van het saldo van baten en lasten		
Algemene reserve	9.634	4.414
Reserve algemene risico's	8.664	12.278
	<u>18.298</u>	<u>16.692</u>

STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Resultaat naar bronnen

(Bedragen x € 1.000)

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Per 31 december 2020			
Interest/beleggingsopbrengsten	69.845	892	70.737
Sterfte	668	1.187	1.855
Mutaties	-73	-94	-167
Premiëmarge	-11.244	-	-11.244
Wijziging grondslagen	28.839	23.330	52.170
Wijziging rentetermijnstructuur	-69.265	-33.949	-103.214
Overig resultaat	-473	6.973	6.500
	<u>18.298</u>	<u>-1.661</u>	<u>16.637</u>

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Per 31 december 2019			
Interest/beleggingsopbrengsten	81.307	579	81.887
Sterfte	572	660	1.233
Mutaties	678	-77	601
Premiëmarge	-4.151	-	-4.151
Wijziging grondslagen	-	-	-
Wijziging rentetermijnstructuur	-61.569	-37.328	-98.898
Overig resultaat	-145	6.803	6.658
	<u>16.692</u>	<u>-29.363</u>	<u>-12.671</u>

KASSTROOMOVERZICHT

Kasstroomoverzicht

(Bedragen x € 1.000)

	2020	2019
Kasstroom uit pensioenactiviteiten		
Ontvangsten		
Ontvangen premies (inclusief VPL)	26.097	24.842
Ontvangen waardeoverdrachten	236	1.262
Ontvangen uitkeringen van herverzekeraars	6.484	9.680
Overig	222	-141
	33.039	35.643
Uitgaven		
Pensioenuitkeringen	8.893	8.279
Premies herverzekering	78	65
Overdracht van rechten	295	207
Pensioenuitvoeringskosten	2.676	2.063
Overig	130	75
	12.072	10.688
Totaal kasstroom uit pensioenactiviteiten	20.966	24.955
Kasstroom uit beleggingsactiviteiten		
Ontvangsten		
Verkopen en aflossingen van beleggingen	69.796	77.987
Directe beleggingsopbrengsten	3.215	2.725
	73.011	80.711
Uitgaven		
Aankopen beleggingen	-89.582	-103.042
Kosten van vermogensbeheer	-1.776	-1.555
Overige ontvangsten en uitgaven inzake beleggingen	118	-166
	-91.240	-104.764
Totaal kasstroom uit beleggingsactiviteiten	-18.229	-24.052
Netto kasstroom	2.738	903
Liquide middelen per 1 januari	2.659	1.756
Liquide middelen per 31 december	5.396	2.659
Mutatie liquide middelen	2.738	903

Toelichting op de grondslagen

ALGEMEEN

Inleiding

Het doel van het MPF, statutair gevestigd te Amsterdam (hierna het 'fonds'), ingeschreven in het handelsregister onder nummer 41149465, is het nu en in de toekomst verstrekken van uitkeringen aan gepensioneerden en nabestaanden ter zake van ouderdom en overlijden; tevens verstrekt het fonds uitkeringen aan arbeidsongeschikte deelnemers. Deze doelstelling is nader uitgewerkt in onder andere de statuten, het pensioenreglement, de uitvoeringsovereenkomst en de Actuariële en Bedrijfstechnische Nota van MPF. Het fonds geeft invulling aan de uitvoering van de pensioenregeling van de in de sector Graanbe- en verwerkende industrie aangesloten werkgevers.

Overeenstemmingsverklaring

De jaarrekening is opgesteld in overeenstemming met de wettelijke bepalingen zoals deze zijn opgenomen in Titel 9, Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek en met inachtneming van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving in het bijzonder Richtlijn 610. De bedragen opgenomen in de jaarrekening zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders is aangegeven. De in de tabellen opgenomen getallen zijn afgeronde bedragen. Door afronding kan het voorkomen dat de totalen niet geheel overeenstemmen met de som van de afzonderlijke getallen.

Het bestuur heeft op 21 juni 2021 de jaarrekening opgemaakt.

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaand jaar.

Schattingswijzigingen

In 2020 is overgegaan naar de meest recente overlevingstafel zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap, te weten de Prognosetafel AG2020. Door deze overgang nam de voorziening pensioenverplichtingen ultimo 2020 af met € 16.177.

Daarnaast is de ervaringssterfte herijkt. Die herijking leidde tot een afname van de voorziening pensioenverplichtingen met € 35.993. In totaal daalde de voorziening pensioenverplichting door de schattingswijzigingen met € 52.170, wat heeft geleid tot een verbetering van het resultaat over 2020.

ALGEMENE GRONDSLAGEN

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat nagenoeg alle of alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde. Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

GRONDSLAGEN

Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

GRONDSLAGEN

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als nettobedrag in de balans opgenomen indien sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten.

De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die gegeven de omstandigheden als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, indien de herziening alleen voor die periode gevolgen heeft, of in de periode van herziening en toekomstige perioden, indien de herziening gevolgen heeft voor zowel de verslagperiode als toekomstige perioden.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief transactiekosten, provisies, valutakoersverschillen e.d., worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vreemde valuta

Activa en verplichtingen in vreemde valuta worden omgerekend naar euro's tegen de koers per balansdatum. Deze waardering is onderdeel van de waardering tegen reële waarde. Baten en lasten voortvloeiende uit transacties in vreemde valuta's worden omgerekend tegen de koers per transactiedatum. Alle valutakoersverschillen zijn verwerkt in de staat van baten en lasten.

	31-12-2020	31-12-2019
USD	1,22	1,12
GBP	0,89	0,85
JPY	126,48	121,99

SPECIFIEKE GRONDSLAGEN

Beleggingen voor risico fonds

Algemeen

In overeenstemming met de Pensioenwet worden beleggingen gewaardeerd tegen reële waarde. Overlopende activa en passiva alsmede liquiditeiten vermogensbeheer worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Het verschil tussen reële waarde en nominale waarde is bij deze activa en passiva in het algemeen gering.

Participaties in beleggingsfondsen, die gespecialiseerd zijn in een bepaald soort beleggingen worden gerubriceerd en gewaardeerd volgens de grondslagen voor die soort beleggingen (doorkijkprincipe).

Financiële instrumenten worden gebruikt ter afdekking van beleggingsrisico's en het realiseren van het vastgelegde beleggingsbeleid. De derivatenposities zijn opgenomen als een afzonderlijke beleggingscategorie. Derivaten die deel uitmaken van een beleggingsfonds zijn opgenomen in de beleggingscategorie waarin dit beleggingsfonds is gerubriceerd.

De liquide middelen die deel uitmaken van de onderliggende fondsen in aandelen, vastrentende waarden en vastgoed zijn bij de betreffende beleggingscategorie vermeld. Conform de aanbeveling van de Raad voor de Jaarverslaggeving worden participaties met een beleggingskarakter niet aangemerkt als een groepsmaatschappij en/of deelneming.

Reële waarde

De beleggingen van het fonds worden gewaardeerd tegen de reële waarde per balansdatum. Voor een deel van de financiële instrumenten van het fonds kan gebruik worden gemaakt van genoteerde marktprijzen. Derivaten worden gewaardeerd door gebruik te maken van netto contante waarde berekeningen. Bepaalde instrumenten, zoals participaties in beleggingsfondsen worden gewaardeerd door gebruik te maken van de intrinsieke waarde. Het is gebruikelijk en mogelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. Voor financiële instrumenten zoals beleggingsvorderingen en -schulden geldt dat de boekwaarde de reële waarde benadert als gevolg van het korte termijn karakter van de vorderingen en schulden. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

Vastgoedbeleggingen

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen de reële waarde per 31 december van het boekjaar. Voor niet beursgenoteerde participaties en deelnemingen in onroerende zaken maatschappijen is dit de berekende intrinsieke waarde die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Aandelen

Aandelen, waaronder tevens converteerbare obligaties zijn begrepen, worden gewaardeerd tegen de beurskoers. Voor niet-beursgenoteerde participaties in aandelenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Vastrentende waarden

Vastrentende waarden worden gewaardeerd tegen reële waarde inclusief opgelopen rente. Van beursgenoteerde vastrentende waarden is dit de beurswaarde per balansdatum. Voor niet beursgenoteerde participaties in vastrentende waardenfondsen is dit de intrinsieke waarde, die de reële waarde van de onderliggende beleggingen representeert.

Overige beleggingen

Hieronder worden de liquide middelen met betrekking tot beleggingsactiviteiten, beleggingsdebiteuren en -crediteuren verantwoord. Overige beleggingen worden gewaardeerd tegen reële waarde.

Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Het herverzekeringsdeel technische voorzieningen betreffende de volgende aanspraken. De aanspraken van de basis en aanvullende regeling vallen binnen een garantiecontract zonder winstdeling; deze aanspraken worden voor volledige rekening en risico van Aegon door Aegon als onderdeel van hun verzekeringsportefeuille geadministreerd. De aanspraken opgebouwd voor 1-1-2003 vallen ook binnen een garantiecontract. Deze aanspraken worden ook voor rekening en risico van Aegon geadministreerd in depot 1. Hierop was tot 31-12-2005 naast interestwinstdeling ook een winstdeling op kansstelsels van toepassing;

De aanspraken opgebouwd op of na 1-1-2003 en voor 1-1-2006 vallen ook binnen een garantiecontract. Deze aanspraken worden ook voor rekening en risico van Aegon geadministreerd in depot 2. Hierop was tot 31-12-2005 naast interestwinstdeling ook een winstdeling op kansstelsels van toepassing.

Met ingang van 2016 zijn de depots 1 en 2 samengevoegd.

De marktwaarde van de vordering op de herverzekeraar is op identieke wijze bepaald als de marktwaarde van de voorziening pensioenverplichtingen voor rekening en risico van het pensioenfonds.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa worden bij de eerste verwerking gewaardeerd op reële waarde. Na de eerste verwerking worden vorderingen gewaardeerd op geamortiseerde kostprijs (gelijk aan de nominale waarde indien geen sprake is van transactiekosten) onder aftrek van eventuele bijzondere waardeverminderingen, indien sprake is van oninbaarheid.

GRONDSLAGEN

Overige activa

Hieronder worden de liquide middelen opgenomen voor zover dit banktegoeden betreft welke onmiddellijk opeisbaar zijn. Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde. Zij worden onderscheiden van tegoeden in verband met beleggingstransacties. Liquide middelen uit hoofde van beleggingstransacties worden gepresenteerd onder de beleggingen.

Stichtingskapitaal en reserves

Algemeen

Stichtingskapitaal en reserves worden bepaald door het bedrag dat resteert nadat alle actiefposten en posten van het vreemd vermogen, inclusief de voorziening pensioenverplichtingen voor risico van het fonds en risico deelnemers en overige technische voorzieningen, volgens de van toepassing zijnde waarderingsgrondslagen in de balans zijn opgenomen. In de toelichting wordt opgenomen het krachtens de Pensioenwet minimaal vereiste eigen vermogen volgens de in het Besluit financieel toetsingskader (FTK) voorgeschreven berekeningsmethodiek als het surplus vermogen.

Algemene reserve

Deze reserve is dat deel van het vermogen dat resteert nadat via de resultaatbestemming de vereiste reserves, waaronder de reserve algemene risico's, op het gewenste niveau zijn gebracht.

Het streven is om een reserve aan te houden die minimaal gelijk is aan het gesteld vereist eigen vermogen op basis van het Financieel Toetsingskader. Het gesteld vereist vermogen wordt bepaald op basis van de standaardmethode voorgeschreven door DNB. Omdat het bestuur actief belegt kan het vereist eigen vermogen niet worden bepaald aan de hand van de standaardmethode zoals beschreven door DNB. Voor het zakelijke waardenrisico (S2), het grondstoffenrisico (S4) en het kredietrisico (S5) moeten door het actieve beheer van de beleggingsfondsen hogere schokken worden opgevangen. Deze hogere schokken worden berekend met behulp van zogenaamde tracking errors (afwijkingen ten opzichte van de benchmark). Er is geen sprake van een maximering van de algemene reserve.

Solvabiliteit

DNB heeft aangegeven dat het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen bij het MPF alleen op het niveau van het fonds als geheel mogen worden bepaald. Daarbij worden zowel het minimaal vereist eigen vermogen als het vereist eigen vermogen per onderdeel vastgesteld en vervolgens getotaliseerd.

Het vereist eigen vermogen dient minstens gelijk te zijn aan het minimaal vereist eigen vermogen. Als het vereist eigen vermogen dus lager is dan het minimaal vereist eigen vermogen wordt het vereist eigen vermogen gelijkgesteld aan het minimaal vereist eigen vermogen.

Reserve algemene risico's

In de jaarrekening is aansluiting gezocht bij de uitkomsten van het vereist eigen vermogen in de evenwichtssituatie door het vormen van een reserve algemene risico's. De reserve algemene risico's dient onder meer ter opvang van een mogelijke waardedaling van de beleggingen. Teneinde de reserve algemene risico's op het gewenste niveau te brengen, wordt jaarlijks een deel van het saldo van de rekening van baten en lasten toegevoegd of onttrokken. De hoogte van de benodigde reserve algemene risico's wordt bepaald door het bestuur van het fonds.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds

De voorziening pensioenverplichtingen is gelijk aan de contante waarde van de aanspraken welke volgens de reglementaire bepalingen op de balansdatum zijn verworven. Bij de berekening zijn de volgende grondslagen gehanteerd.

Rekenrente

De gehanteerde rente is gebaseerd op de rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door de DNB. Die rentetermijnstructuur wordt door de DNB geconstrueerd op basis van de euro swapcurve, met toepassing van de Ultimate Forward Rate (UFR).

Overlevingstafels

De overlevingskansen worden ontleend aan de Prognosetafel AG 2020.

Ervaringssterfte

De levensverwachting is gebaseerd op inkomensniveau, ervaringscijfers 2020 (CBS-data 'Sterfte naar leeftijd, bedrijfssector en jaarbedrag uit loon, winst en pensioen, periode 2006-2017'): De ervaringssterfte wordt daarbij gebaseerd op een naar voorziening voor risico fonds gewogen gemiddelde ervaringssterfte bij een bepaalde inkomensgroep.

Partnerfrequentie

Er gelden leeftijdsafhankelijke frequenties voor zowel mannen als vrouwen. De partnerfrequentie tot de 68-jarige leeftijd is gebaseerd op de partnerfrequenties "CBS 2016, inclusief samenwonend", met een frequentie van 100% op de leeftijd 68 jaar met de mogelijkheid tot uitruil van het partnerpensioen. Voor deelnemers met een ingegaan ouderdompensioen wordt de werkelijke burgerlijke staat aangehouden.

Partnerpensioen

Er wordt verondersteld dat de partner drie jaar jonger is dan de mannelijke verzekerde en drie jaar ouder is dan de vrouwelijke verzekerde.

Wezenpensioen

Voor de dekking van niet ingegaan wezenpensioen zijn de technische voorzieningen voor latent partnerpensioen behorende bij niet ingegaan ouderdompensioen met 0,5% verhoogd.

Kosten

Ter dekking van toekomstige kosten is in de voorziening pensioenverplichtingen een opslag van 2,5% opgenomen.

Voorziening uitloopriscio PVD

Vanaf 1 januari 2011 kent het fonds een stop-loss herverzekering voor het arbeidsongeschiktheidsrisico, waarbij slechts de totale schade wordt vergoed indien die het "eigen behoud" overschrijdt. Er is sprake van uitloopriscio. De uitlooperperiode beslaat maximaal twee jaar, de wachttijd vanaf de eerste ziekte dag tot mogelijke ingang van een WIA-uitkering. De dotatie wordt gesteld op de laatste twee jaarpremies die met dit risico zijn gemoeid.

Technische voorziening excassokosten

Het bestuur stelt de vordering op Aegon gelijk aan de herverzekerde voorziening (inclusief 2,5% opslag). Daarnaast is er een extra voorziening opgenomen ter grootte van de netto herverzekerde voorziening.

Overige voorzieningen

Spaarfonds gemoedsbezwaarden

Voor deelnemers die als gemoedsbezwaarden staan geregistreerd is in het spaarfonds opgenomen het totaal aan ingelegde bedragen verhoogd met een jaarlijks vast te stellen rendement. Dit jaarlijks vast te stellen rendement, minimaal 0%, is gelijk aan het voortschrijdend gemiddelde rendement van het fonds van de vijf jaren voorafgaand aan het verslagjaar, verminderd met 0,5%.

Voorziening toekomstige administratiekosten slapers VUT Graan

Eind 2009 is bij de vereffenaars van de VUT Graan een verzoek ingediend om een compensatie te ontvangen voor de toekomstige administratiekosten van de slapers binnen het MPF met alleen prepensioenaanspraken. Het betreft een groep van ongeveer 2.900 slapers, die tussen 1 januari 1996 en 1 januari 2003 een dienstverband hebben gehad met een vanaf 1 januari 2003 gedispenseerde werkgever en waarvan het dienstverband met deze werkgever vóór 1 januari 2003 was beëindigd.

Omdat deze slapers aanspraken hadden opgebouwd binnen de VUT FUR, hebben zij per 1 januari 2003 een aanspraak ontvangen als gevolg van de opheffing van de VUT Graan. Omdat echter alleen voor de actieve deelnemers per 1 januari 2003 een verrekening heeft plaatsgevonden met de gedispenseerde werkgevers, werden de aanspraken voor deze groep deelnemers toegekend binnen het MPF.

De vereffenaars van de VUT Graan hebben op basis van het verzoek een bedrag ter compensatie van de toekomstige administratiekosten voor deze groep slapers toegekend van € 1.250.

GRONDSLAGEN

De gemiddelde resterende duur van deze groep deelnemers bedraagt circa 17,5 jaar. Vandaar dat is besloten om dit bedrag op te nemen in een voorziening en gelijkmatig gedurende een periode van 17,5 jaar vrij te laten vallen.

Overige schulden en overlopende passiva

Alle schulden en overlopende passiva hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

GRONDSLAGEN VOOR DE RESULTAATBEPALING

Algemeen

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben. De in de staat van baten en lasten opgenomen posten zijn in belangrijke mate gerelateerd aan de in de balans gehanteerde waarderingsgrondslagen voor beleggingen en de voorzieningen pensioenverplichtingen. Zowel gerealiseerde als ongerealiseerde resultaten worden rechtstreeks verantwoord in het resultaat.

Premiebijdragen van (werkgevers en werknemers)

Onder premiebijdragen wordt verstaan de aan derden in rekening gebrachte c.q. te brengen bedragen voor de in het verslagjaar verzekerde pensioenen onder aftrek van kortingen. Premies zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben. De premiebaten in het boekjaar zijn gebaseerd op de voorlopige loonsomopgaven van de werkgevers, tenzij definitieve loonsomopgaven al zijn verwerkt in dat boekjaar.

Onder premiebijdragen risico fonds is separaat opgenomen de hoogte van de inkoop(som)(men) inzake ingekochte pensioenaanspraken uit hoofde van VPL.

Beleggingsresultaten

(In)directe beleggingsresultaten zijn toegerekend aan de periode waarop ze betrekking hebben.

Indirecte beleggingsopbrengsten

Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen en valutaresultaten. In de jaarrekening wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als indirecte beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen. Aankoopkosten zijn verwerkt in de reële waarde van de beleggingen. Verkoopkosten worden verantwoord als onderdeel van de herwaarderingskosten.

Directe beleggingsopbrengsten

De directe beleggingsopbrengsten hebben betrekking op opbrengsten uit beleggingsfondsen, interest en dividenden onder aftrek van de aan de beleggingen toe te rekenen kosten, alsmede de huren verminderd met de exploitatiekosten.

Uitkeringen uit hoofde van herverzekering

Hieronder zijn opgenomen de uitkeringen uit hoofde van de herverzekering van het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico. Tevens zijn hieronder opgenomen de vergoede uitkeringen uit hoofde van het garantiecontract.

Pensioenuitkeringen

De pensioenuitkeringen betreffen de aan deelnemers uitgekeerde bedragen inclusief afkopen. De pensioenuitkeringen zijn berekend op actuariële grondslagen en toegerekend aan het verslagjaar waarop zij betrekking hebben.

Pensioenuitvoeringskosten

Hieronder zijn opgenomen de door het fonds in het boekjaar toe te rekenen werkelijke kosten.

Mutatie technische voorzieningen voor risico pensioenfondsen

Onder dit hoofd opgenomen mutaties van de technische voorzieningen hebben betrekking op de toe- en afnamen van het aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen.

GRONDSLAGEN

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

Indexering en overige toeslagen

De onder dit hoofd opgenomen toename van de voorziening betreft het effect van indexering en overige toeslagen op de voorziening.

Rente

De rentetoevoeging vindt plaats op basis van de nominale rente bij een looptijd van 1 jaar zoals opgenomen in de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur van ultimo vorig boekjaar.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de technische voorziening. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de pensioenen in de verslagperiode.

Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten

Onder dit hoofd zijn de actuariële inkomende en uitgaande waardeoverdrachten opgenomen.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt hieronder verantwoord.

Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

De onder dit hoofd opgenomen mutaties van de voorziening hebben betrekking op de actuariële kanssystemen.

Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Onder dit hoofd opgenomen mutaties van de technische voorzieningen hebben betrekking op de toe- en afnamen van het aandeel van de herverzekeraars in de technische voorzieningen.

Saldo overdrachten van rechten

Hieronder zijn opgenomen de aan het verslagjaar toe te rekenen overdrachtswaarde van de overgenomen respectievelijk overgedragen pensioenaanspraken.

Premies herverzekering

Herverzekering overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico

Ter dekking van de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid heeft het fonds een stop-loss herverzekering gesloten bij Zwitserleven te Amstelveen. Hierbij is voor elk contractjaar van 2016 tot en met 31 december 2020 een eigen behoud van toepassing ter grootte van 125% van de jaarlijkse herverzekeringspremie indien de risico's volledig op individuele basis zouden zijn herverzekerd. Voor het arbeidsongeschiktheidsrisico geldt een wachttijd van twee jaar.

Overige baten en lasten

De overige baten en lasten worden opgenomen voor de aan het verslagjaar toe te rekenen bedragen.

GRONDSLAGEN KASSTROOMOVERZICHT

Het kasstroomoverzicht is opgesteld overeenkomstig de directe methode. Alle ontvangsten en uitgaven worden hierbij als zodanig gepresenteerd. Er wordt onderscheid gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en beleggingsactiviteiten.

TOELICHTING OP DE BALANS

Toelichting op de balans

Activa

1. Beleggingen voor risico fonds

Verloopoverzicht per beleggingscategorie

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2020	11.954	161.679	217.826	51	391.511
Aankopen	4.563	22.906	62.114	-	89.582
Verkopen	-	-16.187	-45.698	-	-61.885
Overige mutaties	-	-	-	7	7
Herwaardering	-2.106	28.298	33.306	-	59.498
Totaal per 31 december 2020	14.411	196.696	267.547	58	478.713

	Vastgoed beleggingen	Aandelen	Vastrentende waarden	Overige beleggingen	Totaal
Stand per 1 januari 2019	8.645	119.770	158.538	7	286.960
Aankopen	1.752	19.875	81.416	-	103.042
Verkopen	-604	-10.161	-27.252	-	-38.017
Overige mutaties	-	-	-	44	44
Herwaardering	2.162	32.195	5.126	-	39.482
Totaal per 31 december 2019	11.954	161.679	217.826	51	391.511

Uitsplitsing actuele waarde naar waarderingsmethode

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op de marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Op basis van de verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

- Beleggingen met genoteerde marktprijzen worden verhandeld aan een effectenbeurs of betreffen liquide middelen. Hieronder vallen aandelen, obligaties, onderpanden.
- Onafhankelijke taxaties worden toegepast voor de waardering van onroerend goed in bezit van het fonds. Alle vastgoedobjecten worden jaarlijks getaxeed door externe taxateurs waarvan de onafhankelijkheid ten opzichte van de waardering onbetwist is. De juistheid en volledigheid van de gebruikte informatie voor de taxatie wordt gecontroleerd.
- De netto contante waarde methode wordt bepaald door de te ontvangen kasstromen contant te maken op basis van de geldende marktrente. In de waardering is rekening gehouden met het oninbaarheidsrisico.
- Intrinsieke waarde: de marktwaarde ontleent aan de meest recente rapportages van de fundmanagers en de fund-to-fund managers. Deze rapportages zijn door een onafhankelijke accountant gecontroleerd. Beleggingen waarvan de waardering op basis van de intrinsieke waarde plaatsvindt, zijn in de tabel opgenomen onder 'Andere methode'.

De waardering van de beleggingen vindt plaats tegen reële waarde. Afgezien van de beleggingsvorderingen en -schulden zijn de beleggingen van het fonds gewaardeerd tegen reële waarde per balansdatum.

Het is over het algemeen mogelijk en gebruikelijk om de reële waarde binnen een aanvaardbare bandbreedte van schattingen vast te stellen. De boekwaarde van alle activa en de financiële verplichtingen op balansdatum benadert de reële waarde.

TOELICHTING OP DE BALANS

Schattingen van de actuele waarde zijn een momentopname, gebaseerd op marktomstandigheden en de beschikbare informatie over het financiële instrument. Op basis van de verscheidenheid en gradaties in waarderingsmethoden dienen de beleggingen te worden ingedeeld naar vier verschillende waarderingsniveaus:

Overzicht ultimo 2020

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW berkeningen	Andere methode(n)	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-	-	14.411	14.411
Aandelen	-	-	-	196.696	196.696
Vastrentende waarden	-	-	-	267.547	267.547
Overige beleggingen	-	-	-	58	58
	-	-	-	478.713	478.713

Overzicht ultimo 2019

	Genoteerde marktprijzen	Onafhankelijke taxaties	NCW berkeningen	Andere methode(n)	Totaal
Vastgoedbeleggingen	-	-	-	11.954	11.954
Aandelen	-	-	-	161.679	161.679
Vastrentende waarden	-	-	-	217.826	217.826
Overige beleggingen	-	-	-	51	51
	-	-	-	391.511	391.511

Het fonds heeft niet belegd in premiebijdragende ondernemingen en heeft geen beleggingen uitgeleend ('securities lending').

Vastgoedbeleggingen

	31-12-2020	31-12-2019
Participaties vastgoedbeleggingen	14.411	11.954
Totaal per 31 december	14.411	11.954

Aandelen

Specificatie naar soort:

	31-12-2020	31-12-2019
Aandelenbeleggingsfondsen	196.696	161.679
Totaal per 31 december	196.696	161.679

TOELICHTING OP DE BALANS

Vastrentende waarden

De vastrentende waarden kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Hypotheekfondsen	46.062	36.254
Obligatiebeleggingsfondsen	221.486	181.572
Stand per 31 december	267.547	217.826

Onder vastrentende waarden zijn eveneens de derivaten begrepen. Doel van deze derivaten is om de duratie van de vastrentende waarden te verlengen.

Overige beleggingen

De overige beleggingen kunnen als volgt worden gespecificeerd:

	31-12-2020	31-12-2019
Liquide middelen	-2.226	-1.264
Nog af te wikkelen transacties	2.285	1.315
Totaal per 31 december	58	51

2. Herverzekeringsdeel technische voorzieningen

Specificatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen:

	31-12-2020	31-12-2019
Garantiecontracten met beleggingsdepot	262.003	259.111
Garantiecontracten zonder beleggingsdepot	20.111	21.343
	282.114	280.454
Herverzekeringsdeel technische voorzieningen Zwitsersleven	259	271
	282.374	280.725

In de herverzekerde depots zijn de volgende beleggingen opgenomen:

	31-12-2020	31-12-2019
Aandelen	25.456	27.608
Vastrentende waarden	85.646	85.475
Beleggingvorderingen, -schulden en liq. middelen	563	542
	111.665	113.625

TOELICHTING OP DE BALANS

De beleggingen zijn gewaardeerd conform de grondslagen van het herverzekeringscontract.

3. Vorderingen en overlopende activa

	31-12-2020	31-12-2019
Vorderingen op werkgevers (Premies)	4.792	3.608
Vordering op Aegon waardeoverdrachten	3 -	22 5
Overige vorderingen	11	140
Stand per 31 december	4.805	3.775

Bij de waardering van vorderingen wordt rekening gehouden met het risico van oninbaarheid door hiervoor een voorziening in aftrek te brengen op het saldo van de uitstaande vorderingen. Voor gelijksoortige posten met gelijksoortige risico's wordt gezamenlijk een schatting gemaakt van verliezen en risico's op balansdatum. Deze systematiek om de voorziening vast te stellen wordt gerekend tot de statische methode. Alle vorderingen hebben een looptijd van korter dan één jaar.

Specificatie vorderingen / premiedebiteuren:

	31-12-2020	31-12-2019
Werkgevers nog te ontvangen premies	2.485	1.638
Voorziening dubieuze debiteuren	-	-3
Nog te factureren premie	2.306	1.973
	4.792	3.608

4. Overige activa

	31-12-2020	31-12-2019
Betaalrekening ABN AMRO	5.396	2.659
Stand per 31 december	5.396	2.659

Onder de liquide middelen worden opgenomen die kasmiddelen en tegoeden op bankrekeningen die onmiddellijk dan wel op korte termijn opeisbaar zijn. ABN AMRO bank heeft bij S&P een lange termijn rating van A.

Er zijn geen kredietfaciliteiten van toepassing.

TOELICHTING OP DE BALANS

Passiva

5. Eigen vermogen

Mutatieoverzicht eigen vermogen

	Stichtings- kapitaal	Algemene reserve	Reserve algemene risico's	Totaal
Stand per 1 januari 2019	-	-27.175	56.348	29.173
Uit bestemming saldo van baten en lasten	-	4.414	12.278	16.692
Totaal per 31 december 2019	-	-22.761	68.626	45.865
Bestemming saldo van baten en lasten	-	9.634	8.664	18.298
Totaal per 31 december 2020	-	-13.127	77.290	64.163

Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds. Het voorstel resultaatbestemming 2020 is opgenomen in de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

Solvabiliteit

	31-12-2020		31-12-2019	
		In %		In %
Pensioenvermogen	769.639	109,1	677.402	107,3
Af: Technische voorzieningen	705.477	100,0	631.537	100,0
Eigen vermogen	64.163	9,1	45.865	7,3
af: vereist eigen vermogen	77.290	11,0	68.626	10,9
Vrij vermogen	-13.127	-1,9	-22.761	-3,6
Minimaal vereist eigen vermogen	25.694	3,6	22.895	3,6
UFR Dekkingsgraad		109,1%		107,3%
Beleidsdekkingsgraad		102,5%		106,4%

Voor het bepalen van het vereist eigen vermogen (de solvabiliteitstoets) maakt het fonds gebruik van het standaardmodel. Het bestuur acht het gebruik van het standaardmodel passend voor de risico's van het fonds. De uitkomsten van de solvabiliteitstoets zijn opgenomen onder toelichting Risicobeheer en derivaten.

De dekkingsgraad is als volgt berekend: (Totale activa -/- schulden) / Technische voorzieningen * 100 in procenten.

De beleidsdekkingsgraad is het gemiddelde van de dekkingsgraad van de afgelopen 12 maanden.

Als het eigen vermogen lager is dan het minimale vereiste eigen vermogen bevindt het fonds zich in een situatie van dekkingstekort.

TOELICHTING OP DE BALANS

Indien het eigen vermogen lager is dan het vereiste eigen vermogen, maar wel tenminste gelijk is aan het minimale vereiste eigen vermogen, bevindt het fonds zich in een situatie van reservetekort. De vermogenspositie van het pensioenfonds kan worden gekarakteriseerd als reservetekort.

Herstelplan

Per 31 december 2016 bevond het MPF zich voor de tweede achtereenvolgende maal in een tekortsituatie. De beleidsdekkingsgraad per eind december 2016 was lager dan de vereiste dekkingsgraad op basis van de strategische beleggingsmix. Dientengevolge moest het bestuur van MPF een herstelplan opstellen en indienen bij DNB per 1 april 2017.

Op 10 maart 2021 heeft MPF opnieuw een herstelplan ingediend bij DNB. Uit het herstelplan blijkt dat MPF binnen 10 jaar het vereiste eigen vermogen (VEV) bereikt.

In 2020 heeft de dekkingsgraad zich ten opzichte van het herstelplan als volgt ontwikkeld:

	Werkelijk 2020	Herstelplan 2020	Werkelijk 2019	Herstelplan 2019
Beginstand	107,3%	107,0%	105,6%	105,8%
Premie	-2,1%	-1,9%	-1,0%	-0,7%
Uitkeringen	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%
Toeslagen / korting	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Vervallen 3-maandsmiddeling in rentetermijnstruct.	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Wijziging UFR	0,0%	0,0%	0,0%	0,0%
Wijziging rentetermijnstructuur	-14,4%	0,0%	-16,3%	-23,6%
Rendement	12,6%	2,1%	23,0%	29,4%
Wijziging actuariële grondslagen	7,5%	0,0%	0,0%	0,0%
Overig	-1,8%	-0,1%	-4,1%	-4,0%
Eindstand	109,1%	107,2%	107,3%	107,0%

6. Technische voorzieningen voor risico fonds

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2020	31-12-2019
Voorziening pensioenverplichtingen	698.596	624.696
Technische voorziening excassokosten	6.881	6.840
	705.477	631.537

TOELICHTING OP DE BALANS

Mutatieoverzicht technische voorziening pensioenverplichtingen

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Stand per 1 januari 2020	344.242	280.454	624.696
Pensioenopbouw	36.824	-	36.824
Rentetoevoeging	-1.221	-892	-2.113
Onttrekking pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.324	-6.916	-9.240
Wijziging marktrente	68.437	33.949	102.386
Wijziging actuariële grondslagen	-28.270	-23.330	-51.601
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-212	-56	-269
Overige mutaties	-994	-1.093	-2.088
Totaal per 31 december 2020	416.481	282.114	698.596

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Stand per 1 januari 2019	259.243	251.091	510.334
Pensioenopbouw	27.116	-	27.116
Inkoop uit hoofde van VPL regeling	-	-	-
Rentetoevoeging	-668	-579	-1.247
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-1.903	-6.743	-8.646
Wijziging marktrente	60.659	37.328	97.987
Wijziging actuariële grondslagen	-	-	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.303	-60	1.243
Overige mutaties	-1.508	-584	-2.092
Totaal per 31 december 2019	344.242	280.454	624.696

Voor een toelichting op de verschillende posten wordt verwezen naar de toelichting op de verschillende posten uit de staat van baten en lasten.

Specificatie voorziening pensioenverplichtingen voor risico fonds:

	31-12-2020		31-12-2019	
	Aantallen	Voorziening	Aantallen	Voorziening
Actieve deelnemers	3.525	318.166	3.312	255.186
Gewezen deelnemers	5.924	213.385	6.246	208.684
Pensioengerechtigden	2.388	148.778	2.330	144.523
Overigen	-	18.267	-	16.304
Saldo	11.837	698.596	11.888	624.697

TOELICHTING OP DE BALANS

Mutatieoverzicht technische voorziening excassokosten

	31-12-2020	31-12-2019
Beginsaldo	6.840	6.124
Rente	-22	-14
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-169	-164
Wijziging marktrente	828	910
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-569	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1	-1
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-27	-14
Saldo	6.881	6.840

7. Overige voorzieningen

Spaarfonds gemoedsbezwaarden

	31-12-2020	31-12-2019
Beginsaldo	268	379
Dotatie	-	-125
Rendement	13	14
Saldo	281	268

Voorziening toekomstige administratiekosten slapers VUT Graan

	31-12-2020	31-12-2019
Beginsaldo	532	604
onttrekking administratiekosten	-72	-72
Saldo	460	532

8. Overige schulden en overlopende passiva

	31-12-2020	31-12-2019
Pensioenen	178	197
Te betalen kosten	124	58
Te betalen RC Aegon	55	22
Handelscrediteuren waardeoverdrachten	365	207
	184	5
Saldo	908	489

TOELICHTING OP DE BALANS

Specificatie pensioenen

	31-12-2020	31-12-2019
Vooruitontvangen premie	-	29
Belasting en sociale lasten	178	168
	178	197

Specificatie te betalen kosten

	31-12-2020	31-12-2019
Advies en controle	56	52
Overige kosten	69	7
	124	58

Alle schulden hebben een resterende looptijd van korter dan één jaar.

Risicobeheer en derivaten

In het jaarverslag is ingegaan op de risico's die het pensioenfonds loopt en op het beleid dat wordt gevoerd om deze risico's te beperken. Onderstaand treft u kwantitatieve risico-informatie aan. Met betrekking tot de kwantitatieve informatie is uitgegaan van het doorkijkprincipe, de informatie sluit hierdoor mogelijk niet aan op de jaarrekening. Het doorkijkprincipe geeft echter een beter inzicht in de risico's van het fonds. Indien de vergelijkende cijfers op basis van doorkijkprincipe zijn aangeleverd door de vermogensbeheerders zijn de vergelijkende cijfers aangepast.

Solvabiliteitsrisico

Het fonds wordt bij het beheer van de pensioenverplichtingen en de financiering daarvan geconfronteerd met risico's. De belangrijkste doelstelling van het fonds is het nakomen van de pensioentoezeggingen. Voor het realiseren van deze doelstelling wordt gestreefd naar een toereikende solvabiliteit op basis van de reële waarde van de pensioenverplichtingen. Het belangrijkste risico voor het fonds betreft het solvabiliteitsrisico, ofwel het risico dat het fonds niet beschikt over voldoende vermogen ter dekking van de pensioenverplichtingen. De solvabiliteit wordt gemeten zowel op basis van algemeen geldende normen als ook naar de specifieke normen welke door de toezichthouder worden opgelegd.

Indien de solvabiliteit van het fonds zich negatief ontwikkelt, bestaat het risico dat het fonds de premie voor de onderneming en deelnemers moet verhogen en het risico dat er geen ruimte beschikbaar is voor een eventuele toeslag van opgebouwde pensioenrechten. In het uiterste geval kan het noodzakelijk zijn dat het fonds verworven pensioenaanspraken en pensioenrechten moet verminderen.

TOELICHTING OP DE BALANS

	31-12-2020	31-12-2019
Technische voorzieningen	705.477	631.537
Buffers:		
S1 Renterisico	3.744	9.057
S2 Risico zakelijke waarden	64.539	54.605
S3 Valutarisico	9.067	8.606
S5 Kredietrisico	15.413	13.489
S6 Verzekeringstechnische risico	15.490	12.629
S10 Actief beheerisico	728	424
Diversificatie-effect	-31.691	-30.184
Totaal S vereiste buffers	77.290	68.626
Vereist vermogen (artikel 132- Pensioenwet)	782.767	700.163
Aanwezig vermogen (totaal activa - schulden)	769.639	677.402
Tekort / surplus	-13.127	-22.761

Beleid en risicobeheer

Het bestuur beschikt over een aantal beleidsinstrumenten ten behoeve van het beheersen van deze risico's. Deze beleidsinstrumenten betreffen:

- Beleggingsbeleid
- Premiebeleid
- Herverzekeringsbeleid
- Toeslagbeleid.

De keuze en toepassing van beleidsinstrumenten vindt plaats na uitvoerige analyses ten aanzien van te verwachten ontwikkelingen van de verplichtingen en de financiële markten. Daarbij wordt onder meer gebruikgemaakt van ALM-studies. Een ALM-studie is een analyse van de structuur van de pensioenverplichtingen en van verschillende beleggingsstrategieën en de ontwikkeling daarvan in diverse economische scenario's.

De uitkomsten van deze analyses vinden hun weerslag in jaarlijks door het bestuur vast te stellen beleggingsrichtlijnen als basis voor het uit te voeren beleggingsbeleid. De beleggingsrichtlijnen geven normen en limieten aan waarbinnen de uitvoering van het beleggingsbeleid moet plaatsvinden. Ze zijn gericht op het beheersen van de volgende belangrijkste (beleggings-) risico's. Bij de uitvoering van het beleggingsbeleid wordt gebruik gemaakt van derivaten.

Marktrisico

Marktrisico omvat de mogelijkheden voor winst of verlies en omvat het renterisico, prijs(koers)risico en het valutarisico. De strategie van het fonds met betrekking tot het beleggingsrisico wordt bepaald door de beleggingsdoelstellingen zoals vastgelegd in het beleggingsplan. Het marktrisico wordt op dagelijkse basis beheerst door vermogensbeheerders in overeenstemming met de aanwezige beleidskaders en richtlijnen. De overall-marktposities worden periodiek gerapporteerd aan het bestuur.

S1 Renterisico

Renterisico is het risico dat de waarden van de portefeuille vastrentende waarden (exclusief deposito's) en de pensioenverplichtingen veranderen als gevolg van ongunstige veranderingen in de markttrente.

Met ingang van begin 2016 is het fonds overgestapt naar een dynamisch rentebeleid, waarbij de mate van renteafdekking afhankelijk is van enerzijds de hoogte van de actuele (DNB_UFR) dekkingsgraad en anderzijds de hoogte van de 20-jaars rente. Bij invoering hiervan in 2016 bedroeg de renteafdekking 60%. Per einde boekjaar 2018 bedroeg de renteafdekking 65% en per einde boekjaar 2020 bedroeg het niveau van de renteafdekking conform het dynamische afdekkingsbeleid 55%.

TOELICHTING OP DE BALANS

De rentegevoeligheid kan worden gemeten door middel van de duration. De duration geeft aan hoeveel procent bij benadering de reële waarde van een belegging of verplichting verandert bij een parallelle verschuiving van de rentecurve. Een hoge duration geeft een hoge gevoeligheid voor veranderingen in de rente weer.

	31-12-2020		31-12-2019	
	Balanswaarde	Duration	Balanswaarde	Duration
Duration van de vastrentende waarden in eigen beheer (excl. derivaten)	137.692	6,2	151.715	6,3
Duration van de vastrentende waarden in eigen beheer (incl. derivaten)	267.547	35,6	217.827	28,7
Duration van de (nominale) pensioenverplichtingen	705.477	23,4	631.537	23,1

Op balansdatum is de duration van de vastrentende waarden (exclusief derivaten) aanzienlijk korter dan de duration van de verplichtingen. Er is derhalve sprake van een zogenaamde "duration-mismatch". Dit betekent dat bij een rentestijging de waarde van de beleggingen minder snel daalt dan de waarde van de verplichtingen (bij toepassing van de actuele marktrentestructuur) daalt, waardoor de dekkingsgraad zal stijgen. Bij een rentedaling zal de waarde van de beleggingen minder snel stijgen dan de waarde van de verplichtingen, waardoor de dekkingsgraad zal dalen.

De samenstelling van de vastrentende waarden naar looptijd is als volgt:

	31-12-2020		31-12-2019	
Resterende looptijd ≤ 1 jaar	-163.281	-58,4%	-21.726	-9,5%
Resterende looptijd > 1 jaar en < 5 jaar	-8.961	-3,2%	-72.129	-31,5%
Resterende looptijd ≥ 5 jaar	451.961	1,62	323.004	1,41
Saldo	279.719	100,0%	229.150	100,0%

In bovenstaand overzicht van de resterende looptijden van vastrentende waarden is rekening gehouden met het effect van renteswaps. Met een renteswap wordt doorgaans een korte rente geruild voor een lange rente om renterisico van de pensioenverplichtingen af te dekken. De getoonde bedragen zijn gebaseerd op basis van doorkijk ('look through') informatie.

S2 Risico zakelijke waarden

Prijrsrisico

Prijrsrisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van marktprijzen, die wordt veroorzaakt door factoren gerelateerd aan een individuele belegging, de uitgevende instelling of generieke factoren. Omdat alle beleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde waarbij waarde wijzigingen onmiddellijk in het saldo van baten en lasten worden verwerkt, zijn alle wijzigingen in marktomstandigheden direct zichtbaar in het beleggingsresultaat. Het prijsrisico kan worden gemitigeerd door diversificatie. In aanvulling hierop kan het prijsrisico worden gehedged door het gebruik van afgeleide financiële instrumenten (derivaten), zoals opties en futures.

Voor de diversificatie inzake het soort belegging (zakelijke waarde, vastrentend en dergelijke) verwijzen wij naar de toelichting op de balans, punt 1: beleggingen voor risico fonds. Tevens verwijzen wij naar de diverse overige tabellen in deze risicoparagraaf waarin wordt aangegeven hoe de beleggingsportefeuille is gediversificeerd naar sector en regio.

S3 Valutarisico

Valutarisico is het risico van waarde wijzigingen door de ontwikkeling van de waarde van vreemde valuta ten opzichte van de euro. Het totaalbedrag dat niet in euro's is belegd bedraagt ultimo 2020 circa 42% (2019: 42%) van de beleggingsportefeuille. De vreemde valutapositie voor en na afdekking door valutaderivaten is als volgt weer te geven:

TOELICHTING OP DE BALANS

	31-12-2020			31-12-2019		
	Voor afdekking	Valuta derivaten	Netto positie (na)	Voor afdekking	Valuta derivaten	Netto positie (na)
Euro	283.474	146.467	429.940	239.871	118.982	358.853
USD	138.861	-122.798	16.062	116.026	-98.951	17.074
GBP	7.673	-7.396	276	8.446	-7.486	960
JPY	14.959	-12.862	2.098	12.982	-10.698	2.284
Overig	42.509	-	42.509	35.187	-10	35.177
Saldo	487.476	3.411	490.886	412.512	1.837	414.348

S5 Kredietrisico

Kredietrisico is het risico van financiële verliezen voor het fonds als gevolg van faillissement of betalingsonmacht van tegenpartijen waarop het fonds (potentiële) vorderingen heeft. Hierbij kan onder meer worden gedacht aan partijen die obligatieleningen uitgeven, banken waar deposito's worden geplaatst, marktpartijen waarmee Over The Counter (OTC)derivatenposities worden aangegaan en aan bijvoorbeeld herverzekeraars. Een voor beleggingsactiviteiten specifiek onderdeel van kredietrisico is het settlementrisico. Dit heeft betrekking op het risico dat partijen waarmee het fonds transacties is aangegaan niet meer in staat zijn hun tegenprestatie te verrichten waardoor het fonds financiële verliezen lijdt. Beheersing vindt plaats door het stellen van limieten aan tegenpartijen op totaalniveau, dat wil zeggen met inachtneming van alle posities die een tegenpartij heeft jegens het fonds; het vragen van extra zekerheden zoals onderpand en dergelijke bij hypothecaire geldleningen en het uitlenen van effecten; het hanteren van prudente verstrekkingsnormen bij hypothecaire geldleningen.

Ter afdekking van het settlementrisico wordt door het fonds enkel belegd in markten waar een voldoende betrouwbaar clearing- en settlementsysteem functioneert. Voordat in nieuwe markten wordt belegd, wordt eerst onderzoek gedaan naar de waarborgen op dit gebied. Met betrekking tot niet-beursgenoteerde beleggingen, met name OTC-derivaten, wordt door het fonds enkel gewerkt met tegenpartijen waarmee ISDA/CSA-overeenkomsten zijn afgesloten zodat posities van het fonds adequaat worden afgedekt door onderpand.

Specificatie van de beleggingen naar sector:

	31-12-2020		31-12-2019	
		%		%
Overheidsinstellingen	143.868	30,1	90.126	23,0
Financiële instellingen	70.847	14,8	99.708	25,5
Handel- en industriële bedrijven	15.998	3,3	13.990	3,6
Nutsbedrijven	11.208	2,3	9.916	2,5
Vastgoed	19.512	4,1	16.768	4,3
Consumentengoederen	76.736	16,0	68.358	17,5
Telecommunicatie	4.393	0,9	4.462	1,1
Informatietechnologie	42.512	8,9	27.422	7,0
Andere instellingen	93.582	19,6	60.711	15,5
Saldo	478.656	100,0	391.461	100,0

TOELICHTING OP DE BALANS

Specificatie van de beleggingen naar regio:

	31-12-2020		31-12-2019	
		%		%
Verenigde Staten	138.473	28,9	112.974	28,9
Nederland	70.633	14,8	57.558	14,7
Duitsland	71.534	14,9	49.188	12,6
Frankrijk	62.126	13,0	37.386	9,6
Verenigd Koninkrijk	-	-	11.754	3,0
Japan	16.567	3,5	13.655	3,5
Zwitserland	11.437	2,4	8.119	2,1
België	11.969	2,5	8.882	2,3
Oostenrijk	7.020	1,5	6.453	1,6
Overige Landen	88.898	18,6	85.491	21,8
Saldo	478.656	100,0	391.461	100,0

Ten aanzien van de kredietwaardigheid van de debiteuren van de vastrentende portefeuille kan het volgende overzicht worden gegeven:

	31-12-2020		31-12-2019	
		%		%
AAA	72.494	30,0	41.596	20,2
AA	106.902	44,3	74.992	36,5
A	1.507	0,6	27.168	13,2
BBB	48.707	20,2	49.957	24,3
Lagere rating	11.672	4,8	11.951	5,8
Geen rating	-	-	-	-
Saldo	241.282	100,0	205.664	100,0

S6 Verzekeringstechnisch risico (actuariële risico's)

De belangrijkste actuariële risico's zijn de risico's van langlevens, overlijden (kortleven) en arbeidsongeschiktheid.

Langlevensrisico

Langlevensrisico is het risico dat deelnemers langer blijven leven dan gemiddeld verondersteld wordt bij de bepaling van de technische voorziening. Als gevolg hiervan volstaat de opbouw van het pensioenvermogen niet voor de uitkering van de pensioenverplichting. Door toepassing van Prognosetafel AG 2020 met adequate correcties voor ervaringssterfte is het Langlevensrisico nagenoeg geheel verdisconteerd in de waardering van de pensioenverplichtingen.

Het effect van Covid-19 op de sterfteontwikkeling is niet verwerkt in de schattingen per 31 december 2020. Het uiteindelijk effect voor het fonds is niet in te schatten.

Overlijdensrisico

Het overlijdensrisico betekent dat het fonds in geval van overlijden mogelijk een nabestaandenpensioen moet toekennen waarvoor door het fonds geen voorzieningen zijn getroffen. Dit risico kan worden uitgedrukt in risicokapitalen.

Arbeidsongeschiktheidsrisico

Het arbeidsongeschiktheidsrisico betreft het risico dat het fonds voorzieningen moet treffen voor premievrijstelling bij invaliditeit en het toekennen van een arbeidsongeschiktheidspensioen ("schadereserve"). Voor dit risico wordt jaarlijks een risicopremie in rekening gebracht. Het verschil tussen de risicopremie en de werkelijke kosten wordt verwerkt via het resultaat. De actuariële uitgangspunten voor de risicopremie worden periodiek herzien.

TOELICHTING OP DE BALANS

Toeslagverleningsrisico (actuariële risico's)

De mate van toeslagverlening wordt jaarlijks door het bestuur vastgesteld en is afhankelijk van de financiële positie van het pensioenfonds. Er bestaat geen recht op toeslagen. Bovendien wordt er door het pensioenfonds geen reserve aangehouden om toekomstige toeslagen te kunnen toekennen. De toeslagen worden derhalve gefinancierd uit de groei van het vermogen ten opzichte van de verplichtingen, overeenkomend met variant B uit de Beleidsregel toeslagenmatrix.

S7 Liquiditeitsrisico

Liquiditeitsrisico is het risico dat beleggingen niet tijdig en/of niet tegen een aanvaardbare prijs kunnen worden omgezet in liquide middelen. Hierdoor kan het pensioenfonds op korte termijn niet aan zijn verplichtingen voldoen. Waar de overige risicocomponenten vooral de langere termijn betreffen (solvabiliteit), gaat het hierbij om de kortere termijn. Dit risico wordt beheerst door in het strategische en tactische beleggingsbeleid voldoende ruimte aan te houden voor de liquiditeitsposities. Er moet eveneens rekening worden gehouden met de directe beleggingsopbrengsten en andere inkomsten zoals premies.

Inzake het liquiditeitsrisico kan het volgende worden vermeld:

Ultimo 2020 zijn er voldoende beleggingen, die onmiddellijk zonder waardeverlies te gelde kunnen worden gemaakt om eventuele onvoorziene uitstroom van geldmiddelen te financieren.

S8 Concentratierisico

Grote posten zijn aan te duiden als een vorm van concentratierisico. Om te bepalen welke posten hieronder vallen, moeten per beleggingscategorie alle instrumenten met dezelfde debiteur worden gesommeerd. Als grote post wordt aangemerkt elke post die meer dan 2% van het balanstotaal uitmaakt. Dit betreft per 31 december 2020 de volgende posten:

	31-12-2020	31-12-2019
Frankrijk	42.775	23.239
Duitsland	57.427	30.663
Nederland (Aegon N.V., met name hypotheek)	14.253	9.179

In het algemeen geldt dat concentratierisico kan optreden als een adequate spreiding van activa en passiva ontbreekt. Concentratierisico's kunnen optreden bij een concentratie van de portefeuilles in regio's, economische sectoren of tegenpartijen. Een portefeuille van leningen die sterk sector gebonden is, kan door deze sectorconcentratie een verhoogd risico lopen. Indien aandelen in dezelfde sector worden aangehouden is sprake van een cumulatief concentratierisico.

S9 Operationeel risico

Operationeel risico is het risico van een onjuiste afwikkeling van transacties, fouten in de verwerking van gegevens, het verloren gaan van informatie, fraude en dergelijke. Dergelijke risico's worden door het pensioenfonds beheerst door het stellen van hoge kwaliteitseisen aan de organisaties die bij de uitvoering betrokken zijn op gebieden zoals interne organisatie, procedures, processen en controles, kwaliteit geautomatiseerde systemen, enzovoorts. Deze kwaliteitseisen worden periodiek getoetst door het bestuur.

Systeemrisico

Systeemrisico betreft het risico dat het mondiale financiële systeem (de internationale markten) niet langer naar behoren functioneert waardoor beleggingen van het fonds niet langer verhandelbaar zijn en zelfs, al dan niet tijdelijk, hun waarde kunnen verliezen. Net als voor andere marktpartijen, is dit risico voor het fonds niet beheersbaar.

Diversificatievoordeel

Het diversificatievoordeel ontstaat doordat als gevolg van de zogenaamde wortelformule het totaal vereist eigen vermogen (S) lager is dan de som van de afzonderlijk per onderdeel berekende benodigde buffers (S1 tot en met S6).

Kredietrisico herverzekeringscontracten

Met ingang van 1 februari 2011 is het Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfonds (Besluit FTK) gewijzigd voor herverzekerde pensioenfonds. De wijziging van het Besluit FTK houdt in dat (gedeeltelijk) herverzekerde pensioenfonds geen rekening hoeven te houden met het kredietrisico op de herverzekeraar bij de berekening van:

TOELICHTING OP DE BALANS

- Het vereist eigen vermogen;
- De waarde van de vordering van het pensioenfonds op de (her)verzekeraar. Deze vordering hoeft dus niet te worden verlaagd vanwege het kredietrisico van de (her)verzekeraar. De credit rating van Aegon Levensverzekering N.V. per 31 december 2020 is AA- (Standard & Poor's).

S10 Actief beheerrisico

Onder actief beheer worden afwijkende posities in portefeuilles verstaan die worden ingenomen ten opzichte van de strategische portefeuille. De mate van actief beheer wordt doorgaans bepaald aan de hand van de tracking error. Ook de kosten die gemaakt worden voor het uitvoeren van het actief beheer worden meegenomen. Met ingang van het boekjaar 2014 wordt het actief beheer als volgt vastgesteld. Het actieve risico wordt nu bepaald als afzonderlijke risicofactor en niet meer toegerekend aan de afzonderlijke beleggingscategorieën. Er wordt hierbij alleen rekening gehouden met het actieve beheer in beursgenoteerde aandelen.

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Uitbesteding pensioenbeheer en vermogensbeheer

Het pensioenbeheer is uitbesteed aan AGH en het vermogensbeheer voor beleggingen risico fonds is uitbesteed aan Aegon Investment Management.

Herverzekering

Het fonds heeft voor de volgende risico's een herverzekeringsdekking afgesloten:

Herverzekering van arbeidsongeschiktheid en overlijdensrisico.

Per 1 januari 2016 is een stop-loss contract voor het overlijdens- en arbeidsongeschiktheidsrisico gesloten met Zwitserleven dat loopt tot 31 december 2020. Het jaarlijks eigen behoud is 125% van de premie voor volledige herverzekering.

Toekomstige overrente garantiecontracten

Van de verplichtingen van MPF worden alleen de opgebouwde aanspraken vanaf 1 januari 2006 volledig in eigen beheer aangehouden. Dit betekent dat ter dekking van deze verplichtingen beleggingen in het vrije depot worden aangehouden. De overige verplichtingen van het fonds (opgebouwd tot en met 31 december 2005) zijn via garantiecontracten herverzekerd bij AEGON Levensverzekering NV. Onderdeel van deze herverzekering is het gesepareerde beleggingsdepot. Indien gedurende enig boekjaar de beleggingsopbrengsten van deze beide beleggingsdepots hoger is dan de benodigde toevoeging aan de verplichtingen (benodigde interest), wordt het meerdere (overrente) als winstdeling op interest aan het fonds uitgekeerd. Indien de beleggingsopbrengsten lager zijn dan de benodigde interest, dan vindt geen uitkering van winstdeling op interest plaats, maar wordt het tekort binnen het betrokken beleggingsdepot geactiveerd (negatieve overrente). Overrente, voorwaardelijk beschikbaar voor MPF in de toekomst wordt in die situatie eerst gebruikt om de geactiveerde negatieve overrente uit voorafgaande boekjaren te compenseren. Ultimo boekjaar 2020 is sprake van een geactiveerde negatieve overrente van € 2,5 miljoen.

Belangrijke gebeurtenissen na balansdatum

UFR wijziging per 1 januari 2021

De technische voorzieningen zijn vastgesteld op basis van de rentetermijnstructuur van DNB per 31 december 2020 en de factoren zoals genoemd in de grondslagen bij de jaarrekening. DNB heeft toegelicht dat de rentetermijnstructuur de komende jaren in vier stappen wordt gewijzigd. Een wijziging die volgt uit het advies van de Commissie Parameters. Tezamen met het effect van de verwachte daling van het tienjaars voortschrijdende gemiddelde van de rente zal een verhogend effect op de technische voorzieningen ontstaan wat een drukkend effect op de dekkingsgraad heeft.

Het effect van de nieuwe UFR per 1 januari 2021 is een toename van de TV met 1,72%. Hierdoor daalt de dekkingsgraad van 109,1% naar 107,3%.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Toelichting op de staat van baten en lasten

9. Premiebijdragen voor risico pensioenfondsen (van werkgevers en werknemers)

	2020	2019
Werkgevers- en werknemersgedeelte	27.297	23.078
Aanvullende verzekering	-	1.368
Totaal	27.297	24.446
Mutatie voorziening dubieuze debiteuren	-	50
	27.297	24.497

De kostendekkende, gedempte en feitelijke premie volgens artikel 130 van de Pensioenwet zijn als volgt:

	2020	2019
Kostendekkende premie	46.472	34.731
Gedempte kostendekkende premie	22.847	20.220
Feitelijke premie	27.297	24.446

De premie is gedempt op basis van het verwacht rendement. Het verwacht rendement op vastrentende waarden wordt vastgesteld op basis van de renterijnstructuur die DNB heeft gepubliceerd per 30 september 2015 en vervolgens vaststaat voor de periode 2016-2020. Voor het verwacht rendement op zakelijke waarden is uitgegaan van 6,75% na kosten. Dit rendement is gelijk aan het maximaal toegestane rendement, zoals vastgelegd in artikel 23a eerste lid van het Besluit Financieel Toetsingskader pensioenfondsen. De aan het boekjaar toe te rekenen feitelijke premie is als bate verantwoord. De samenstelling van de kostendekkende premie is als volgt:

	2020	2019
Kosten pensioenopbouw	38.436	28.358
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	838	615
Opslag voor instandhouden vereiste vermogen	7.198	5.758
	46.472	34.731

De samenstelling van de gedempte premie is als volgt:

	2020	2019
Kosten pensioenopbouw	11.824	10.890
Opslag voor pensioenuitvoeringskosten	2.722	1.857
Opslag voor instandhouden vereiste vermogen	2.364	2.312
Inkoop voorwaardelijke aanspraken	5.937	5.161
	22.847	20.220

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

10. Beleggingsresultaten voor risico pensioenfondsen

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Transactie-kosten	Totaal
2020					
Vastgoedbeleggingen	443	-2.012	-83	-11	-1.663
Aandelen	-504	29.307	-545	41	28.298
Vastrentende waarden	836	42.152	-664	-272	42.052
Overige beleggingen	-43	444	-3	-192	207
Toegerekende kosten	-	-	-47	-	-47
Totaal	733	69.891	-1.342	-433	68.848
Af: Rendementstoerekening VPL					-
					68.848

	Directe beleggings-opbrengsten	Indirecte beleggings-opbrengsten	Kosten van vermogens-beheer	Transactie-kosten	Totaal
2019					
Vastgoedbeleggingen	281	2.261	-79	-21	2.442
Aandelen	-	32.672	-499	22	32.195
Vastrentende waarden	771	45.883	-610	-178	45.866
Overige beleggingen	-33	346	-1	-127	185
Toegerekende kosten	-	-	-62	-	-62
Totaal	1.018	81.162	-1.250	-305	80.625
Af: Rendementstoerekening VPL					-
					80.625

* Een deel van de pensioenuitvoeringskosten ad € 47 (2019: € 62) wordt toegerekend aan de vermogensbeheerkosten.

11. Uitkeringen en winstaandeel uit hoofde van herverzekering

	2020	2019
Uitkeringen uit hoofde van herverzekering	27	29
Vergoede uitkeringen u.h.v. garantiecontract	6.445	6.547
Totaal	6.472	6.576

Onder de 'vergoede uitkeringen uit hoofde van garantiecontract' is een winstaandeel van - € 797 (2019: € 2.561) inbegrepen.

12. Overige baten

	2020	2019
Overig	12	72
Totaal	12	72

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

13. Pensioenuitkeringen

	2020	2019
Ouderdomspensioen	6.979	6.525
Partnerpensioen	1.812	1.717
Wezenpensioen	33	32
Afkopen	149	105
Totaal	8.972	8.379

De post afkopen betreft de afkoop van pensioenen die lager zijn dan € 497,27 (x € 1,00) (2019: € 484,09 (x € 1,00) per jaar (de afkoopgrens) overeenkomstig de Pensioenwet (artikel 66).

14. Pensioenuitvoeringskosten

	2020	2019
Bestuurskosten	383	264
Administratiekostenvergoeding	1.335	888
Controle en advies Actuaris	49	127
Kosten adviseurs	183	126
Contributies en bijdragen	62	52
Accountantskosten	69	74
Projectkosten	562	493
Overige kosten	33	43
Totaal	2.676	2.068

Met ingang van boekjaar 2019 worden de bestuurskosten en de administratiekostenvergoeding niet meer voor 50% toegerekend aan de kosten vermogensbeheer.

Honoraria accountant

2020	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	61	-	61
	61	-	61

De accountantskosten 2020 zijn opgenomen conform de opdrachtbrief van Ernst & Young Accountants LLP.

2019	Onafhankelijke accountant	Overig netwerk	Totaal
Controle van de jaarrekening	57	-	57
	57	-	57

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Deze werkzaamheden zijn zowel in 2020 als 2019 uitgevoerd door Ernst & Young Accountants LLP.

Overeenkomstig artikel 96 van de Pensioenwet wordt vermeld dat:

- het MPF in het boekjaar geen dwangsom is opgelegd;
- het MPF in het boekjaar 2020 geen aanwijzing als bedoeld in artikel 171 van de Pensioenwet is gegeven;
- in het boekjaar 2020 geen bewindvoerder als bedoeld in artikel 173 van de Pensioenwet is aangesteld.

Personeelsleden

Het fonds heeft zowel in 2020 als in 2019 geen personeel in dienst. De beheersactiviteiten worden op basis van een uitvoeringsovereenkomst verricht door personeel in dienst van AGH dan wel vermogensbeheerder.

Beloning bestuurders

De beloning aan bestuurders bedraagt € 251 (2019: 171). De bestuurskosten worden met ingang van 2019 niet meer toegerekend aan vermogensbeheerkosten. De bestuursleden ontvangen een vaste vergoeding.

15. Mutatie technische voorziening pensioenverplichtingen

2020

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Pensioenopbouw	36.824	-	36.824
Rentetoevoeging	-1.221	-892	-2.113
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-2.324	-6.916	-9.240
Wijziging marktrente	68.437	33.949	102.386
Wijziging actuariële grondslagen	-28.270	-23.330	-51.601
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-212	-56	-269
Overige mutaties	-994	-1.093	-2.088
	72.239	1.661	73.899

2019

	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Pensioenopbouw	27.116	-	27.116
Rentetoevoeging	-668	-579	-1.247
Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten	-1.903	-6.743	-8.646
Wijziging marktrente	60.659	37.328	97.987
Wijziging actuariële grondslagen	-	-	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	1.303	-60	1.243
Overige mutaties	-1.508	-584	-2.092
	84.999	29.363	114.362

Pensioenopbouw

Onder pensioenopbouw is opgenomen de actuariel berekende waarde van de diensttijdopbouw. Dit is het effect op de voorziening pensioenverplichtingen van de in het verslagjaar opgebouwde nominale rechten ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen. Verder is hierin begrepen het effect van de individuele salarisontwikkeling.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Toeslagen

Op grond van de financiële positie van het fonds heeft het bestuur besloten geen toeslag te verlenen per 1 januari 2020. Als gevolg hiervan is er geen mutatie in de voorziening. In 2019 was ook geen toeslag verleend.

Rente

De voorziening pensioenverplichtingen is in het boekjaar opgerent met -0,324% (2019:- 0,235%), zijnde - € 2.135 (2019: - € 1.247). Het rentepercentage is afgeleid van de éénjaars rente uit de rentetermijnstructuur per begin van het boekjaar zoals gepubliceerd door DNB.

Pensioenuitkeringen en afkopen

In de voorziening pensioenverplichtingen zijn de actuariel verwachte uitkeringen opgenomen gedurende het boekjaar. Onder deze post is de verwachte vrijval uit de voorziening pensioenverplichtingen uit hoofde van het doen van uitkeringen verantwoord.

Onttrekking voor pensioenuitkeringen en pensioenuitvoeringskosten

Verwachte toekomstige pensioenuitkeringen worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte pensioenuitkeringen in de verslagperiode.

Toekomstige pensioenuitvoeringskosten (in het bijzonder excassokosten) worden vooraf actuariel berekend en opgenomen in de voorziening pensioenverplichtingen. De onder dit hoofd opgenomen afname van de voorziening betreft het bedrag dat vrijkomt ten behoeve van de financiering van de verwachte uitvoeringskosten in de verslagperiode.

Wijziging marktrente

Jaarlijks wordt per 31 december de actuele waarde van de technische voorzieningen herrekend door toepassing van de actuele rentetermijnstructuur. Het effect van de verandering van de rentetermijnstructuur wordt verantwoord onder het hoofd wijziging marktrente.

Wijziging actuariële grondslagen

De actuariële grondslagen en/of methoden worden periodiek beoordeeld en mogelijk herzien ten behoeve van de berekening van de actuele waarde van de pensioenverplichtingen. Hierbij wordt gebruik gemaakt van interne en externe actuariële deskundigheid. Dit betreft onder meer de vergelijking van veronderstellingen ten aanzien sterfte, langlevens, arbeidsongeschiktheid met werkelijke waarnemingen voor zowel de gehele bevolking als specifiek voor de populatie van het fonds.

De vaststelling van de toereikendheid van de voorziening voor pensioenverplichtingen is een inherent onzeker proces, waarbij gebruik wordt gemaakt van schattingen en oordelen door het bestuur van het fonds. Het effect van deze wijzigingen wordt verantwoord in het resultaat op het moment dat de actuariële uitgangspunten worden herzien.

Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen

2020	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Resultaat op kanssystemen:			
Resultaat op sterfte	668	1.187	1.855
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	453	1	454
Resultaat op mutaties	-56	-85	-141
Resultaat op overige technische grondslagen	-17	-9	-26
	1.048	1.093	2.141

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

2019	Eigen beheer	Herverzekerd	Totaal
Resultaat op kanssystemen			
Resultaat op sterfte	572	660	1.233
Resultaat op arbeidsongeschiktheid	272	-	272
Resultaat op mutaties	292	-72	220
Resultaat op overige technische grondslagen	386	-5	382
	1.522	584	2.106

Mutatie technische voorziening excassokosten

	2020	2019
Rente	-22	-14
Onttrekking voor pensioenuitvoeringskosten	-169	-164
Wijziging marktrente	828	910
Wijziging overige actuariële uitgangspunten	-569	-
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-1	-1
Overige mutatie voorziening pensioenverplichtingen	-27	-14
	41	716

16. Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen

	2020	2019
Mutatie technische voorziening herverzekeraar	-1.649	-29.350

17. Mutatie overige voorzieningen

	2020	2019
Spaarfonds Gemoedsbezwaarden	13	-111
Voorziening toekomstige administratiekosten slapers VUT Graan	-72	-72
	-59	-183

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

18. Saldo overdracht van rechten

	2020	2019
Toevoeging voorziening pensioenverplichtingen	493	1.463
Onttrekking voorziening pensioenverplichtingen	-705	-220
Saldo waardeoverdrachten	-212	1.243

	2020	2019
Inkomende waardeoverdrachten kasstroom	-646	-1.244
Uitgaande waardeoverdrachten ind. kasstroom	889	188
Saldo waardeoverdrachten	243	-1.055

19. Herverzekeringen

	2020	2019
Premies herverzekering overlijdensrisico	78	47
Premies herverzekering arbeidsongeschiktheid	-	18
	78	65

20. Overige lasten

	2020	2019
Overige bijzondere lasten	130	75
Totaal	130	75

Belastingen

De activiteiten van het fonds zijn vrijgesteld van belastingheffing in het kader van de vennootschapsbelasting.

Bestemming saldo van baten en lasten

Ten aanzien van de bestemming van het saldo van baten en lasten is geen bepaling opgenomen in de statuten van het fonds.

Het voorstel resultaatbestemming 2020 is opgenomen in de paragraaf van de staat van baten en lasten in de jaarrekening.

TOELICHTING OP DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN

Vaststelling van de jaarrekening door het bestuur

Het bestuur van MPF heeft de jaarrekening 2020 vastgesteld op 21 juni 2021.

Rijswijk, 21 juni 2021

Het Bestuur

De heer R. Hagendijk, werkgeversvoorzitter

De heer R. Barnhoorn, plv. werknemersvoorzitter

OVERIGE GEGEVENS

ACTUARIËLE VERKLARING

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Molenaarspensioenfonds te Amsterdam is aan Triple A – Risk Finance Certification B.V. de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2020.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Molenaarspensioenfonds, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds, anders dan de werkzaamheden uit hoofde van de actuariële functie.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald op € 5.760.000. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven € 288.000 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materiële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-person regel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld. Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum lager dan het wettelijk vereist eigen vermogen, maar hoger dan het wettelijk minimaal vereist eigen vermogen.

ACTUARIËLE VERKLARING

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet, met uitzondering van artikel 132 (vereist eigen vermogen).

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum is lager dan de dekkingsgraad bij het minimaal vereist eigen vermogen. Deze situatie bestaat voor 1 jaareinde.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Molenaarspensioenfonds is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening niet voldoende, omdat het aanwezig eigen vermogen lager is dan het vereist eigen vermogen.

Amsterdam, 21 juni 2021

drs. Pieter Heesterbeek AAG

verbonden aan Triple A – Risk Finance Certification B.V

ACCOUNTANTSVERKLARING

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: het bestuur en de raad van toezicht van Stichting Molenaarspensioenfonds

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2020

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2020 van Stichting Molenaarspensioenfonds te Amsterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Molenaarspensioenfonds per 31 december 2020 en van het resultaat over 2020 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

- de balans per 31 december 2020;
- de staat van baten en lasten over 2020;
- de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Molenaarspensioenfonds (hierna: het pensioenfonds) zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Materialiteit

Materialiteit	€ 5,8 miljoen (2019: 5,1 miljoen)
Toegepaste benchmark	0,75% van het pensioenvermogen per 31 december 2020, zijnde het totaal van de technische voorzieningen en het stichtingskapitaal en reserves.
Nadere toelichting	Wij hebben voor deze grondslag gekozen omdat dit het vermogen betreft dat de basis vormt voor de berekening van de (beleids)dekkingsgraad. Voor het bepalen van het percentage hebben wij gelet op de financiële positie van het pensioenfonds en de mate waarin de beleidsdekkingsgraad zich rondom een kritieke grens bevindt. Aangezien het pensioenfonds in een herstelsituatie zit maar de beleidsdekkingsgraad per jaareinde niet dichtbij een kritieke grens ligt, hebben wij een percentage van 0,75% gehanteerd. De wijze waarop wij de materialiteit hebben bepaald, is niet gewijzigd ten opzichte van voorgaand boekjaar.

Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Wij zijn met de raad van toezicht en het bestuur overeengekomen dat wij aan de raad van toezicht en het bestuur tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 290.000 rapporteren alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

De kernpunten van onze controle

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met de raad van toezicht en het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

In vergelijking met voorgaand jaar, hebben wij geen wijzigingen aangebracht in de kernpunten van onze controle.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

Ontwikkeling van de (beleids)dekkingsgraad

Risico

De solvabiliteit van een pensioenfonds wordt gemeten aan de hand van de dekkingsgraad. De dekkingsgraad brengt de verhouding tussen de (netto) activa en pensioenverplichtingen tot uitdrukking en is daarmee een graadmeter voor de financiële positie van een pensioenfonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de twaalf maanden voorafgaand aan het moment van vaststelling.

Het pensioenfonds is wettelijk verplicht om de beleidsdekkingsgraad te hanteren als basis voor bepaalde beleidsbeslissingen, bijvoorbeeld inzake indexatie en kortingen. Daarnaast is de beleidsdekkingsgraad onder meer van belang om te bepalen of het pensioenfonds voldoende buffers heeft. De dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad zijn vermeld onder de balans en toegelicht in de toelichting op de balans onder 5. Eigen vermogen van de jaarrekening. Hieruit blijkt dat per 31 december 2020 sprake is van een dekkings- en reservetekort. Verder is het herstelplan toegelicht.

Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de (beleids)dekkingsgraad niet juist wordt vastgesteld.

Onze controleaanpak

Door controle van de balans onderzoeken wij de samenstellende delen van de dekkingsgraad. De balans en daarmee de dekkingsgraad per 31 december 2020 hebben wij mede met gebruikmaking van de werkzaamheden van de certificerend actuaris gecontroleerd. Wij hebben de ontwikkelingen in de financiële positie van het pensioenfonds beoordeeld op basis van het actuariael rapport van de certificerend actuaris en onze controle van de jaarcijfers. Vanwege de gevoeligheid van schattingselementen hebben wij specifiek aandacht besteed aan de waardering van de (illiquide) beleggingen en de waardering van de technische voorzieningen.

De werkzaamheden die wij in dit kader hebben uitgevoerd zijn in de kernpunten hierna beschreven.

Wij controleren geen andere maandelijks dekkingsgraden dan de dekkingsgraad ultimo boekjaar. Ten aanzien van andere maandelijks dekkingsgraden hebben wij de navolgende toetsingswerkzaamheden verricht, die minder zekerheid geven dan een controle van twaalf maand-dekkingsgraden.

	<ul style="list-style-type: none"> • Wij hebben de opzet van het totstandkomingsproces van de berekening van de maandelijkse dekkingsgraad onderzocht alsmede de juiste maandtoerekening van zogenoemde key items vastgesteld. Dit jaar betroffen key items: de verwerking van de Prognosetafel AG2020 en de aanpassing van de ervaringssterfte. • Daarnaast heeft de certificerend actuaire een plausibiliteitstoets uitgevoerd op de ontwikkeling van de technische voorzieningen zoals gehanteerd in de bepaling van de dekkingsgraad gedurende het jaar in relatie tot de ontwikkelingen in de belangrijkste factoren, zoals de rentecurve. Wij hebben kennisgenomen van de uitkomst van deze werkzaamheden van de certificerend actuaire.
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd in de vaststelling van de dekkingsgraad en de beleidsdekkingsgraad per 31 december 2020.

Waardering en toelichting van beleggingen voor risico pensioenfondsen zonder genoteerde marktprijzen

Risico	<p>De beleggingen voor risico pensioenfondsen zijn een significante post op de balans van het pensioenfonds. Alle beleggingen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. Beleggen voor risico van het pensioenfonds vindt plaats middels participaties in beleggingsfondsen. Deze beleggingen worden gewaardeerd op basis van een andere geschikte methode, zijnde de intrinsieke waarde per participatie.</p> <p>De posities in niet-(beurs)genoteerde fondsen kennen inherente waarderingsonzekerheid doordat de waarde wordt ontleend aan de meest recente rapportages van de fondsmanagers. In onze risico-inschatting houden wij rekening met het feit dat de onderliggende beleggingen van de aandelen- en obligatiebeleggingsfondsen veelal genoteerde marktprijzen als basis van de waardering kennen, hetgeen de schattingsonzekerheid verlaagt.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsmethoden beschreven in hoofdstuk Toelichting op de grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 1. Beleggingen voor risico fonds van de jaarrekening.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de beleggingen voor risico pensioenfondsen zonder genoteerde marktprijzen niet juist gewaardeerd zijn en dat de toelichting niet voldoet aan relevante verslaggevingsvereisten.</p>
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de beleggingen hebben wij gebruik gemaakt van de werkzaamheden van een andere accountant. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel, hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de beleggingen, rekening houdend met omvang en risicoprofiel van de beleggingen voor risico pensioenfondsen, en deze vastgelegd in instructies. Daarnaast hebben wij een kwaliteitsreview uitgevoerd met betrekking tot de uitgevoerde werkzaamheden en de uitkomsten daarvan. Door deze werkzaamheden, gecombineerd met de hierna beschreven werkzaamheden, hebben wij voldoende en geschikte controle-informatie met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfondsen verkregen om een oordeel te geven over de jaarrekening.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen en –methoden geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfondsen per 31 december 2020.</p>

ACCOUNTANTSVERKLARING

	<p>Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van participaties in beleggingsfondsen waarvoor een actieve markt bestaat, bestonden onder andere uit het afstemmen van de waardering met minimaal één (onafhankelijke) prijsbron. Voor beleggingsfondsen is er sprake van een actieve markt als de intrinsieke waarde dagelijks wordt gepubliceerd en deze intrinsieke waarde de basis is voor dagelijkse toe- en uittreding tot het beleggingsfonds door beleggers. Voor participaties in andere beleggingsfondsen, inclusief de beleggingsfondsen waarvoor wij niet zelfstandig kunnen vaststellen dat er sprake is van een actieve markt, hebben wij de waardering geverifieerd met gecontroleerde jaarrekeningen of een andere gecontroleerde opgave 2020 van deze beleggingsfondsen. Verder hebben wij vastgesteld of de gekozen waarderingsgrondslagen en de belangrijkste uitgangspunten daarbij aansluiten op de grondslagen van het pensioenfonds.</p> <p>Tevens hebben wij de toelichtingen met betrekking tot de beleggingen voor risico pensioenfonds geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	<p>Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering van de beleggingen voor risico pensioenfonds zonder genoteerde marktprijzen per 31 december 2020 en de gerelateerde toelichting in de jaarrekening.</p>

Waardering van en toelichting ten aanzien van de technische voorzieningen

Risico	<p>De technische voorzieningen betreffen een significante post in de balans van het pensioenfonds. De technische voorzieningen dienen krachtens de Pensioenwet te worden gewaardeerd op marktwaarde. De waardering is gevoelig voor de gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen. Hier ligt een aantal belangrijke conventies aan ten grondslag namelijk dat voor de waardering uitgegaan wordt van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur alsmede de meest recente informatie (tafels) omtrent de levensverwachting, zoals gepubliceerd door het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG). In aanvulling op de tafels wordt gecorrigeerd voor de ingeschatte ervaringssterfte bij het pensioenfonds, waarbij gebruik is gemaakt van de externe CBS-data 'Sterfte naar leeftijd, bedrijfssector en jaarbedrag uit loon, winst en pensioen, periode 2006-2017. Deze veronderstellingen hebben tezamen met de hoogte van de kostenopslag, waaraan eveneens schattingen ten grondslag liggen, bijzondere aandacht gehad in onze controle.</p> <p>Het pensioenfonds heeft de waarderingsgrondslagen voor de technische voorzieningen beschreven in hoofdstuk Toelichting op de grondslagen en een nadere toelichting opgenomen in de toelichting op de balans onder 6. Technische voorzieningen voor risico fonds van de jaarrekening. Uit deze toelichting blijkt dat (schattings)wijzigingen hebben plaatsgevonden door overgang naar nieuwe AG Prognosetafels en aanpassing van de ervaringssterfte op basis van nader onderzoek. Volgens deze toelichting zijn de technische voorzieningen hierdoor per saldo € 52 miljoen lager uitgekomen.</p> <p>Het in het kader van onze jaarrekeningcontrole in aanmerking genomen risico is dat de technische voorzieningen niet toereikend gewaardeerd en toegelicht zijn.</p>
Onze controleaanpak	<p>Bij de controle van de technische voorzieningen hebben wij gebruikgemaakt van de werkzaamheden van de certificerend actuaris van het pensioenfonds. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. De certificerend actuaris heeft daarbij</p>

	<p>gebruikgemaakt van de door ons in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens, waaronder de pensioenaanspraken van deelnemers. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel hebben wij met de certificerend actuaris onze planning, werkzaamheden, verwachtingen en uitkomsten afgestemd voor de controle van boekjaar 2020. Hierbij hebben wij specifiek aandacht gevraagd voor de toets van de ervaringssterfte op basis van de toegepaste prognosetafels en de effecten van de wijzigingen hierin, de toereikendheid van de kostenopslag alsmede de toepassing van de door DNB gepubliceerde rentetermijnstructuur.</p> <p>Wij hebben de gehanteerde waarderingsgrondslagen geëvalueerd en controlewerkzaamheden uitgevoerd op de waardering van de technische voorzieningen per 31 december 2020:</p> <ul style="list-style-type: none">• Daartoe hebben wij ons een beeld gevormd van de redelijkheid van de aannames en schattingen van het bestuur met betrekking tot de gekozen actuariële grondslagen, alsmede de uitkomsten van het actuariële grondslagenonderzoek en de gehanteerde waarderingsgrondslagen besproken met de certificerend actuaris.• Hierbij hebben wij met inachtneming van het oordeel van de certificerend actuaris en met gebruikmaking van onze eigen actuariële specialist gelet op de besluitvorming van het bestuur, de recentheid van beschikbaar grondslagenonderzoek, de toetsing op de onderbouwing van de daarin opgenomen veronderstellingen, de uitkomsten van beschikbare tussentijdse evaluaties, de uitkomsten van de actuariële analyse over meerdere jaren en de aanwezigheid van een consistente gedragslijn.• Daarnaast hebben wij controlewerkzaamheden uitgevoerd om de gehanteerde basisgegevens te toetsen, waaronder het evalueren van de juiste werking van de interne beheersmaatregelen bij de pensioenuitvoeringsorganisatie, het verrichten van aansluitwerkzaamheden met de pensioenadministratie voor wat betreft de aantallen en de aanspraken en het beoordelen van het verloop en de uitkomsten van de actuariële analyse. <p>Tevens hebben wij de toelichtingen ten aanzien van de technische voorzieningen geëvalueerd.</p>
Belangrijke observaties	Wij hebben geen materiële afwijkingen geconstateerd ten aanzien van de waardering per 31 december 2020 of de toelichting van de technische voorzieningen.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- Het verslag van de raad van toezicht
- De overige gegevens
- Verantwoording en toezicht en verantwoording Code Pensioenfondsen, februari 2021.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat
- alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat. Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

ACCOUNTANTSVERKLARING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om zijn werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Het besluit van het bestuur tot vaststelling van de jaarrekening is onderworpen aan de goedkeuring van de raad van toezicht.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Als gevolg van de Covid-19-maatregelen waren wij genoodzaakt om onze werkzaamheden met betrekking tot de controle van de jaarrekening 2020 voor een groot deel op afstand uit te voeren. Om de beperkingen in verband met fysieke aanwezigheid en directe observatie te compenseren, hebben we op voornamelijk communicatietechnologieën gebruikt en schriftelijke informatie-uitwisseling om de controle-informatie te verkrijgen die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;

ACCOUNTANTSVERKLARING

- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds zijn activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds zijn continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen;
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Communicatie

Wij communiceren met de raad van toezicht en het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met de raad van toezicht en het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

Den Haag, 21 juni 2021

Ernst & Young Accountants LLP

w.g. drs. J. Slager RA

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

Verantwoording Code Pensioenfondsen, februari 2021

Nr.	Norm	Aan voldaan?	Opmerkingen
1	Thema: vertrouwen waarmaken		
1	Het bestuur voert de regeling naar beste vermogen uit, in een evenwichtige afweging van belangen, en heeft hiervoor de eindverantwoordelijkheid.	Ja	Het bestuur maakt in de besluitvorming gebruik van een beslisdocument. Evenwichtige afweging van belangen is daarin opgenomen.
2	Het bestuur is verantwoordelijk en zorgt voor de uitvoering van de pensioenregeling. Het heeft een visie op die uitvoering, stelt eisen waaraan deze moet voldoen en bepaalt welk kostenniveau aanvaardbaar is.	Ja	Het bestuur en sociale partners in de sector hebben afspraken gemaakt over de uitvoering in de opdrachtaanvaarding. Daarnaast heeft het fonds de eisen m.b.t. de uitvoering vastgelegd in het uitbestedingsbeleid.
3	Het bestuur stelt een missie, visie en strategie op. Ook zorgt het voor een heldere en gedocumenteerde beleids- en verantwoordingscyclus. Daarnaast toetst het bestuur periodiek de effectiviteit van zijn beleid en stuurt zo nodig bij.	Ja	Het bestuur heeft de missie, visie en strategie vastgelegd in de Abtn van het fonds.
4	Bij alle besluiten legt het bestuur duidelijk vast op grond van welke overwegingen het besluit is genomen.	Ja	
5	Het bestuur legt verantwoording af over het beleid dat het voert, de gerealiseerde uitkomsten van dit beleid en de beleidskeuzes die het eventueel voor de toekomst maakt. Het bestuur weegt daarbij de verschillende belangen af van de groepen die bij het pensioenfonds betrokken zijn. Ook geeft het bestuur inzicht in de risico's van de belanghebbenden op korte en lange termijn, gerelateerd aan het overeengekomen ambitieniveau.	Ja	<u>Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020.</u>
6	Het bestuur houdt rekening met de verplichtingen die het fonds is aangegaan en	Ja	

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

	draagt daarbij zorg voor optimaal rendement binnen een aanvaardbaar risico.		
7	Het bestuur zorgt ervoor dat er onder belanghebbenden draagvlak bestaat voor de keuzes over verantwoord beleggen.	Ja	
8	Het bestuur bevordert en borgt een cultuur waarin risicobewustzijn vanzelfsprekend is. Ook zorgt het ervoor dat het integrale risico management adequaat georganiseerd is.	Ja	Het bestuur beziet bij elk besluit de risico's. Dit is opgenomen in het gehanteerde beslisdocument.
9	Het bestuur zorgt voor een noodprocedure om in spoedeisende situaties te kunnen handelen.	Ja	MPF beschikt over een (financieel) crisisplan.
II	Thema: verantwoordelijkheid nemen		
10	Het bestuur zorgt voor een heldere en expliciete taak- en rolverdeling tussen bestuur en uitvoering. Hierbij horen passende sturings- en controlemechanismen.	Ja	
11	Bij uitbesteding van taken neemt het bestuur in de overeenkomst met de dienstverlener adequate maatregelen op voor als de dienstverlener of een door hem ingeschakelde derde onvoldoende presteert, de overeenkomst niet naleeft, schade veroorzaakt door handelen of nalaten.	Ja	
12	Het bestuur zorgt dat het zicht heeft op de keten van uitbesteding.	Ja	
13	Het bestuur zorgt ervoor dat het beloningsbeleid van partijen aan wie taken worden uitbesteed, niet aanmoedigt om meer risico's te nemen dan voor het fonds aanvaardbaar is. Om dit te bereiken maakt het bestuur dit onderdeel van de contractafspraken bij het sluiten of verlengen van de uitbestedingsovereenkomst of - indien van	Ja	

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

	toepassing - via zijn aandeelhouderspositie		
14	Het bestuur evalueert jaarlijks de kwaliteit van de uitvoering en de gemaakte kosten kritisch en spreekt een dienstverlener aan als deze de afspraken niet of onvoldoende nakomt.	Ja	
III	Thema: integer handelen		
15	Het bestuur legt de gewenste cultuur vast en stelt een interne gedragscode op.	Ja	
16	De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers ondertekenen de interne gedragscode van het fonds en een jaarlijkse nalevingsverklaring, en zij gedragen zich daarnaar.	Ja	
17	Alle nevenfuncties worden gemeld aan de compliance officer.	Ja	
18	Tegenstrijdige belangen of reputatiesrisico's worden gemeld. De leden van het bestuur, het VO of het BO, het intern toezicht en andere medebeleidsbepalers vermijden elke vorm en elke schijn van persoonlijke beoordeling of belangenverstremming. Zij laten zich op hun functioneren toetsen.	Ja	
19	Het lidmaatschap van een orgaan is niet verenigbaar met dat van een ander orgaan binnen het fonds of van de visitatiecommissie.	Ja	
20	Het bestuur zorgt dat onregelmatigheden kunnen worden gemeld en dat betrokkenen weten hoe en bij wie.	Ja	MPF beschikt over een klokkenluiders- en incidentenregeling.
21	De organisatie kent een klokkenluidersregeling en bevordert dat ook externe dienstverleners een klokkenluidersregeling hebben. De organisatie zorgt ervoor dat men	Ja	Uitbestedingsrelaties dienen een klokkenluiders- c.q. incidentenregeling te hebben Deze eis is opgenomen in het uitbestedingsbeleid van MPF.

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

	weet hoe en bij wie kan worden gemeld.		
22	Het bestuur kent de relevante wet- en regelgeving en interne regels, weet hoe het fonds daar invulling aan geeft en bewaakt de naleving (compliance).	Ja	
IV	Thema: kwaliteit nastreven		
23	Het bestuur is collectief verantwoordelijk voor zijn functioneren. De voorzitter is eerste aanspreekpunt; hij/zij is als eerste verantwoordelijk voor zorgvuldige besluitvorming en procedures.	Ja	
24	Het bestuur waarborgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen opereren.	Ja	
25	Ieder bestuurslid heeft stemrecht.	Ja	
26	Het bestuur zorgt voor permanente educatie van zijn leden.	Ja	Elk bestuurslid heeft de beschikking over een jaarlijks opleidingsbudget. Het bestuur heeft een ontwikkelplan opgesteld dat periodiek geactualiseerd wordt, laatstelijk in november 2020. In dit plan worden zowel de wensen vanuit de individuele bestuursleden als vanuit het totale bestuur opgenomen en gemanaged.
27	Het bestuur staat open voor kritiek en leert van fouten.	Ja	
28	Het eigen functioneren is voor het bestuur en voor het intern toezicht een continu aandachtspunt. Het bestuur en het intern toezicht evalueren in elk geval jaarlijks het eigen functioneren van het orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betrekken het bestuur en het intern toezicht één keer in de drie jaar een onafhankelijke derde partij.	Ja	Het bestuur heeft in 2020 een zelfevaluatie gedaan.

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

29	Het eigen functioneren is voor het BO een continu aandachtspunt. Het BO evalueert in elk geval jaarlijks het functioneren van het eigen orgaan als geheel en van de individuele leden. Hierbij betreft het BO één keer in de drie jaar een onafhankelijk derde partij.	-	Niet van toepassing.
30	Het eigen functioneren is voor het VO een continu aandachtspunt. Het VO evalueert met enige regelmaat het functioneren van het eigen orgaan.	-	Het verantwoordingsorgaan zal in 2021 zijn functioneren evalueren.
V	Thema: zorgvuldig benoemen		
31	De samenstelling van fondsorganen is wat betreft geschiktheid, complementariteit, diversiteit, afspiegeling van belanghebbenden en continuïteit, vastgelegd in beleid. Zowel bij de aanvang van een termijn, als ook tussentijds bij de zelfevaluatie vindt een check plaats.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020. Bij benoemingen geldt diversiteit als criterium.
32	Het bestuur zorgt voor geschiktheid, complementariteit en continuïteit binnen het bestuur. Daarbij houdt het rekening met opleiding, achtergrond, persoonlijkheid, geslacht en leeftijd. Het bestuur toetst de geschiktheid van bestuursleden bij het aantreden en gedurende het bestuurslidmaatschap.	Ja	
33	In zowel het bestuur als in het VO of het BO is er ten minste één vrouw en één man. Er zitten zowel mensen van boven als van onder de 40 jaar in. Het bestuur stelt een stappenplan op om diversiteit in het bestuur te bevorderen.	Gedeeltelijk	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020. In zowel het bestuur als het VO zitten tenminste één man en één vrouw. Omdat bestuursleden worden voorgedragen door sociale partners ziet het bestuur geen toegevoegde waarde in een stappenplan. Wel wordt bij een vacature met klem verzocht een kandidaat voor te dragen

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

			die voldoet aan de diversiteitscriteria.
34	De zittingsduur van een lid van het bestuur, het VO, het BO en raad van toezicht is maximaal vier jaar. Een bestuurslid en een lid van het BO kunnen maximaal twee keer worden herbenoemd, een lid van de raad van toezicht maximaal één keer. Leden van een visitatiecommissie zijn maximaal acht jaar betrokken bij hetzelfde fonds.	Ja	
35	Het bestuur, het BO en het intern toezicht houden bij het opstellen van de profielschets rekening met het diversiteitsbeleid. Het VO houdt hier rekening mee bij het opstellen van de competentievisie.	Ja	
36	Het bestuur, het VO of het BO en de raad van toezicht leggen bij de vacature de eisen voor de vacante functie vast. Hierbij wordt rekening gehouden met de in de normen 31, 32 en 33 opgenomen eisen.	Ja	
37	Bij de vervulling van een vacature wordt actief gezocht (en/of actief opgeroepen om te zoeken) naar kandidaten die passen in de diversiteitsdoelstellingen. Het bestuur neemt hierover tijdig contact op met degenen die betrokken zijn bij het voordragen of de verkiezing van kandidaten.	Ja	Bij vacatures wordt het criterium diversiteit opgenomen in het functieprofiel.
38	Het bestuur en het BO toetsen voorgedragen kandidaten mede aan de hand van de diversiteitsdoelstellingen.	Ja	
39	Een bestuurslid wordt benoemd en ontslagen door het bestuur, na het horen van de raad van toezicht over de procedure. Een lid van de raad van toezicht of visitatiecommissie wordt benoemd door het	Ja	

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

	bestuur na bindende voordracht van het verantwoordingsorgaan en wordt ontslagen door het bestuur na bindend advies van het verantwoordingsorgaan. Een lid van het verantwoordingsorgaan wordt benoemd door het bestuur en ontslagen door het verantwoordingsorgaan zelf. In uitzonderlijke situaties kan het bestuur in overleg met het intern toezicht een lid ontslaan.		
40	Het bestuur zorgt dat de statuten een schorsingsprocedure kennen.	Ja	
VI	Thema: gepast belonen		
41	Het pensioenfonds voert een beheerst en duurzaam beloningsbeleid. Dit beleid is in overeenstemming met de doelstellingen van het pensioenfonds. Ook is het beleid passend gelet op de bedrijfstak, onderneming of beroepsgroep waarvoor het fonds de pensioenregeling uitvoert.	Ja	
42	De beloningen staan in redelijke verhouding tot verantwoordelijkheid, functie-eisen en tijdsbeslag.	Ja	
43	Het bestuur is terughoudend als het gaat om prestatiegerelateerde beloningen. Prestatiegerelateerde beloningen zijn niet hoger dan 20 procent van de vaste beloning. Ze zijn niet gerelateerd aan de financiële resultaten van het fonds.	Ja	Het bestuur ontvangt geen prestatiegerelateerde beloningen.
44	Het bestuur voorkomt dat door een te hoge beloning van de leden van het intern toezicht, een financieel belang een kritische opstelling in de weg staat.	Ja	
45	Bij tussentijds ontslag van een bestuurslid	Ja	

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

	zonder arbeidsovereenkomst of van een lid van het intern toezicht verstrekt het bestuur geen transitie- of ontslagvergoeding. Bij ontslag van een (andere) medebeleidsbepaler moet een eventuele transitie- of ontslagvergoeding passend zijn gelet op de functie en de ontslagreden.		
VII	Thema: toezicht houden en inspraak waarborgen		
46	Intern toezicht draagt bij aan effectief en slagvaardig functioneren van het pensioenfonds en aan beheerste en integere bedrijfsvoering.	Ja	
47	Het intern toezicht betreft deze Code bij de uitoefening van zijn taak.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020. M.i.v. 2019 zal de RvT jaarlijks aan de hand van de acht thema's in het jaarverslag rapporteren over naleving en toepassing van de Code, voor het eerst in het jaarverslag 2019
48	Leden van het intern toezicht zijn betrokken bij het pensioenfonds en moeten zich zodanig onafhankelijk opstellen dat belangentegenstellingen worden voorkomen. Ze hebben daarbij het vermogen en de durf om zich kritisch op te stellen richting het bestuur.	Ja	
49	De raad van toezicht stelt zich op als gesprekspartner van het bestuur.	Ja	
50	Het bestuur weegt de aanbevelingen van raad van toezicht of visitatiecommissie zorgvuldig en motiveert afwijkingen.	Ja	
51	Het BO voert zijn taak uit als 'goed huisvader' (m/v) voor alle belanghebbenden.	-	Niet van toepassing

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

52	Het BO zorgt dat de leden onafhankelijk en kritisch kunnen functioneren.	-	Niet van toepassing
53	Het BO bewaakt of het bestuur de uitvoeringsovereenkomst of het uitvoeringsreglement en het pensioenreglement juist uitvoert. Ook bewaakt het BO of het bestuur de belangen van de verschillende groepen belanghebbenden evenwichtig afweegt.	-	Niet van toepassing
54	Het BO onderneemt actie als het van oordeel is dat het bestuur niet naar behoren functioneert.	-	Niet van toepassing
55	Het bestuur gaat een dialoog aan met het VO dan wel het BO bij het afleggen van verantwoording.	Ja	Het bestuur vergadert tweemaal per jaar gezamenlijk met het VO.
56	Het bestuur draagt de accountant of actuaris die controle uitvoert in beginsel geen andere werkzaamheden op dan controle. Geeft het bestuur wel een andere opdracht, dan vraagt dit zorgvuldige afweging en een afzonderlijke opdrachtformulering.	Ja	
57	Het bestuur beoordeelt vierjaarlijks het functioneren van de accountant en de actuaris en stelt het intern toezicht en VO of BO van de uitkomst op de hoogte.	Ja	
VIII	Thema: transparantie bevorderen		
58	Het bestuur geeft publiekelijk inzicht in missie, visie en strategie.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020. Missie, visie en strategie staan ook in de Abtn, die in te zien is op de website van het pensioenfonds.
59	Het bestuur geeft inzicht in het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.	Ja	
60	Het bestuur vervult zijn taak op een transparante (open en toegankelijke) manier. Dat zorgt ervoor	Ja	

CODE VERANTWOORDING PENSIOENFONDSEN

	dat belanghebbenden inzicht kunnen krijgen in de informatie, overwegingen en argumenten die ten grondslag liggen aan besluiten en handelingen.		
61	Het bestuur legt gemotiveerd vast voor welke wijze van uitvoering is gekozen. Deze informatie is beschikbaar voor de belanghebbenden.	Ja	
62	Het bestuur legt zijn overwegingen omtrent verantwoord beleggen vast en zorgt ervoor dat deze beschikbaar zijn voor belanghebbenden.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020.
63	Het bestuur stelt beleid vast rond transparantie en communicatie. Het bestuur evalueert dit beleid periodiek en in ieder geval eens per drie jaar.	Ja	
64	Het bestuur rapporteert in het jaarverslag over de naleving van de interne gedragscode (zoals bedoeld in de normen 15 en 16) en deze Code, net als over de evaluatie van het functioneren van het bestuur.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020.
65	Het bestuur zorgt voor een adequate klachten- en geschillenprocedure die voor belanghebbenden eenvoudig toegankelijk is. In het jaarverslag rapporteert het bestuur over de afhandeling van klachten en de veranderingen in regelingen of processen die daaruit voortvloeien.	Ja	Hierover heeft het bestuur van MPF gerapporteerd in het jaarverslag 2020.